

ELŐLAP AZ ELŐTERJESZTÉSEKHEZ

AZ ELŐTERJESZTÉS CÍME: **Előterjesztés Biatorbágy Város Önkormányzat Idősügyi Konceptiójának megalkotásáról (második olvasat)**

MELLÉKLETEI: **Biatorbágy Város Önkormányzat Idősügyi Konceptiója és Intézkedési Terve**

AZ ELŐTERJESZTÉST TÁRGYALJA: **Képviselő-testület**

ÜLÉS TÍPUSA: **nyílt**

ÜLÉS IDŐPONTJA: **2022. október 24., 2022. október 25., 2022. október 27.**

AZ ELŐTERJESZTÉST VÉLEMÉNYEZI: **Oktatási, Kulturális és Egészségügyi Bizottság, Pénzügyi és Városfejlesztési Bizottság**

MEGHÍVOTTAK: **Pomaházi Krisztina igazgatási osztályvezető**

A HATÁROZATRÓL ÉRTESÜLNEK: **Igazgatási Osztály**

ELŐTERJESZTŐ: **Tarjáni István polgármester**

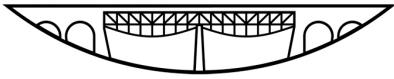
AZ ELŐTERJESZTÉST ÖSSZEÁLLÍTOTTA: **Pomaházi Krisztina igazgatási osztályvezető**

AZ ELŐTERJESZTÉST ELLENŐRIZTE:

DÁTUM: **2022. október 14.**

BIATORBÁGY

Város Polgármestere

2051 Biatorbágy, Baross Gábor utca 2/a. • Telefon: 06 23 310-174

Fax: 06 23 310-135 • E-mail: polgarmester@biatorbagy.hu • www.biatorbagy.hu

Előterjesztés

Biatorbágy Város Önkormányzat Idősügyi Konceptiójának megalkotásáról (második olvasat)

Tisztelt Képviselő-testület!

Településünkön a városvezetés döntéseiben, önkormányzati intézményeink működésében, valamint a biatorbágyi civil szervezetekkel való közös munka során számos formában érvényesül az idősbarát szemlélet. Szoros együttműködés valósul meg a 2016-ban megalakult Idősügyi Tanács tagjai és üléseinek állandó meghívottjai, így például önkormányzatunk intézményvezetőivel, a helyi Őszidő Nyugdíjas Klubbal, a Biatorbágy és Környéke Mozgáskorlátozottak Egyesületével, a történelmi egyházak képviselőivel, a Katolikus Karitással, a helyi Vöröskereszttel, az Egészséges Biatorbágyért Közhasznú Egyesülettel. A Képviselő-testület időspolitikájának elismeréseként önkormányzatunk 2021. évben elnyerte az Idősbarát Önkormányzat Díjat.

Különböző szakmai területeken több helyzetelemző dokumentum, szakmai koncepció fordít kiemelt figyelmet az idősök helyzetének, igényeinek feltárására, tartalmaz a korosztály életminőségének megőrzésére, javítására megoldási javaslatokat, így Biatorbágy Város Szociális térképe (2009), Biatorbágy közművelődési és közgyűteményi koncepciója (2000, 2022), Biatorbágy Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programja (2013, 2018), Biatorbágy Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója (2016). A 2020 tavaszán hazánkban is megjelenő koronavírus világjárvány miatt kialakult veszélyhelyzet, mely alatt a fokozott veszélynek kitett idős emberekre még nagyobb figyelmet kellett fordítani, tovább erősíti egy, az új kihívásokra is hatékony válaszokat megfogalmazó, célzottabb segítségnyújtást tartalmazó **egységes dokumentum, Biatorbágy Város Idősügyi Konceptiója** megalkotásának időszerűségét.

A dokumentum első olvasatát az Idősügyi Tanács titkára összeállította, a **Képviselő-testület 2022. június 30-ai ülésén tárgyalta** és társadalmi egyeztetésre alkalmasnak találta. A tervezet megküldésre került az Idősügyi Tanács tagjainak és állandó meghívottjainak, önkormányzatunk intézményeinek, érintett szervezeteinek véleményezésre, javaslattételre. A beérkező észrevételek figyelembevételével az első olvasat átdolgozásra került, az így elkészült dokumentumot – Intézkedési Tervvel kiegészítve – az **Idősügyi Tanács 2022.10.13-ai ülésén elfogadásra javasolta.**

Fentieknek megfelelően kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy szíveskedjék elfogadni városunk Idősügyi Konceptióját!

Biatorbágy, 2022. október 14.

Tarjáni István s.k.
polgármester

Határozati javaslat

Biatorbágy Város Önkormányzat Képviselő-testületének

.../2022. (X. 27.) határozata

Biatorbágy Város Önkormányzat Idősügyi Konceptiójának megalkotásáról

Biatorbágy Város Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta a Biatorbágy Város Önkormányzat Idősügyi Konceptiójának megalkotásáról szóló előterjesztést.

- Biatorbágy Város Önkormányzat Képviselő-testülete elfogadja Biatorbágy Város Önkormányzat Idősügyi Konceptióját,
- egyúttal felkéri az Idősügyi Tanácsot, hogy a Konceptióhoz kapcsolódó Intézkedési Tervben foglaltakat kétévenként vizsgálja felül és terjessze a Képviselő-testület elé.

Határidő: a Konceptió és Intézkedési Terv felülvizsgálatára és Képviselő-testület elé terjesztésére: 2024. október 31.

Felelős: Polgármester, az Idősügyi Tanács elnöke

Végrehajtásért felelős: Idősügyi Tanács titkára, az Igazgatási Osztály vezetője

Tarjáni István s.k.
polgármester

dr. Szabó Ferenc s.k.
jegyző

Biatorbágy Város Önkormányzat

Idősügyi Konceptiója

*/Második olvasat,
amely tartalmazza a 2022 júliusában megküldött, első olvasathoz
beérkezett észrevételek eltérő színnel történő átvezetését/*

Összeállította: Pomaházi Krisztina (Polgármesteri Hivatal igazgatási osztályvezető, Idősügyi Tanács titkár)

Biatorbágy

2022. október

Tartalomjegyzék

I. BEVEZETÉS	4
1.1. A koncepció megalkotásának előzményei, indokoltsága	4
1.2. A koncepció célja, a stratégia meghatározásának szempontjai	5
II. HELYZETELEMZÉS	6
2.1. Biatorbágy város demográfiai mutatói	6
2.2. Az idős lakosság egészségügyi, szociális és gazdasági helyzete	8
III. IDŐSEK ELLÁTÁSÁT SEGÍTŐ TÁMOGATÁSOK, SZOLGÁLTATÁSOK	11
3.1. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások	11
3.1.1. <u>Települési támogatás – lakhatási támogatás</u>	11
3.1.2. <u>Települési támogatás – gyógyszer-támogatás</u>	12
3.1.3. <u>Települési támogatás – ápolási támogatás</u>	12
3.1.4. <u>Rendkívüli települési támogatás – eseti támogatás</u>	13
3.1.5. <u>Rendkívüli települési támogatás – temetési támogatás</u>	13
3.1.6. <u>Kamatmentes szociális kölcsön</u>	14
3.1.7. <u>85 év feletti karácsonyi támogatása</u>	14
3.1.8. <u>Hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díj átvállalása</u>	15
3.1.9. <u>Téritésmentes helyi közösségi közlekedés biztosítása</u>	15
3.1.10. <u>Tűzelő támogatás és „Téli szomszédolás” akcióprogram</u>	16
3.1.11. <u>Köztemetés</u>	17
3.2. Személyes gondoskodást nyújtó ellátások	17
3.2.1. <u>Étkeztetés</u>	18
3.2.2. <u>Házi segítségnyújtás</u>	18
3.2.3. <u>Családsegítés</u>	19
3.2.4. <u>Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás</u>	20
3.2.5. <u>Idősek, demens személyek nappali ellátása</u>	22
3.2.6. <u>Támogató szolgáltatás</u>	22
3.2.7. <u>Szakosított ellátás keretében átmeneti elhelyezés</u>	23
3.2.8. <u>Tanyagondnoki szolgálat</u>	23

IV. AZ IDŐSEKET, AZ ÉLETKORRAL JÁRÓ SAJÁTOS IGÉNYEIK KIELÉGÍTÉSÉT CÉLZÓ TOVÁBBI SZOLGÁLTATÁSOK, PROGRAMOK A TELEPÜLÉSEN	25
4.1. Időskori egészségmegőrzés és jólét elősegítése, biztonságérzet növelése	25
4.1.1. <u>Biatorbágyi Egészségfejlesztési Iroda létrehozása</u>	25
4.1.2. <u>Memória Café programsorozat működtetése</u>	25
4.1.3. <u>Csatlakozás a Gyalogló Idősklub hálózathoz</u>	26
4.1.4. <u>Alzheimer Világnap - Szimpátia séta</u>	26
4.1.5. <u>Városi Egészségnap</u>	26
4.1.6. <u>Lakásfelügyelet, preventív előadások</u>	26
4.2. Családdal, közösséggel való kapcsolattartás elősegítése, közművelődéshez való hozzáférés támogatása	27
4.2.1. <u>Őszidő Nyugdíjas Klub működtetése, üdültetésének támogatása</u>	27
4.2.2. <u>Idősek Juniálisa rendezvény</u>	28
4.2.3. <u>Idősek Világnapja program</u>	28
4.2.4. <u>Idősek Karácsonya rendezvény</u>	28
4.2.5. <u>Szenior Klub működtetése</u>	28
4.2.6. <u>Szenior Akadémia előadássorozat</u>	28
4.2.7. <u>Olvasóklub</u>	29
4.2.8. <u>Foglalkozások számítógépkezelői alapismeretek elsajátításához</u>	29
4.3. Idősek társadalmi részvételének elősegítése, önbecsülésük erősítése	29
4.3.1. <u>Idősügyi Tanács</u>	29
4.3.2. <u>Életakadémia – beszélgetések</u>	30
4.3.3. <u>Idősek segítőként való közreműködése</u>	30
V. CÉLKITŪZÉSHEZ KAPCSOLÓDÓ ÖNKORMÁNYZATI STRATÉGIA	32

I. BEVEZETÉS

1.1. A koncepció megalkotásának előzményei, indokoltsága

Az utóbbi évtizedek modern társadalmában a születéskor várható élettartam meghosszabbodása az egyik legnagyobb elért eredmény. Az elsősorban a bővülő egészségügyi ellátásoknak és a környezet-egészségügyi fejlesztéseknek köszönhető társadalmi siker azonban egyúttal kihívás is, hiszen az idősek arányának lakosságon belüli növekedése, a népesség globális öregedése eddig nem ismert gazdasági és társadalmi következményekhez vezet. Olyan egységes időspolitika kialakítása vált szükségessé, amely állami, társadalmi, politikai és egyéni szinten határozza meg a fejlesztendő területeket, célokat, valamint a beavatkozáshoz szükséges feladatokat.¹

Az ENSZ által „hosszú élet forradalmának” nevezett demográfiai változással összefüggő kérdések, egyúttal megoldási lehetőséget jelentő új célok már 1991-ben, az ENSZ által elfogadott Idős Emberekkel Foglalkozó Alapelvekben megfogalmazásra kerültek. Az Európai Bizottság 2002-ben kiadott, „Európa válasza a világ öregedésére – gazdasági és társadalmi fejlődés előmozdítása egy öregedő világban” című Közleményében a főbb irányvonalak között szerepel az idősebb emberek és a fejlődés, az egészség és a jó közérzet elősegítése idős korban, illetve a gondoskodás kedvező és támogató környezet kérdésköre.² Az aktív idősödés elveivel összhangban készült el Magyarországon 2009-ben az Idősügyi Nemzeti Stratégia.

Településünkön a városvezetés döntéseiben, önkormányzati intézményeink működésében, valamint a biatorbágyi civil szervezetekkel való közös munka során számos formában érvényesül az idősbarát szemlélet. Szoros együttműködés valósul meg a 2016-ban megalakult Idősügyi Tanács tagjai és üléseinek állandó meghívottjai, így például önkormányzatunk intézményvezetőivel, a helyi Őszidő Nyugdíjas Klubbal, a Biatorbágy és Környéke Mozgáskorlátozottak Egyesületével, a történelmi egyházak képviselőivel, a Katolikus Karitással, a helyi Vöröskereszttel, az Egészséges Biatorbágyért Közhasznú Egyesülettel. A Képviselő-testület időspolitikájának elismeréseként önkormányzatunk 2021. évben elnyerte az Idősbarát Önkormányzat Díjat.

Különböző szakmai területeken több helyzetelemző dokumentum, szakmai koncepció fordít kiemelt figyelmet az idősek helyzetének, igényeinek feltárására, tartalmaz a korosztály életminőségének megőrzésére, javítására megoldási javaslatokat, így

- Biatorbágy Város Szociális térképe (2009),
- Biatorbágy közművelődési és közgyűjteményi koncepciója (2000, 2022),
- Biatorbágy Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programja (2013, 2018),
- Biatorbágy Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója (2016).

A 2020 tavaszán hazánkban is megjelenő koronavírus világjárvány miatt kialakult veszélyhelyzet, mely alatt a fokozott veszélynek kitett idős emberekre még nagyobb figyelmet kellett fordítani, tovább erősíti egy, az új kihívásokra is hatékony válaszokat megfogalmazó, célzottabb segítségnyújtást tartalmazó egységes dokumentum, Biatorbágy Város Idősügyi Koncepciója megalkotásának időszerűségét.

¹ az Országgyűlés 81/2009. (X.6.) OGY határozata az Idősügyi Nemzeti Stratégiáról

² Lampek Kinga – Rétsági Erzsébet: Egészséges idősödés. Az egészségfejlesztés lehetőségei idős korban. Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar. Pécs, 2015

1.2. A koncepció célja, a stratégia meghatározásának szempontjai

Idősügyi koncepciónkban a Biatorbágyon élő idősök és családjuk igényeire, problémáira, jellegzetes élethelyzeteire reagálva kívánunk irányvonalakat meghatározni, figyelembe véve az idősüggyel foglalkozó hazai és nemzetközi dokumentumokban megfogalmazott alapértékeket, általános célokat, követelményeket. Stratégiai fejlesztési javaslatainkat és az azokhoz kapcsolódó cselekvési terveket az alábbi, Idősügyi Nemzeti Stratégiában rögzített prioritások mentén kívánjuk meghatározni:

- 1) idősödő és idős emberek segítése aktivitásuk, függetlenségük és társadalmi presztízsük megőrzése érdekében,
- 2) biztonságuk és emberi méltóságuk megőrzésének elősegítése, a korcsoportra jellemző betegségek kockázatának alacsonyan tartása, megfelelő életminőségük biztosítása,
- 3) az élethosszig tartó fejlődésük, önmegvalósításuk támogatása, a sikeres idősödés előmozdítása az életöröm és autonómia megőrzésével,
- 4) a társadalmi részvétel és bevonódás segítése, a társadalmi összetartozás erősítése, ezáltal az idős személyek társadalmi megítélésének, közösségi megbecsültségének javítása,
- 5) az idősök esélyegyenlőségének, képviselőinek biztosítása, szemlélet- és társadalmi tudatformálás.

A koncepció megalkotásával önkormányzatunk célja azok szempontok meghatározása, intézkedések tervezése, amelyek

- segítik az időskorúak esélyegyenlőségét, az önálló, biztonságos életvitelét lehetővé tevő feltételek és a támogató környezet fokozatos kialakítását,
- lehetővé teszik a családdal, a közösséggel való, változó igényeik szerinti kapcsolattartásukat,
- ösztönzik kulturális programokon való részvételüket, megkönnyítik közművelődéshez való hozzáférésüket,
- hozzájárulnak személyes biztonságérzetük, vagyonbiztonságuk növeléséhez,
- helyben biztosítják az idős, krónikus, mozgásszervi betegek definitív ellátását,
- a szükségletek mentén alakítják, bővítik a jelenlegi szociális ellátórendszert,
- megelőzik kirekesztődésüket, elmagányosodásukat,
- biztosítják a tevékeny időskort,
- erősítik a generációk közötti kapcsolatokat, támogatják a szemléletformálást
- fejlesztik az idősügy területén tevékenykedő intézmények, helyi szervezetek további, hatékonyabb együttműködését.

A kitűzött célok megvalósítása érdekében szükséges a település aktuális demográfiai jellemzőinek elemzése, a lakosság életkörülményeinek, az életminőséget befolyásoló tényezőknek a feltárása, elemzése. A népesedési folyamatok alakulására és a kitűzött célok megvalósulására tekintettel szükség szerint, de legalább 5 évente a koncepciót felül kell vizsgálni.

II. HELYZETELEMZÉS

2.1. Biatorbágy város demográfiai mutatói

Az időskor fogalomköre különböző dimenziókban eltérően értelmezhető: kronológiai életkor (évek száma), biológiai életkor (egészségi állapot függvénye), pszichológiai életkor (ki mennyi idősnak érzi magát) és szociológiai életkor (a társadalom kit mennyire tart idősnak) alapján. Az Idősügyi Nemzeti Stratégiában leggyakrabban az Egészségügyi Világszervezet (WHO) életkor szerinti felosztását használják, amely három korcsoportot különböztet meg:

- idősödők (60-74 évesek),
- idősek (75-89 évesek) és
- nagyon idősek, szépkorúak (90 éves és felette).

E három csoporthoz tartozó embereket együttesen nevezzük időseknek.

Ennek alapján Biatorbágyon a 60 év feletti lakónépesség évenkénti alakulását, illetve nemenkénti megoszlását az alábbi táblázatok szemléltetik:

Lakónépesség (állandó lakóhellyel és/vagy tartózkodási hellyel) rendelkezők száma az év végén

Év	Lakónépesség (fő)	60 év feletti lakónépesség (fő)
2015	13 030	2 563
2018	13 692	2 595
2021	15 058	2 793

Forrás: TeIR³ (2015, 2018), Helyi népesség-nyilvántartás (2021)

Lakónépesség száma (fő)			
	2015	2018	2021
nő	6604	6 917	7 627
férfi	6426	6 775	7 431
60-64 éves nők	417	340	302
60-64 éves férfiak	364	325	305
65 év feletti nők	1040	1143	1315
65 év feletti férfiak	713	787	871

Forrás: TeIR, Helyi népesség-nyilvántartás

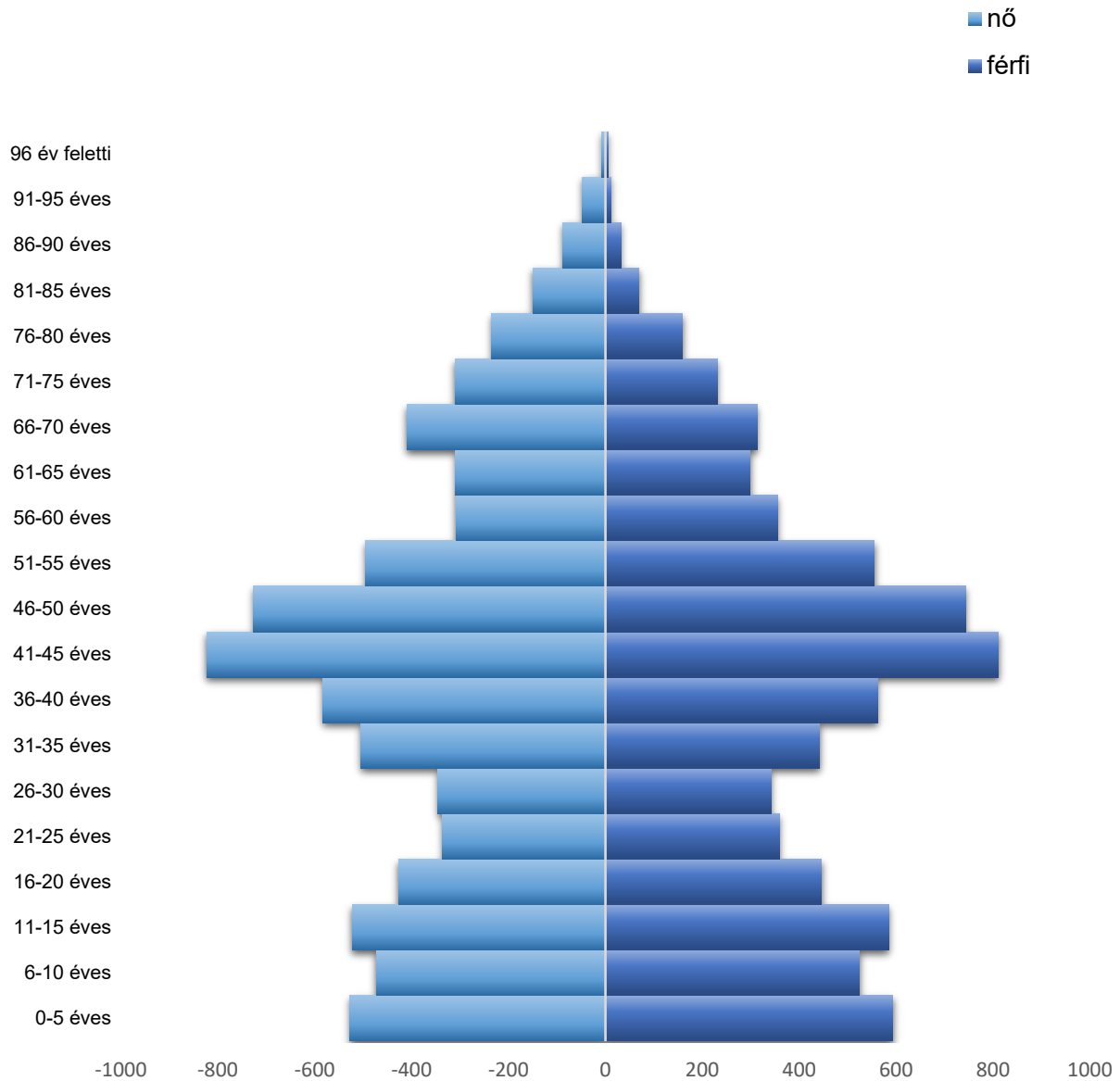
A magyarországi adatok elemzése során megállapítást nyert, hogy – részben a születéskor várható élettartamból következően – életük utolsó éveire a magyar nők igen jelentős hányada elveszti a társát, sokszor teljesen magára marad.⁴ Az adatok alapján látható, hogy Biatorbágyon is a 60 év felett a nők kerülnek számszerű többségbe a férfiakkal szemben, mindkét nem esetében elmondható azonban, hogy az évek során 60-64 éves kor között csökken, 65 éves kor felett növekszik a létszámuk.

³ TeIR : Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer, www.teir.hu

⁴ az Országgyűlés 81/2009. (X.6.) OGY határozata az Idősügyi Nemzeti Stratégiáról

Az idős korosztály létszáma az évek folyamán kis mértékben változott, a növekvő biatorbágyi lakosságához viszonyítva azonban csökkenő arányt mutat.

Korfa 2021

Forrás: Helyi népesség-nyilvántartás

A település lakosainak 2021. évre vonatkozó, nemek szerinti korösszetételét mutató korfák elemzésénél elmondhatjuk, hogy az „egészséges”: fenyőfa-jellegű formát mutat (alsó sávja szélesebb, mint a legfelső), hiszen a gyermekek aránya magasabb, mint az időseké.

Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2015	1 753	2 709	64,71
2018	1 930	2 795	69,05
2021	2 070	2 929	70,67

Forrás: TelR (2015, 2018), Helyi népesség-nyilvántartás (2021)

A demográfiai mutatók közül az öregedési index a 14 éves és ennél fiatalabb népességre jutó idősök (65 évesek és annál idősebbek) arányát mutatja, mely folyamatos emelkedést mutat ugyan (2015. évben 100 fiatalra mintegy 65 idős korú jutott, 2021. évben pedig már csaknem 71 idős korú), de településünk még mindig fiatalosnak mondható, jóval magasabb a 0-14 évesek száma, mint a 65 év felettieké.

2.2. Az idős lakosság egészségügyi, szociális és gazdasági helyzete

1998-ban így fogalmazta meg az OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) az aktív idős kor koncepcióját és definícióját: „az idős emberek képessége arra, hogy minél tovább aktívak maradjanak a társadalomban és a gazdaságban. Ez azt jelenti, hogy meg kell kapniuk a lehetőséget arra, hogy szabadon döntsenek arról, mivel töltik a szabadidejüket: tanulással, munkával, pihenéssel vagy ápolás és gondozás igénybevételével.” A definíció alapján elmondható: a cél elérése érdekében, azaz hogy az idősök minél hosszabb időt töltsenek egészségben, nemcsak a gazdasági, hanem mindenféle aktivitás fontos, hiszen bármelyik hasznos lehet az egyén és környezete számára. Ezen a területen tehát elengedhetetlen több szektor együttműködése.⁵

Biatorbágyon a helyi közszolgáltatások terén az idősekkel való foglalkozás magas színvonalú. Az egészségügyi szolgáltatások is biztosítottak településünk minden polgára részére, az ellátások egy része továbbá kor alapján, az idős korúak részére szerveződik. Önkormányzatunk eleget tesz valamennyi kötelező feladatának és számos, önként vállalt feladattal segíti az idősebb korosztály fizikai és mentális egészségi állapotának megőrzését, javítását. A házi orvosi ellátáson kívül rendelkezésre áll a működését 2009 szeptemberében megkezdő, akadálymentesített Egészségházban speciális szakorvosi vizsgálatokat, kezeléseket vehetnek igénybe a beteg, idős emberek.

Településünkön a felnőtt lakosság egészségügyi alapellátása kellő mértékben kiépült, a körzeteket összesen 5 házi orvos és 3 fogorvos látja el. A házi orvosok 2021. évi feladatellátásukról készült adatszolgáltatás alapján elmondható, hogy átlagosan a körzetekben 40-50 % a 65 év feletti ellátott betegek aránya. Az életkor előrehaladtával megfigyelhető, hogy gyakrabban fordulnak elő különböző krónikus megbetegedések. A házi orvosok adatai szerint a legjellemzőbb megbetegedések a biatorbágyi idősök körében az alábbiak:

1. magasvérnyomás,
2. mozgásszervi betegségek,

⁵ Lampek Kinga – Rétsági Erzsébet: Egészséges idősödés. Az egészségfejlesztés lehetőségei idős korban. Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar. Pécs, 2015

3. cukorbetegség,
4. asztma, krónikus hörghurut.

A 65-74 éves korosztály és a 75 év felettiiek körében eltérés látható a további, leggyakoribb betegségek tekintetében. A 65-74 éveseknél az emésztőszervi betegségek tartoznak sorrendben a leggyakoribb megbetegedések közé, ezt követik a daganatos betegségek, a koleszterin és egyéb vérzsír-rendellenességek, majd a szembetegségek. A 75 év felettiéknél ugyanakkor a szembetegség az 5. leggyakoribb megbetegedés, ezt követik a koleszterin és egyéb vérzsír-rendellenességek, az emésztőszervi betegségek és végül a daganatos betegségek.⁶

Az országos adatok azt tükrözik, hogy időskorra a jellemző megbetegedési/halálozási profil megváltozik, azaz egy és ugyanazon személynél egyidejűleg többféle betegség, illetve kóros állapot is fennállhat. Statisztikai adatok támasztják alá, hogy az idős emberek mintegy 80 %-a egy, 50 %-a két krónikus megbetegedésben szenved. A betegségek kialakulásában mára elfogadott, hogy az életmódnak elsődleges a szerepe. A kor előrehaladtával is kulcsfontosságú az egészségfejlesztés, egészségnevelés abból a célból, hogy a későbbi életévekben is csökkenjen a kockázati tényezők előfordulása. A háziiorvosi szolgáltatás fontos további feladata a primér prevenció, tehát felhívni a figyelmet a helytelen szokásokra (például mozgásszegény életmód, helytelen táplálkozás, kevés folyadékbevitel, gyógyszeresedés pontatlansága, túlzott foglalkozás a betegségekkel, kevés tartalmas elfoglaltság), biatorbágyi háziiorvosaink ennek megfelelően az alapellátáson, a betegség kezelésén túl életmód tanácsokkal is ellátják a hozzájuk forduló betegeket. Településünkön a másodlagos megelőzésre is nagy hangsúlyt fektetünk: az egyes betegségek kialakulására figyelmeztető állapotok, illetve a betegségek korai felismerését szolgáló szűréseink rendszeresek úgy a szakorvosok által az Egészségházban helyben végzett ellátások, mind a kampányszerű szűrő programok keretében.^{7,8}

Az aktív idősödés eszményéhez kapcsolódóan az Idősügyi Nemzeti Stratégiában tervezett beavatkozások az idősokkal szembeni negatív sztereotípiák (például a szépkorúak kiskorúsítása, mely szerint ez az életszakasz már nem hozhat új lehetőségeket, kiteljesedett önmegvalósítást) csökkentésére, a generációk közötti kapcsolatok és együttműködés fejlesztésére, a foglalkoztatás, munkaerő-piaci részvétel erősítésére, az alternatív képzési lehetőségek fejlesztésére, az időskori jövedelembiztonság megteremtésére irányulnak.⁹

Bár a TeIR rendszerből lekérdezhető adatok közül a 2019. évre vonatkozóak a legfrissebbek, a meglévő statisztikából is látszik, hogy a nyugdíjasok létszáma és a férfiak-nők aránya a vizsgált időszak alatt alig változott, a nők ebben a korosztályban majdnem 500 fővel többen kapnak nyugdíjat, mint a férfiak:

---

⁶ Forrás : Biatorbágy Város Képviselő-testületének a 290/2004. (11.25.) Öh. sz. határozatának megfelelően a háziiorvosok által benyújtott statisztikai adatok

⁷ Lampek Kinga – Rétsági Erzsébet: Egészséges idősödés. Az egészségfejlesztés lehetőségei idős korban. Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar. Pécs, 2015

⁸ Forrás : Biatorbágy Város Képviselő-testületének a 290/2004. (11.25.) Öh. sz. határozatának megfelelően a háziiorvosok által benyújtott statisztikai adatok

⁹ az Országgyűlés 81/2009. (X.6.) OGY határozata az Idősügyi Nemzeti Stratégiáról

Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

Év	Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma (fő)	Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma (fő)	Összes nyugdíjas (fő)
2015	992	1 496	2 488
2018	995	1 500	2 495
2021	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TelR

A korosztály erőssége a megbízhatóság, a nagy szakmai tapasztalat és az aktív munka befejeztével a megnövekedett szabadidő. Fontos a fiatalabb generációk munkájának kiegészítéseként – a hatályos jogszabályoknak megfelelően – részmunkaidőben, helyettesítéssel, távmunkában lehetőséget teremteni az idősek foglalkoztatására. Önkormányzatunknál és intézményeinknél alkalomszerűen sor kerül idősek foglalkoztatására (például a mobil tüdőszűrés lebonyolítása során).

III./ IDŐSEK ELLÁTÁSÁT SEGÍTŐ TÁMOGATÁSOK, SZOLGÁLTATÁSOK

3.1. *Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások*

Biatorbágy Város Önkormányzatának az egyes pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 7/2009. (10.30.) Ör. sz. rendelete szabályozza a szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátási formákat. További támogatást biztosít Biatorbágy Város Polgármesterének a helyi hulladékgazdálkodási közszolgáltatásról szóló 4/2021. (V.5.) rendelete, illetve a helyi közösségi közlekedéssel kapcsolatos közszolgáltatási szerződés alapján szerződéses partnerünk. A Képviselő-testület a helyi támogatási rendszer folyamatos felülvizsgálatával, a jogosultsági feltételek alakításával, a jövedelemhatárok és/vagy az odaítélhető összegek rendszeres megemelésével biztosítja a rászorultak fokozottabb támogatását.

Az ellátások közül az alábbiakban azokat emeljük ki, melyeket jellemzően az idősebb korosztály vesz igénybe, vagy amelyek közvetve befolyással lehetnek az idősek életére.

Pénzbeli és természetben nyújtott támogatások:

- települési támogatás (lakhatási, gyógyszer-, valamint ápolási támogatás),
- rendkívüli települési támogatás (eseti, illetve temetési támogatás),
- kamatmentes szociális kölcsön,
- 85 év feletti karácsonyi támogatása,
- hulladékszállítási díjfizetési mentesség,
- helyi közösségi közlekedés térítésmentes biztosítása,
- tüzelő támogatás,
- köztemetés.

3.1.1. Települési támogatás – lakhatási támogatás

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) rendelkezései értelmében 2015. március 1-jétől megszűnt a jegyzői hatáskörben megállapított lakásfenntartási támogatás lehetősége, önkormányzatunk azonban lakhatási támogatás formájában továbbra is hozzá kíván járulni a szociálisan rászorult személyek rendszeres lakásfenntartási költségeihez. A lakhatási támogatás egy évre állapítható meg, összege 5 000,- Ft/hó, egyszemélyes háztartás esetén 7 000,- Ft/hó. A kérelmek elbírálása során a jövedelem vizsgálatán túl figyelembevételre kerül a támogatott lakás nagysága, valamint az igazolt fenntartási kiadások összege. A jogosult jövedelme családos kérelmező esetén legfeljebb 85.500,- Ft/hó/fő, egyedül élő kérelmező esetén legfeljebb 99.750,- Ft/hó lehet. A támogatási összeg egy éves időtartamra 5.000,- Ft/hó (egyszemélyes háztartás esetén 7.000,- Ft/hó). 2020. évben lakhatási támogatás formájában nyújtott települési támogatásra összesen 1.345.000,- Ft, 2021. évben összesen 1.355.000,- Ft került kifizetésre.

Az ellátás(okat) igénybe vevők létszáma jelzi, hogy a támogatottak mintegy fele olyan egyedül élő, vagy családos idős ember, akinek nehézséget okoz a lakás működési kiadásainak kifizetése.

Év	Települési lakhatási támogatásban részesítettek száma ¹⁰		
	összesen (fő)	ebből 65 éven felüli	
		(fő)	(%)
2020	27	14	52
2021	25	11	44

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

3.1.2. Települési támogatás – gyógyszer-támogatás

A polgármester gyógyszer-támogatás formájában nyújtható települési támogatást biztosít a szociálisan rászorult azon személyek részére, akik a szociális törvény szerinti közgyógyellátásra nem jogosultak, de egészségi állapotuk, diagnosztizált krónikus betegségük miatt rendszeres gyógyszer-szedésre szorulnak. A kérelmek elbírálása során a jövedelem vizsgálatán túl figyelembevételre kerül a házi orvos és gyógyszer-tár által igazolt, rendszeres gyógyszer-kiadások összege. A jogosult jövedelme családos kérelmező esetén legfeljebb 99.750,- Ft/hó/fő, egyedül élő kérelmező esetén legfeljebb 114.000,- Ft/hó lehet. A támogatási összeg egy éves időtartamra a gyógyszer-költség mértéke, de legfeljebb 6.000,- Ft/hó.

2020. évben gyógyszer-támogatás formájában nyújtott települési támogatásra összesen 3.282.650,- Ft, 2021. évben összesen 2.921.680,- Ft került kifizetésre.

Év	Települési gyógyszer-támogatásban részesítettek száma ¹¹		
	összesen (fő)	ebből 65 éven felüli	
		(fő)	(%)
2020	59	49	83
2021	49	34	69

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

3.1.3. Települési támogatás – ápolási támogatás

Az ápolási támogatás formájában nyújtható települési támogatás a 18. életévét betöltött, tartósan beteg hozzátartozó otthoni ápolását, gondozását végző, szociálisan rászorult személy részére állapítható meg. A kérelmek elbírálása során a jövedelem vizsgálatán túl figyelembevételre kerül az ápoló személy lakcíme, illetve az ápolás helyének címe, valamint a szükséges ápolási feltételek megléte. A jogosult jövedelme családos kérelmező esetén legfeljebb 76.950,- Ft/hó/fő, egyedül élő kérelmező esetén legfeljebb 91.200,- Ft/hó lehet. A megemelt bruttó támogatási összeg egy éves időtartamra 37.050,- Ft/hó.

¹⁰ tárgyév legalább 1 hónapjában támogatásra jogosultak

¹¹ tárgyév legalább 1 hónapjában támogatásra jogosultak

2020. évben ápolási támogatás formájában nyújtott települési támogatásra összesen 5.075.850,- Ft, 2021. évben összesen 5.446.350,- Ft került kifizetésre.

Év	Települési ápolási támogatásban részesítettek száma ¹²		
	összesen (fő)	ebből 65 éven felüli ápoló személy	
		(fő)	(%)
2020	14	1	7
2021	13	1	8

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

A 2020. évben elrendelt, majd meghosszabbított időtartamú veszélyhelyzetre tekintettel a 3/2020. (IV.8.) sz. polgármesteri utasítás alapján a korábban megállapított és a veszélyhelyzet időtartama alatt lejárt települési támogatások (lakhatási, gyógyszer- és ápolási támogatás) továbbra is érvényben maradtak a veszélyhelyzet megszűnését követő 30 napig. Erről az érintettek több alkalommal tájékoztatást kaptak, majd a veszélyhelyzet megszűnését követően nyomtatvány került kipoztázásra részükre, egy újabb tájékoztatóval a további teendőkről.

3.1.4. Rendkívüli települési támogatás – eseti támogatás

Az eseti támogatás formájában, felnőtt rászorultságra tekintettel nyújtható rendkívüli települési támogatás az átmenetileg nehéz anyagi helyzetbe került személy(ek) kiadásainak mérsékléséhez, közüzemi díjak támogatásához, eseti gyógyszerkiadás mérsékléséhez nyújtható, alkalmanként. A jogosult jövedelme családos kérelmező esetén legfeljebb 74.100,- Ft/hó/fő, egyedül élő kérelmező esetén legfeljebb 82.650,- Ft/hó lehet.

2020. évben eseti támogatás formájában nyújtott rendkívüli települési támogatásra összesen 382.000,- Ft, 2021. évben összesen 399.000,- Ft került kifizetésre.

Év	Rendkívüli települési eseti támogatásban részesítettek száma		
	összesen (fő)	ebből 65 éven felüli	
		(fő)	(%)
2020	21 ¹³	7	33
2021	18 ¹⁴	2	11

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

3.1.5. Rendkívüli települési támogatás – temetési támogatás

A temetési támogatás formájában nyújtható rendkívüli települési támogatás az eltemettető temetési kiadásainak mérsékléséhez ad segítséget. A támogatás összege: az elhunyt temetőben történő eltemettetése esetén legalább 62.700,- Ft, amennyiben

¹² tárgyév legalább 1 hónapjában támogatásra jogosultak

¹³ tárgyévben személyenként 1-3 alkalommal

¹⁴ tárgyévben személyenként 1-4 alkalommal

a temetési költség a temetőben történő sírba helyezést, illetve urnaelhelyezést nem foglalja magában, legalább 28.500,- Ft. A jogosult jövedelme családos kérelmező esetén legfeljebb 85.500,- Ft/hó/fő, egyedül élő kérelmező esetén legfeljebb 114.000,- Ft/hó lehet.

2020. évben temetési támogatás formájában nyújtott rendkívüli települési támogatásra összesen 969.000,- Ft, 2021. évben 684.000,- Ft került kifizetésre.

Év	Rendkívüli települési temetési támogatásban részesítettek száma		
	összesen (fő)	ebből 65 éven felüli	
		(fő)	(%)
2020	10	3	30
2021	12	5	41

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

3.1.6. Kamatmentes szociális kölcsön

A kamatmentes szociális kölcsön biztosítása szintén önként vállalt feladata a Képviselő-testületnek, amelynek a megállapításával a kérelmezőt - a Hivatalban jegyzőkönyvezett megállapodás szerinti ütemezésben - visszafizetési kötelezettség terheli.

A helyi szociális rendelet értelmében kamatmentes szociális kölcsön adható

- közüzemi díjtartozás megfizetésére, amennyiben a tartozás meghaladja az 50.000,- Ft-ot,
- temetési költségek megelőlegezésére,
- elemi kár esetében,
- kivételes méltánylást érdemlő esetben.

A kölcsön 2, rendkívül indokolt esetben 3 évre állapítható meg, maximális összege 228.000,- Ft. 2020. évben kamatmentes szociális kölcsön támogatásra 1 fő 65 év feletti kérelmező részére 228.000,- Ft került kifizetésre, 2021. évben a tárgyban kérelem nem került benyújtásra.

3.1.7. 85 év felettek karácsonyi támogatása

Karácsony előtt Önkormányzatunk évek óta 5.000,- Ft összegű pénzbeli támogatásban és erre vonatkozó, névre szóló értesítésben és jókívánságban részesíti a biatorbágyi, adott évben a 85. életévüket betöltött személyeket. Azon idősek, akik ebben az időszakban a Biatorbágyi Gizella Otthon ellátását igénybe vevő lakói, a helyszínen személyes polgármesteri köszöntésben és még egy kis csekély tárgyi ajándékban is részesülnek.

A támogatásban 2020. évben 226 fő részesült, összesen 1.130.000,- Ft összegben, 2021. évben 222 fő részére összesen 1.110.000,- Ft került kifizetésre.

3.1.8. Hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díj átvállalása

A 2021. év tavaszán hatályba lépett, vonatkozó helyi szabályozás értelmében a hulladékkezelési közszolgáltatási díj fizetését az önkormányzat átvállalja annak a 85. életévét betöltött, egyedül élő kérelmezőnek, aki Biatorbágy város közigazgatási területén bejelentett állandó lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkezik a kérelmező bejelentett állandó lakóhelyéül, tartózkodási helyéül szolgáló ingatlanra vonatkozóan. A támogatás további feltétele, hogy a kérelmező 60 literes űrtartalmú gyűjtőedényre vagy külterületen megvalósuló zsákos gyűjtés esetén heti egy 60 literes zsák ürítésére vonatkozó, közszolgáltatóval szerződéssel rendelkezzen.

A szolgáltató a lakossági, költségvetési szervek és ápoló, gondozó intézmények díját a 60 literes űrtartalmú gyűjtőedényre bruttó 203,- Ft/ürítés összegben határozta meg, ez éves szinten mintegy 10.000,- Ft összegű támogatást jelent az érintettek részére. A díjfizetési mentesség igénylésére 2021. szeptemberétől 3 fő részére került sor támogató határozat megállapítására.

Bár a támogatás bevezetése óta hosszú idő még nem telt el, a beadványok kevés száma miatt indokolt átgondolni a támogatotti kör kibővítését, az életkor 70-75 évre történő megváltoztatása, a rendelet módosítására vonatkozó javaslat elbírálása folyamatban van.

3.1.9. Térítésmentes helyi közösségi közlekedés biztosítása

Az idősebb embereknek ügyeik intézéséhez nagy segítség a közlekedés. Biatorbágyon a távolsági buszjáratok mellett az Önkormányzat 2019 szeptemberében indította el helyi autóbusz szolgáltatását, kialakítva ezzel a helyi közösségi közlekedés rendszerét. A városban élők közösségi közlekedését a Viabusz menetrend szerint közlekedő járatai biztosítják azon az útvonalon, melyen jelentős a gyalogos közlekedés. A helyi járat, mely fontos intézményeket köt össze a város lakóterületeivel, 27 kijelölt megállóhelyet – az idősebb korosztály által leginkább látogatott élelmiszerboltok, orvosi rendelők, posta, temető – érint. A szolgáltatás a 65 év feletti, 6 éven aluli és fogyatékkal élő utasoknak ingyenes, lehetőség van továbbá nyugdíjas bérlet vásárlására is. A lakossági egyeztetéseket követően a szolgáltatás folyamatosan módosul, bővül (útvonal változása, menetrend bővítése, éjszakai különjárat stb.).

A szolgáltatásnál már a tervezési fázisban figyelembevételre került az akadálymentesség, esélyegyenlőség biztosítása. Ennek érdekében a vonalon kizárólag alacsonypadlós belső résszel is rendelkező Iveco midibuszok közlekednek, amelyekre a legtöbb megállóhelyen akadálymentesen megközelíthető, szintbeli belépést biztosító peronokról lehet felszállni, amelyek az idősebb, nehezebben mozgó korosztály számára is könnyű le- és felszállást biztosítanak.

A járat fejlesztése érdekében az utazási igények felmérése, például a belterületen kívüli övezetek bekapcsolása, a járat kétirányúsítása, további szociálpolitikai menetdíj-támogatás biztosítása, az idősebb korosztály kapcsolódó igényeinek minél teljesebb figyelembevétele, illetve a megvalósításra vonatkozó megoldási változatok kidolgozása jelenleg is folyamatban van. Az autóbuszok igény szerint mindkét irányban megállnak egyes külterületi helyközi megállóhelyeken, kísérleti jelleggel külterületi betétjáratok szolgálják ki az üdülőterületeken és a beépítésre nem szánt mezőgazdasági területeken életvitelszerűen tartózkodók igényeit.

3.1.10. Tüzelő támogatás és „Téli szomszédolás” akcióprogram

A Polgármester – egyedi elbírálás alapján – a fagyveszély miatt fennálló krízishelyzet mielőbbi megszüntetése érdekében természetben nyújtott tüzelő támogatást állapít meg az arra rászorult személyeknek. Ez a támogatási forma egy fűtési szezonban egy alkalommal adható, a támogatás mértéke megközelítőleg 1 m³, kalodás kiserelésű tűzifa, melynek házhozszállítását a Polgármesteri Hivatal Városgondnoksága végzi. (Tüzelőanyag vásárlásához továbbra is lehet felnőtt rászorultságra tekintettel megállapítható, pénzbeli települési támogatást igényelni, 6 hónapon belül azonban a kétféle támogatás – pénzbeli és természetbeni – nem állapítható meg.) A támogatottaknak továbbá lehetőségük van egy, a Családsegítő Szolgálat keretein belül biztosított együttműködési programban való részvételre, melynek célja a veszélyeztetett élethelyzet ismételt kialakulásának megelőzése.

2020. évben tüzelő támogatásra összesen 227.200,- Ft, 2021. évben 494.700,- Ft került kifizetésre.

Év	Tüzelő támogatásban részesítettek száma		
	összesen (fő)	ebből 65 éven felüli	
		(fő)	(%)
2020	9 ¹⁵	5	55
2021	16 ¹⁶	7	43

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

A természetben nyújtott tüzelő támogatás biztosításával párhuzamosan az Önkormányzat „Téli szomszédolás” elnevezésű akcióprogramot, illetve ahhoz kapcsolódó jelzőrendszert működtet. A program célja a lakások/házak fűtetlensége miatti fagyveszély (megbetegedések és elhalálozás) elkerülése, elsősorban az otthonukban egyedül élő, idős, mozgásukban korlátozott polgárok téli szükségleteinek megismerése, az igényelt segítség gyors biztosítása. Az akcióprogramot működtető partnerek: Biatorbágyi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Biatorbágyi Körzeti Megbízotti Szolgálat, Biatorbágyi Polgárőrség, Magyar Vöröskereszt Biatorbágyi Szervezete, Polgármesteri Hivatal Városgondnokság, valamint Polgármesteri Hivatal Igazgatási Osztály.

Az elfogadott intézkedési tervben szereplő feladatok:

- a fűtési időszakot megelőző előkészületek: adatszolgáltatás az előző fűtési időszakban igényelt természetbeni és pénzbeli tüzelőanyag támogatásokról, kizárólag települési szintű lakcímmel rendelkezőkről, tűzifa, valamint vászonzsákok beszerzése, illetve a lakosság felé felhívás közzététele a társadalmi szolidaritás erősítése céljából (felelős: Igazgatási Osztály)

¹⁵ tárgyévben személyenként 1-2 alkalommal

¹⁶ tárgyévben személyenként 1-2 alkalommal

- segítségnyújtás a beérkezett jelzésekre (valamennyi partner értesítése, szükség esetén orvos, mentő, hozzátartozó értesítése, tűzifa eljuttatása, esetleg tűzgyújtásban segítségnyújtás (felelős: akcióprogramot működtető érintettek),
- elszámolás, tételes beszámoló készítése (felelős: akcióprogramot működtető érintettek).

A Családsegítő Szolgálat beszámolója alapján az egyes fűtési időszakokban 8-10 fő, többségében idős személy részére, külterületre történt tűzifa kiszállítás részben adományból. Az ifjúságsegítés részéről több idős személynek nyújtottak segítséget a vásárolt tűzifa behordásában is.

3.1.11. Köztemetés

Az Szt. rendelkezéseinek megfelelően a közköltségen történő eltemettetés elrendelése, illetve a temetési költség megtérítésére vonatkozó kötelezés a haláleset helye szerint illetékes polgármester hatáskörébe tartozik. Köztemetés elrendelésére 2020. évben nem került sor, 2021. évben 3 személy (köztük 2 fő 65 éves kor feletti személy) közköltségen történő eltemettetéséről született döntés, mintegy 742.089,- Ft összegben.

3.2. Személyes gondoskodást nyújtó ellátások

A város vezetése az idősödő lakosságnak olyan megoldásokat dolgoz ki, amelyekkel minél tovább aktív tagjai maradhatnak a város társadalmi életének, egészségüket megőrizhetik, információhoz juthatnak, és ha szükségét látják, megfelelő és jó szintű ellátást vehessenek igénybe. Biatorbágy Város Önkormányzatának a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló 9/2009. (10.30.) Ör. sz. rendelete teremti meg a jogszabályi háttérét az egyénre szabott személyes gondoskodás nyújtásának a szociálisan rászorultak részére, figyelembe véve korukat, egészségi és mentális állapotukat. A szabályozás célja, hogy segítséget nyújtson a krízishelyzetbe került személyek, családok életvezetési képességének megőrzésére, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzésére, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítésére. E rendelet alapján Képviselő-testületünk részben a Biatorbágyi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat (a továbbiakban: Családsegítő Szolgálat) fenntartásával, illetve közreműködésével, részben a Polgármesteri Hivatal közreműködésével biztosít:

- étkeztetést,
- házi segítségnyújtást,
- családsegítést,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtást,
- idősek nappali ellátását,
- demens személyek nappali ellátását,
- támogató szolgáltatást,
- szakosított ellátás keretében átmeneti elhelyezést.

3.2.1. Étkeztetés

A Családsegítő Szolgálat e szolgáltatás keretében azoknak a rászorultaknak gondoskodik legalább a napi egyszeri meleg étkezéséről, akik azt nem képesek biztosítani önmaguk, vagy hozzátartozóik számára, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, vagy hajléktalanságuk miatt. Az elkészített meleg ételt egyszer használatos, eldobható, fóliázott műanyag edényben az ügyfél lakására szállítják az intézmény használatában lévő autóval. A dietetikus által felírt diétás étkeztetési igényt is ki tudjuk szolgálni. Az étkezést 2021 év folyamán rendszeresen 34 fő vette igénybe. Az ingyenesen étkezők aránya az elmúlt évekhez képest nem változott, az igénybe vevők közel 70%-át teszik ki.¹⁷

3.2.2. Házi segítségnyújtás

Az idős emberek segítségének egyik legfőbb helyszíne saját otthonuk, ezért a szolgáltatás feladata és célja, hogy megteremtsük mindazokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik az idős, beteg, rászoruló ellátottak lakókörnyezetükben történő gondozását. A Családsegítő Szolgálat munkatársai az ellátást kérők családtagjaival együttműködnek annak érdekében, hogy minél jobban bevonják őket a gondozásba, hogy a meglévő segítő szálakat ne váltsák ki, hanem inkább erősítsék a munkájukkal. Az ellátottak köre:

- azok az időskorú személyek, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből képtelenek és róluk nem gondoskodnak,
- azok a pszichiátriai és szenvedélybetegek, valamint fogyatékos személyek, akik állapotukból adódóan az önálló életvitellel kapcsolatos feladataik ellátásában segítséget igényelnek, de önmaguk ellátására képtelenek,
- azok a személyek, akik a kórházi tartózkodásukat követően a saját lakókörnyezetükbe való visszailleszkedés céljából támogatást igényelnek önálló életvitelük fenntartásához.

Házi segítségnyújtás keretében a leginkább igényelt szolgáltatások a következők:

- fürdetés, mosdatás, inkontinens beteg ellátása,
- sebek szakszerű kezelése.
- takarítás, mosogatás, mosás, ágyazás, ágynemű csere,
- bevásárlás, gyógyszeríratás és -kiváltás, gyógyszeradagolás, vérnyomás és vércukorszint
- mérése,
- csekkek feladása és egyéb ügyintézés.

A gondozónők munkájuk során együttműködnek az egészségügyi alap- és szakellátást nyújtó dolgozókkal. Ezen kívül jó kapcsolatot alakítottak ki a családsegítő kollégákkal, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást biztosító intézménnyel, a kórházak szociális munkásaival, a rendőrséggel, egyházakkal, nyugdíjas klubbal, valamint az adományok terén a Torbágyi Karitással, a gyógyszertárakkal, helyi kisvállalkozásokkal. Az

---

¹⁷ Forrás: Biatorbágyi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat 2021. évi tevékenységéről készült szakmai beszámoló

adománypontunkon keresztül járókeretet, elektromos ágyat, tábotot, fürdetőszéket, kerekesszéket, szobavécét, stb. tudunk kölcsönözni a rászoruló lakosságnak.

Az év folyamán rendszeresen 46 főt vontak gondozásba, 30 nőt és 16 férfit. Ebből 70 – 80 év közötti 16 fő, 80 év feletti 25 fő. Az ellátottak között sok a súlyos beteg és a krónikus megbetegedés. Rendszeresen előfordul, hogy a kórház nagyon hamar, a felépülés kezdetén hazaadja az ellátottat, akivel otthonában fokozott figyelmet, szaktudást, és sok időt kívánó gondozást végeztek. Ezekben az esetekben, az egyedül élők esetében pedig még inkább szakemberünk az egyetlen, aki segítséget ad, a munkánk nélkülözhetetlen.

Az ellátottak száma családi összetétel szerint:

- egyedül élő/özvegy 22 fő
- házas társával él együtt 13 fő
- egyéb családtaggal él együtt 11 fő

Elmondható, hogy az egyedül élő idősök száma növekvő tendenciát mutat. Az idősök az elmagányosodás miatt több gondoskodást és figyelmet igényelnek. Az egyedül maradtak mentálisan is sérülnek, nehezen tudják feldolgozni, hogy itt maradtak támasz nélkül. A Szolgálat tapasztalatai szerint, az idős embereket gondozó családok számára nagy segítséget jelent, ha a hozzátartozók mellett egy szakképzett gondozó is besegít az idős családtag gondozásába. Nagyon fontos, hogy az idős embernek helye legyen a családban és ne teherként éljék meg jelenlétüket. Szakembereik figyelemmel kísérik az idős emberek egészségi és mentális állapotváltozásait. Céljük az egyéni szükségletek figyelembevételével a szakszerű, emberközelű és jó kapcsolatokon alapuló gondozás megvalósítása.

A gondozás folyamatát, minőségét az ellenőrzési terv alapján végzik, a gondozókkal rendszeres megbeszéléseket tartanak. A munkatársak lelki-mentális egészségét szolgálja a havi rendszerességgel megtartott szupervízió is.

Karácsonykor adományokból és saját forrásból gondozottjaik többségének ajándékosomagot készítettek, és személyesen adták át az idősöknek otthonaikban. ¹⁸

3.2.3. Családsegítés

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzetmegszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás. A 2021-es évben az intézmény forgalmi naplójának adatai szerint 1564 esetben vették igénybe a szolgáltatást (a gyermekjóléti szolgálattal együtt), ez a szám azt mutatja, hogy ennyi alkalommal találkoztak ügyfeleikkel. Ez az adat 354 fő ügyfelet jelent, melyből a 62 év felettek létszáma 58 fő volt (nemenkénti bontásban: 25 férfi és 33 nő), ez a teljes ügyfélszám 16 %-a. Minden családdal, akik hosszabb távú, tervezett segítséget igényelnek, együttműködés megállapodás megkötésére került sor, melyben rögzítették az elérni kívánt célokat, azok felelőseit és határidőit. 5 fő 62 év feletti személy rendelkezik együttműködési megállapodással.

---

¹⁸ Forrás: Biatorbágyi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat 2021. évi tevékenységéről készült szakmai beszámoló

A szolgáltatáson belül az információnyújtás, a segítő beszélgetés és az ügyintézésben való segítségnyújtás a leginkább jellemző a családsegítők szakmai munkájára. Míg az információnyújtás rövid, önmagában álló interakciót jelent az ügyfél és a szakember közt, addig a segítő beszélgetés több alkalmas, bizalmon alapuló kapcsolatot jelent a közösen meghatározott célok eléréséhez. Az ügyintézésben segítségnyújtás jelenhet - a teljesség igénye nélkül - hivatalos szervekkel való kapcsolattartást, levelezést (pl.: közüzemi szolgáltatók, Államkincstár), hivatalos okmányok, nyomtatványok kitöltését. Az idősebb korosztály nagy számban kért segítséget nyugdíjazás elindításához, a szolgálati idők megkéréséhez, özvegyi nyugdíj igényléséhez. A helyi és országos támogatások dokumentumainak a nyomtatása és a kitöltésében való közreműködés is fontos ügyintézési szempont volt.

Jelentős számú a családlátogatások tevékenység, mely azt jelenti, hogy a családokat lakóhelyükön többször is meglátogatták, kiemelten azokat a családokat, ahol együttműködési megállapodás is történt.

Az esetkonferencia, az esetmegbeszélés, az esetkonzultáció és szakmaközi megbeszélések kiváló módjai annak, hogy az érintettek egy időben összeülve ugyanazt a problémát megismerjék, és összehangolt választ tudjanak rá adni. Az esetkonferenciánál nagyon fontos, hogy minden szakember, aki a családdal kapcsolatban van, megjelenjen és közös célokkal/javaslatokkal tudja segíteni őket.

Pszichológiai tanácsadás a szakmai tevékenységeik között szintén nagy számban fordul elő, mutatja mennyire nagy szükség van erre a szolgáltatásunkra. Ez kiterjedhet a család minden tagjára, de egyéni ügyfeleink részére is elérhető.

Jogi tanácsadás is működik a Családsegítő Szolgálatnál, melyet 1 hónapban egyszer lát el szakirányú végzettségű szakember.

A családsegítés keretein belül a rászoruló családoknak több alkalommal – kiemelten az ünnepi, karácsony előtti időszakban - élelmiszercsomagokat juttattak el, valamint más jellegű adományok közvetítésében is folyamatosan részt vesznek.

Szolgáltatásaik keretében biztosítanak mosási, tisztálkodási lehetőséget, amivel több olyan ügyfél él heti rendszerességgel, akiknek a lakhatás miatt ezek nem megoldottak.¹⁹

3.2.4. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Önkormányzatunk a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást az Esély Szociális Társulás és Gyermekjóléti Központtal kötött feladatellátási megállapodás útján biztosítja. A szolgáltatás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időszerű vagy fogyatékkal élő személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás keretében biztosítani kell:

- az ellátott személy segélyhívása esetén az ügyeletes gondozónak a helyszínen történő – 30 percen belüli – haladéktalan megjelenését,
- a segélyhívás okául szolgáló probléma megoldása érdekében szükséges azonnali intézkedések megtételét,

---

¹⁹ Forrás: Biatorbágyi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat 2021. évi tevékenységéről készült szakmai beszámoló

- szükség esetén további egészségügyi vagy szociális ellátás kezdeményezését.

A szolgáltatás legfőbb célja, hogy megakadályozza a perifériára szorulást, illetve a szociális helyzetük, életkoruk, fogyatékoságuk miatt peremhelyzetbe került embereket visszasegítse a társadalomba. A rászoruló személy a saját lakókörnyezetében kapja meg az aktuális állapotához igazodó, ahhoz alkalmazkodó szükséglet közeli, választható, többszintű differenciált szolgáltatást. Fő cél a valós szükségleteken alapuló, célzott és differenciált ellátások biztosítása, a veszélyeztetett személyek feltérképezése, problémáik hatékony megoldása.

Az ellátás igénybevétele szempontjából szociálisan rászorult az egyedül élő, 65 év feletti személy, az egyedül élő súlyosan fogyatékos, vagy pszichiátriai beteg személy, illetve a kétszemélyes háztartásban élő, 65 év feletti, illetve súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személy, ha egészségi állapota indokolja a szolgáltatás folyamatos biztosítását.

Városunk tekintetében 2021. évben összesen 23 fő (2 fő férfi és 21 fő nő) vette igénybe a térítésmentes szolgáltatást.

Korcsoport	Ellátottak száma	
	férfi (fő)	nő (fő)
0-59 éves	-	-
60-64 éves	-	1
65-69 éves	-	-
70-74 éves	-	1
75-79 éves	-	6
80-89 éves	-	8
90 év feletti	2	5
Összesen	2	21
Mindösszesen	23	

A 23 fő szociális rászorultság szerinti bontása alapján

- egyedül élő 64 év feletti személy: 19 fő,
- kétszemélyes háztartásban élő 65 év feletti személy: 3 fő,
- kétszemélyes háztartásban élő, 65 év feletti súlyosan fogyatékos személy: 1 fő.

A szolgáltatást végzők jelzéstől függetlenül negyedévente felkeresik a gondozottakat, ellenőrzik a készülékeket, tájékozódnak az ellátottak egészségi állapota és szociális helyzete felől, ha szükséges, kezdeményezik más szociális/egészségügyi ellátás igénybevételét. 2021-ben különösen fontos szerepet töltött be az ügyfelekkel történő kapcsolattartás, mert a pandémia okozta izoláció és az egészségügyi ellátások korlátozott elérhetősége sok kliens esetében állapotromláshoz vezetett.²⁰

²⁰ Forrás: Esély Szociális Társulás Szociális és Gyermekjóléti Központ 2021. évi szakmai beszámolója a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás feladatellátásról Biatorbágyon

3.2.5. Idősek, illetve demens személyek nappali ellátása

A szolgáltatást a Képviselő-testület a Boldog Gizella Alapítvánnyal kötött feladat-ellátási szerződés alapján, az Idősek Klubja keretében biztosítja. Az Idősek Klubjába a szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes időszerű napközbeni gondozása biztosított, az ellátás – az étkeztetés kivételével – térítésmentes. A Boldog Gizella Otthon az Idősek nappali ellátása keretében

- biztosítja az ellátást igénybe vevő részére szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő, napi életritmust biztosító szolgáltatást,
- a helyi igényeknek megfelelő közösségi programokat szervez, valamint helyet ad a közösségi szervezésű programoknak, csoportoknak,
- biztosítja, hogy a szolgáltatás nyitott formában, az ellátotti kör és a lakosság által egyaránt elérhető módon működjön.

A szolgáltatások különösen:

- szabadidős programok szervezése,
- szükség szerint az egészségügyi alapellátás megszervezése, a szakellátáshoz való hozzájutás segítése,
- hivatalos ügyek intézésének segítése, munkavégzés lehetőségének szervezése,
- életvitelre vonatkozó tanácsadás, életvezetés segítése,
- speciális önszerveződő csoportok szervezésének, működésének segítése, támogatása,
- együttműködés a személyi higiénia biztosításában.

A nappali ellátás nyitvatartási ideje minden hétköznap 8:00-16:00 óra, hétfőn és ünnepnapokon zárva tart. Az engedélyezett férőhelyszám 30 fő (valamint további 25 fő, demenciával élő idős). A pandémiát megelőzően éves szinten átlag 10-12 fő vette igénybe a szolgáltatást, a veszélyhelyzet alatti jogszabályi előírásoknak megfelelően a nappali ellátás időszakosan szünetelt, 2021. évben a szolgáltatást 7 fő biatorbágyi lakos vette igénybe.²¹

3.2.6. Támogató szolgáltatás

Az Szt. rendelkezései értelmében a támogató szolgáltatás célja a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása révén. A támogató szolgáltatás feladata a fogyatékoság jellegének megfelelően különösen

- az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása (speciális személyi szállítás, szállító szolgálat működtetése),
- az általános egészségi állapotnak és a fogyatékoság jellegének megfelelő egészségügyi-szociális ellátásokhoz, valamint a fejlesztő tevékenységhez való hozzájutás személyi és eszközfeltételeinek biztosítása,

---

²¹ Forrás: A Boldog Gizella Alapítvány Támogató Szolgálat szakmai beszámolója Biatorbágy Város Önkormányzatával kötött feladat-ellátási megállapodás keretében vállalt személyszállításról, 2022. május

- információnyújtás, ügyintézés, tanácsadás, a tanácsadást követően a társadalmi beilleszkedést segítő szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása,
- a jelnyelvi tolmácsszolgálat elérhetőségének biztosítása,
- segítségnyújtás a fogyatékos személyek kapcsolatkézségének javításához, családi kapcsolatainak erősítéséhez speciális, önszorgító csoportokban való részvételükhöz,
- egyes szociális alapszolgáltatási részfeladatok biztosítása a fogyatékos személyek speciális szükségleteihez igazodóan,
- segítségnyújtás a fogyatékos emberek társadalmi integrációjának megvalósulásához, valamint a családi, a közösségi, a kulturális, a szabadidős kapcsolatokban való egyenrangú részvételhez szükséges feltételek biztosítása,
- a fogyatékos személy munkavégzését, munkavállalását segítő szolgáltatások elérhetőségének, igénybevitelének elősegítése.

Önkormányzatunk és a Boldog Gizella Alapítvány között 2013. év óta fennálló együttműködési megállapodás alapján az Alapítvány támogató szolgálata biztosítja az időskorúak nappali ellátásában részesülő biatorbágyi személyek számára heti 5 alkalommal a lakóhelyük és a Boldog Gizella Otthonban működő Idősek Klubja között a közlekedést. A pandémia miatti jogszabályi előírásoknak megfelelően – a nappali ellátás szüneteltetésének időszakát kivéve – 2021. évben a szolgáltatást 7 fő biatorbágyi lakos vette igénybe. A zárvatartás alatt telefonon tartották a kapcsolatot az ellátottakkal, illetve aki több segítséget igényelt, személyi segítő szolgáltatást vehetett igénybe.²²

3.2.7. Szakosított ellátás keretében átmeneti elhelyezés

Az önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes személyek napi legalább háromszori étkeztetéséről, szükség szerint ruházattal, illetve textíliával való ellátásáról, mentális gondozásáról, a külön jogszabályban meghatározott egészségügyi ellátásról, valamint lakhatásról ápolást, gondozást nyújtó intézményben kell gondoskodni, feltéve, hogy ellátásuk más módon nem oldható meg. Településünkön egy idősek otthona működik, a Gizella Otthon, a Boldog Gizella Alapítvány fenntartásában.

Az Alapítvány feladatellátási szerződés alapján Önkormányzatunk által kijelölt 1 fő átmeneti ellátását biztosítja a Gizella Otthonban, amennyiben a törvényi előírásoknak megfelelő gondozási szükséglet megállapításra került. 2019-2020. években 1 fő átmeneti ellátására került sor, a betöltetlen férőhely után rendelkezésre állási támogatást fizetünk.

3.2.8. Tanyagondnoki szolgálat

A Családsegítő Szolgálat 2021. október 1-től működteti az Ürgehegyen lakó emberek számára a tanyagondnoki szolgáltatást. Ennek célja a külterületi lakosok hátrányainak enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatáshoz, valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás

²² Forrás: A Boldog Gizella Alapítvány Támogató Szolgálat szakmai beszámolója Biatorbágy Város Önkormányzatával kötött feladat-ellátási megállapodás keretében vállalt személyszállításról, 2022. május

biztosítása, ügyintézés, továbbá az egyéni, közösségi szintű szükségletek teljesítésének segítése, a közösségalkotás támogatása. Az év utolsó negyedében

- a szolgáltatást igénybe vevők száma (halmozott adat): 172 fő volt,
- a szolgáltatást igénybe vevők száma 26 fő volt.

Munkatársuk bejárta a területet, szórólapot dobott be minden portára, telekre, ahol lakásra, nyaralásra alkalmas épületet látott, és személyesen is beszélgetett a területen élőkkel. Felvette a kapcsolatot a helyi szerveződéssel, az Ürgehegyiek csoportjával, a kisbirtok tulajdonosával. A szolgáltatásról széles körben adtak információt, a fentiekén túl elektronikus felületeinken is. A szolgáltatás bevezetésekor a fenntartó önkormányzattal közös rendezvény keretében mutatkozott be kollégájuk, a helyi média is a segítségükre volt. Tevékenységeik:

- közreműködés a napi egyszeri meleg étel házhoz szállításában,
- információk gyűjtése és tájékoztatás a településen elérhető szociális és közösségi szolgáltatásokról, ellátásokról (hivatalok, intézmények stb.),
- bevásárláshoz szállítás, gépjárműben szállítható áruk beszerzése és házhoz szállítása, kapcsolattartás a szociális és egyéb, a szolgáltatás kapcsán érintett szervezet munkatársaival, részvétel a települési jelzőrendszer működtetésében,
- járóbetegek szakrendelésre szállítása,
- tájékoztatás az adott ügyben illetékes hivatalok, intézmények, szolgáltatók elérhetőségeiről (cím, telefon, félfogadás), az ügyintézéshez szükséges dokumentumok (űrlapok, nyomtatványok) beszerzésének, kitöltésének segítése, segítségnyújtás a lakossági kérelmek, igénylőlapok, egyéb beadványok továbbításában,
- felnőtt- és gyermek-háziorvoshoz történő szállítás,
- házi segítségnyújtáshoz kapcsolódó személyszállítás (gondozó szállítása); segítségnyújtás a ház körüli munkák elvégzésében, segítségnyújtás az ellátást igénybe vevőnek a környezetével való kapcsolattartásába,
- orvosi rendelvényre felírt gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök kiváltása, beszerzése és házhoz szállítása,
- gépjármű karbantartás, tisztítás, adminisztráció.

A szakmai munka túlnyomó többségét a napi egyszeri melegétel kiszállítása, bevásárlás, a hétköznapi élethez szükséges információadás tette ki. Felkerestek több magányos, rossz mentális és egészségi állapotban lévő személyt, akiknek az orvosi ellátáshoz, a tisztálkodáshoz, mosáshoz biztosítottak hozzáférést, ételt szállítottak a számukra. Pénzbeli ellátást intéztek (nyugdíj, rokkantsági ellátás), a fűtés problémájukat enyhítették, hivatalos iratok beszerzését intézték (személyi ig., TAJ kártya). Az elhagyatott személyek elszigeteltségén, depresszív hangulatán a heti többszöri beszélgetés nagyon sokat segített. Tevékenységük során a külterületi tanácsnokkal, ott lakó személyekkel (információ közvetítés), adományozókkal (tűzifa, lakásfelújítás) is együttműködtek. Munkájukkal sikerült megvalósítaniuk a szolgáltatás céljait, megmutatniuk a település gondoskodó arcát.²³

---

²³ Forrás: *Biatorbágyi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat 2021. évi tevékenységéről készült szakmai beszámoló*

IV. AZ IDŐSEKET, AZ ÉLETKORRAL JÁRÓ SAJÁTOS IGÉNYEIK KIELÉGÍTÉSÉT CÉLZÓ TOVÁBBI SZOLGÁLTATÁSOK, PROGRAMOK A TELEPÜLÉSEN

4.1. Időskori egészségmegőrzés és jólét elősegítése, biztonságérzet növelése

A korosztály tekintetében az egyik legfontosabb feladat az egészségfejlesztéshez, -megőrzéshez szükséges szemlélet és tudatosság erősítése, melynek keretében nagyobb hangsúlyt kell fektetni a korosztályt célzó alkalomszerű szűrések biztosítására, a népbetegségeknek számító – különösen a vércukor, vérnyomás, koleszterin – betegségek kiszűrésére, védőoltások beadására (például influenza elleni védőoltás).

4.1.1. Biatorbágyi Egészségfejlesztési Iroda létrehozása

Az Egészségházat üzemeltető Biatorbágy Város Egészségügyi Ellátó Nonprofit Kft. „Közösségek az egészségtudatos lakosságért a Budakeszi járásban” című nyertes pályázatával lehetőség nyílt egy biatorbágyi székhelyű egészségfejlesztési iroda (EFI) létrehozására 2018. évben. Az EFI, melynek működése 2020. évben a fenntartási időszakába lépett, olyan, a Budakeszi járás lakosai számára elérhető programok megvalósítására jött létre, amelyek célja az egészséges életmód és az egészségtudatos magatartás elemeinek megismertetése a betegségek megelőzése érdekében. A jobb életminőség elérését célozzák például a mozgás fontosságára felhívó vagy az étrenddel kapcsolatos tanácsadások. Lesznek a dohányzásról leszokást segítő csoportjaink és a lelki egészség megőrzését szolgáló foglalkozások is. Az Iroda működését az Emberi Erőforrások Minisztériuma által biztosított vissza nem térítendő támogatás teszi lehetővé, azonban a külön projektekhez, többek között az Idősbarát Önkormányzat programsorozathoz önkormányzati támogatási forrás is párosul.

Az időseket célzó számos kezdeményezés közül például 2021 novemberében ingyenes csontsűrűség mérésre biztosítottak lehetőséget az Egészségházban, ahová elsősorban az 50 év felettieket várták. Az Egészséges Biatorbágy Program keretében a 2021. évben különösen a 45 - 65 év közötti nőkre figyeltek és számukra mammográfiás szűrést szerveztek. A programokról hírt adtak a nyomtatott és elektronikus sajtóban, valamint a közösségi médiában is, a mammográfiás szűrés lehetőségével 341 fő élt ²⁴

4.1.2. Memória Café programsorozat működtetése

A Boldog Gizella Alapítvány 2018. év óta egy segítő közösség létrehozásával, a Memória Café működtetésével segíti a demenciával érintett családok mindennapjait, mivel a betegség hosszú évekre meghatározza az érintett családok életét. Az Alapítvány célja, hogy az érintett és gondozó családok csoportfoglalkozások keretén belül a tájékoztatáson, érzelmi támogatáson túl új ötleteket kapjanak egymástól, megosszák tapasztalataikat a gondozás során felmerült nehézségek leküzdésében és ezáltal kapcsolatokat építhessenek egymással. A Memória Café programjainak megvalósításához Önkormányzatunk minden évben támogatást biztosít feladatellátási szerződés alapján. Az Alapítvány csatlakozott az Alzheimer Café-k országos csoportjához, önkénteseik részt vettek az EFOP 1.9.4. projekt keretében az Alzheimer Cafék módszertani ajánlásának kidolgozásában. A klubszerűen megtartott programok

²⁴ Forrás: Biatorbágy Város Egészségügyi Ellátó Nonprofit Kft. 2021. évi szakmai beszámolója

közül néhány: „Egy kicsi mozgás mindenkinek kell”, „Betegség – orvosi vizsgálatok, beszélgetés a háziorvossal”, „Demencia a családi ellátás határán túl”.

4.1.3. Csatlakozás a Gyalogló Idősklub hálózathoz

2021. júniusában indult el a Biatorbágyi Gyaloglóklub, az Egészségfejlesztési Iroda szervezésében, az egyes túrákat kifejezetten a 60 év feletti korosztály igényeihez igazítva. Ezeknek a túráknak további különlegessége, hogy közösségekben, csapatban járhatják az idősödők/idősebbek a természetet, új ismeretségekre, barátságokra is szert téve, vagy a meglévők megerősítésére fókuszálva. További cél az idősek és krónikus betegek testi és mentális egészségének megőrzése, kiemelten a neurokognitív zavarokkal érintettekre.²⁵

4.1.4. Alzheimer Világnap - Szimpátia séta

A demencia egyik leggyakoribb formája az Alzheimer-kór. A Nemzetközi Alzheimer Társaság Edinburghban az 1994. szeptember 21-i éves konferenciáján hirdette meg az Alzheimer Világnapot, melynek jegyében a biatorbágyi civil támogató közösségek és a szakemberek is jelentős lépéseket tesznek a betegség nagyobb nyilvánosság előtti megismertetésére. A Világnaphoz kapcsolódóan került megszervezésre – sok magyarországi Alzheimer Caféhoz hasonlóan – a Nem vagy egyedül! szimpátiaséta. A séta célja felhívni a lakókörnyezetünkben élők figyelmét a betegségre; kifejezni együttérzésünket a betegséggel élőkkel és az őket gondozókkal. A rendszerint városunk Fő terének környékén körül megszervezett sétán részt vesznek a Gizella Otthon lakói, ápolói, a gondozottak hozzátartozói, Önkormányzatunk képviselői, a helyi általános iskola tanulói, a Biatorbágyi Önkéntes Tűzoltó Egyesület, az Egészségfejlesztési Iroda, valamint az Egészségház munkatársai. A programot a résztvevők által bemutatott flash mob dance színesíti, a sétálókat memóriavédő ételekből kialakított büfé várja. A szimpátiasétához kapcsolódóan a Juhász Ferenc Művelődési Központban további előadásokra kerül sor.²⁶

4.1.5. Városi Egészségnap

Városunkban évről-évre megrendezésre kerül – az utóbbi időszakban az Egészségfejlesztési Iroda szervezésében – a Családi Egészségnap, mely szűrővizsgálatokkal, tanácsadással, bemutatókkal és egyéb színes programokkal várja az egészségtudatos érdeklődőket. A programoknak általában két helyszín, az Egészségház és a Juhász Ferenc Művelődési Központ ad otthont, továbbá szűrőkamion is várja az érdeklődőket. Az Egészségnapon ingyenesen vehetők igénybe a vizsgálatok, a 2021. évben például a zöldhályog szűrésre helyezve a fókuszot.

4.1.6. Lakásfelügyelet, preventív előadások

A „Téli szomszédolás” akcióprogrammal párhuzamosan „lakásfelügyeletet” biztosítunk: egyrészt a Bűnmegelőzési Klub tagjai figyelik az egyedül élő, idős vagy beteg személyek lakóhelyét, számukra segítséget nyújtanak, másrészt a Klub tagjai,

²⁵ Forrás: Biatorbágy Város Egészségügyi Ellátó Nonprofit Kft. 2021. évi szakmai beszámolója

²⁶ Forrás: Biatorbágyi Körkép IX. évf. 8. szám, 2019. október

illetve rendészeti osztályos fiatalok és az 50 órás közösségi szolgálaton lévők bevonásával figyelik az elsősorban egyedül élő, idős vagy beteg személyek lakóhelyét. Az időseket érintő/veszélyeztető bűncselekmények gyakoriságára tekintettel továbbá felvilágosító fórumok, előadások kerülnek megrendezésre.

4.2. Családdal, közösséggel való kapcsolattartás elősegítése, közművelődéshez való hozzáférés támogatása

Az aktív, minőségi idősödés szempontjából rendkívül fontos, hogy az érintettek számára biztosítva legyenek azok a minőségi szabadidős szolgáltatások, közösségi terek, amelyek lehetőséget biztosítanak a közösségi életre, a szabadidő élményekben gazdag, hasznos eltöltésére. Az életminőséget nagyban befolyásolja az, hogy az idősödő és idős emberek részt tudjanak venni olyan közösségekben, olyan – számukra és velük együtt szervezett – programokban, amelyek alkalmasak a szellemi, fizikai és pszichikai aktivitás megőrzésére. A korosztályhoz tartozóknak Biatorbágyon számos lehetősége van önszerveződő csoportokhoz kapcsolódni, ahol a népi- és helyi hagyományokat őrizhetik, tánc, kézműves tudásukat átadhatják a következő nemzedéknek. Ezek a részvételek továbbá nemcsak hasznos elfoglaltságot, társaságot nyújthatnak az időskorúak számára, de az intellektus szinten tartása, fejlesztése megelőzi, illetve késlelteti az időskori demencia kialakulását is.

Az idős emberek mind többszöri kimozdítása zárt életterükből rendkívül fontos. A Családsegítő Szolgálat gondozásából már kikerült, illetve meglévő gondozottjaikat – még fizikai állapotuk romlása előtt – minél több programba igyekeznek bevonni. Tapasztalatuk alapján programjaikon a résztvevők jól érezték magukat, találkoztak és beszélgettek régi ismerőseikkel és hetekre feltöltődtek új élményekkel, mind többen fejezik ki az ilyen programokon való részvételi szándékukat.²⁷

Az érintett korosztálynak is szóló rendezvényeinket, programjainkat tartalmazó, a Juhász Ferenc Művelődési Központ által szerkesztett programfüzet elérhető a közintézményekben és számos ponton. Az egyes eseményeket Biatorbágy számtalan pontján, plakáton is lehet olvasni. Az önkormányzat havi rendszerességgel megjelenteti, és a postaládákba juttatja a helyi újságot, a Biatorbágyi Körképet. A városnak és intézményeinek weboldala (www.biatorbagy.hu) működik, településünkön továbbá helyi kábeltévé is üzemel, amelynek egyik fő célja a tájékoztatás.

4.2.1. Őszidő Nyugdíjas Klub működtetése, üdültetésének támogatása

A közművelődési intézményünk szervezésében 1992 szeptemberében létrejött - és azóta folyamatosan működő - Őszidő Nyugdíjas Klub a korosztály társas-közösségi kapcsolatainak egyik legrégebben fennálló színtere. Működésüket önkormányzatunk a Juhász Ferenc Művelődési Központ éves költségvetésén belül, évente meghatározott összeggel támogatja. Találkozóinknak is a közművelődési intézmény biztosít helyszínt, 2021. évben az Őszidő Nyugdíjas Klubnak 24 foglalkozása volt, átlag 38 fővel.²⁸ Önkormányzatunk 50 fős Fonyódligeti Üdülőjében 1 hetes, illetve a biatorbágyi Iharosi Táborunkban 1 napos díjmentes üdültetést biztosít a Klub részére. A magánszemélyként nyaraló nyugdíjasoknak továbbá mintegy féláron biztosítjuk a Fonyódligeti Üdülő igénybevételét.

²⁷ Forrás: Biatorbágyi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat 2017. és 2019. évi tevékenységéről készült szakmai beszámoló

²⁸ Forrás: Beszámoló a Biatorbágyi Juhász Ferenc Művelődési Központ 2021. évi tevékenységéről

4.2.2. Idősek Juniálisa rendezvény

Családsegítő Szolgálatunk évente, június első hetében évente a csodás környezetben lévő biatorbágyi Iharos területén 50-60 idős személynek tart csoportjátékokat, vetélkedőt, éneklést, mozgást a természetben. Megvendégelik őket ebéddel, ajándékokat nyernek a vetélkedőkön, többen ezen az alkalmon találkoznak személyesen egymással. A programra a résztvevőket kiszállítják, majd a végén hazaszállítják őket.

4.2.3. Idősek Világnapja program

Az ENSZ közgyűlés 1991-ben nyilvánította október elsejét az Idősek Világnapjává. Ez alkalomból településünkön is színes programmal, műsorral köszöntjük időseinket a Juhász Ferenc Művelődési Központ szervezésében, a Családsegítő Szolgálat közreműködésével. A Szolgálat a résztvevők gépjárművel történő szállításában igény esetén segítséget nyújt.

4.2.4. Idősek Karácsonya rendezvény

Általános iskolások, óvodások, művészeti iskolások közreműködésével minden év decemberében, főleg az egyedül élő időseknek színes előadással egybekötött karácsonyi köszöntőt tart a szenior korosztálynak a Családsegítő Szolgálat. A mintegy 50-60 fő részvételével zajló rendezvényre az ajándékokat és az üdvözlőlapokat a generációk közti együttműködés jegyében az ifjúságsegítésben lévő fiatalok készítik.

4.2.5. Szenior Klub működtetése

A pandémia idején az Őszidő Nyugdíjas Klub mellett és aktív tagjai részvételével egy újabb, idősekből közösség alakult a Juhász Ferenc Művelődési Központ szervezésében, a közművelődési intézmény közösségi oldalán. A Klub Facebook közösségi csoportja, mely mintegy 150 tagot számlál, olyan biatorbágyi 50+ -osok számára jött létre, akik szeretnének online is barátkozni, közösségi életet élni. Cél egy olyan közösség létrehozása volt, amely érdeklődik a helyi szabadidős tevékenységek iránt és online is követi a biatorbágyi eseményeket. Művelődési Központunk folyamatosan jelenléti foglalkozást is biztosít számukra és információval, programokkal látja el a tagokat. Ennek a korosztálynak a sajátossága, hogy a munka világából már kilépett, de még aktív, ami egyúttal nagyon komoly lelki terhet is jelenthet számára. Ebben segíthet ez a közösségi csoport, hogy az idősödő emberek ezt az átmeneti időt minél aktívabban tudják eltölteni, egyúttal a hasznosságukat is meg tudják élni.

4.2.6. Szenior Akadémia előadássorozat

Kísérleti jelleggel, kifejezetten az idősebb korosztály érdeklődésének megfelelő előadásokat hallgathattak a generáció tagjai művelődési központunk szervezésében. Ilyen előadások voltak az elmúlt években többek között, mint Nőképek és szépségideálok a Kádár-korban. Az előadások a pandémiát megelőzően havi rendszerességgel kerültek megtartásra, a résztvevők száma 12-30 fő volt, a veszélyhelyzet alatt azonban az online térben megrendezésre került előadássorozatot

átlagban mintegy 70 fő kísérte figyelemmel. Ez a típusú előadássorozat az újbóli jelenléti működésben átalakult és egyéb egészségmegőrző programokkal kapcsolódott össze.

4.2.7. Olvasóklub

A Biatorbágyi Karikó János Könyvtárban évről-évre növekszik a 65 éven felüli olvasók száma, kéréseiket figyelembe veszik a könyvállomány bővítésénél, ismeretterjesztő előadások szervezésénél (természetgyógyászat, kertészkedés, gasztronómia). Részükre – igény, pl. betegség esetén – könyvtárosaink vállalják a kért könyvek lakásra szállítását. A nyugdíjas korosztály szívesen beszélget az olvasott könyvekről, így jött létre a felnőttek számára szervezett Olvasóklub már 2018-ban, melynek tagjai döntő többségében nyugdíjasok. A „Hozza el kedvenc könyvét!” programsorozat keretében a beszélgetni szerető olvasókat teával és süteménnyel várja Könyvtár. A pandémia előtt, illetve utáni időszakot összevetve megállapítható, hogy a fiatalabb korcsoportokhoz képest az idősebbek körében a könyvtárlátogatások száma alig csökkent a pandémia miatt. Az 55-65 év közötti regisztrált olvasók száma 2019-ben 87 fő, 2021-ben 74 fő volt, a 65 év feletiek száma mindkét évben 97-97 fő volt.²⁹

4.2.8. Foglalkozások számítógépkezelői alapismeretek elsajátításához

Tapasztalataink alapján a helyi időskorúak egy része – a korábbi foglalkoztatottságából eredően – informatikai jártassággal is rendelkezik, nagy részük azonban nem ismeri és emiatt nem is gyakorolja a számítógép használatát. A Juhász Ferenc Művelődési Központ, valamint a Családsegítő Szolgálat több éve segít az időseknek a modern informatikai eszközök megismertetésében, számos alkalommal szervezett részükre alapszintű számítógépkezelői tanfolyamokat, melyek célja az elektronikus eszközök kapcsolatok fenntartására szolgáló használatának elősegítése.

Városunkban is jellemző probléma, hogy az idős emberek egyedül maradnak, gyermekük, unokájuk távol él tőlük. Erre is megoldást kínált az elmúlt években sikerrel záruló, idős emberek oktatását (számítógép kezelés, internet használat) célzó programunk. Jelenleg is folyik az Egészségfejlesztési Iroda és a Juhász Ferenc Művelődési Központ részéről is az idősek mobiltelefon használati képzése.

4.3. Idősek társadalmi részvételének elősegítése, önbecsülésük erősítése

4.3.1. Idősügyi Tanács

A településünkön megalakult Idősügyi Tanács konzultatív, véleményező, javaslattevő munkacsoportként működik. Véleménye kikérhető az idősek életkörülményeit közvetlenül érintő döntésekhez, feladata továbbá az időskorúak érdekeinek védelme, a korosztályra jellemző szükségletek kielégítésére irányuló álláspontok megfogalmazása, illetve az ezzel foglalkozó intézmények/szervek/csoportok véleményének közvetítése az önkormányzat felé. Elnöki tisztjét a polgármester tölti be, súlyt adva ezzel az idősügy fontosságának. A Tanácsot feladatai ellátásában a Polgármesteri Hivatal Igazgatási Osztályának vezetője segíti, a tárgyi feltételeket, a

²⁹ Forrás: Beszámoló a Biatorbágyi Karikó János Könyvtár 2021. évi szakmai munkájáról

működéssel kapcsolatban felmerült költségeket a Hivatal biztosítja. A Tanács tagjaként javaslattevői és szavazati joggal rendelkezik a városunkban működő nyugdíjas szervezet, az Őszidő Nyugdíjas Klub, ezzel is erősítve, ösztönözve közéleti szerepvállalásukat.³⁰

4.3.2. Életakadémia – beszélgetések

Fontos az idősebb emberek társadalmi megbecsülése mellett annak hangsúlyozása, hogy élettapasztalatuknak, bölcsességüknek önmagában is értéke van. A közösséget is építő programsorozattal a Juhász Ferenc Művelődési Központ vezetője emblematikus, többnyire az idősebb korosztályhoz tartozó biatorbágyi személyeket szólít meg, akikkel nemcsak a szakmájukról, hanem életútjuk fordulópontjairól, meghatározó élményeiről is beszélget. Az elmúlt években a beszélgetőtársak között szerepelt például – a teljesség igénye nélkül – a Pásztói Miklós Művészeti Iskola alapító igazgatója, a Boldog Gizella Alapítvány Gizella Otthona és Biatorbágyi Egészségház vezetője, a Viadukt SE Sakk Szakosztályának vezetője, biatorbágyi nemzedékeket oktató általános iskolai tanárnő, több helyi televíziót alapítója és a Völgyhíd TV főszerkesztője, a Biatorbágyi Általános Iskola és Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola igazgatóhelyettese.³¹ Az Életakadémia – beszélgetések jelenleg élő felvétel mellett kerülnek megrendezésre, a Völgyhíd TV adásai visszanezhetők a Média Kft. oldalán, illetve a Juhász Ferenc Művelődési Központ online felületén is.

4.3.3. Idősek segítőként való közreműködése

Önkormányzatunk lehetőséget biztosít az aktív, friss nyugdíjasok foglalkoztatására, a minden évben a Törökbálinti Tüdőgyógyintézet által megszervezésre kerülő mobil tüdőszűrés során számítógépes adminisztratív tevékenységet végezhetnek, megbízási szerződés alapján. 2022. évben 4 fő közreműködésére számíthatunk. A Juhász Ferenc Művelődési Központ szintén rendszeresen felkéri a korosztály tagjait önkéntes segítő közreműködésre, például az államalapítás ünnepén a kenyérszentelés során.

A fiatalokhoz való kapcsolódást, generációk közötti kötetlen beszélgetések kialakulását segíti, hogy 2022. év nyarán – az Idősbarát Önkormányzati Díjjal járó pénzjutalom részbeni felhasználásával – az Őszidő Nyugdíjas Klub, valamint a Senior Klub tapasztalt háziasszonyai megosztották hagyományos baracklekvár-befőzési tudásukat az Ifjúsági Közösségi Tér fiataljaival.³²

A Polgármesteri Hivatalban, illetve intézményeinknél lehetőség van a nyugdíjba vonult munkatársak továbbfoglalkoztatására. Így amellett, hogy az idősebb kolléga számára a plusz bevételi forrás nem szociális támogatásként, hanem bérként kerül kifizetésre, nem szűnik meg az érzése, hogy továbbra is hasznos tagja a társadalomnak, kisebb közösségének, hiszen a fiatalabb, tapasztalatlanabb kollégák az ő segítségüket is igénybe vehetik hasonló tudásszint eléréséhez.

³⁰ Forrás: Biatorbágy Város Önkormányzat Képviselő-testületének 31/2016. (II.25.) határozata Biatorbágy Város Idősügyi Tanácsának létrehozásáról és a Tanács működési rendjének elfogadásáról

³¹ Forrás: Juhász Ferenc Művelődési Központ Programfüzete 2019., 2020., 2021., 2022.

³² Forrás: Biatorbágyi Körtkép XII. évf. 6. szám, 2022. augusztus

Az alkalmanként megrendezésre kerülő, Három Királyfi, Három Királyné Mozgalom helyi programjai szintén a generációk közötti kapcsolódást, az aktív társadalmi részvételt erősítik. Az alapvetően a kívánt gyermekek megszületéséért létrejött kezdeményezéshez évekkal ezelőtt azért csatlakozott településünk a Juhász Ferenc Művelődési Központon keresztül, mert a Mozgalom és az intézmény működése egymást erősítve még többet tud tenni a családok egészséges működéséért. A kezdeményezés keretében több generáció számára együttesen kínál programokat, személyes találkozásokat, nagy sikere volt például a nagymamák és kismamák találkozásának a Községi Házban, ahol az idősebb korosztály számos gyermeknevelési, életvezetési tanáccsal láthatta el a kisgyermeket nevelő fiatalokat, vagy segítséget nyújthattak a családok ünnepekre való készülődéséhez, ráhangolódásához. – alkalmanként, a helyi csoport aktivitásától függ.

V. CÉLKITŰZÉSHEZ KAPCSOLÓDÓ ÖNKORMÁNYZATI STRATÉGIA

A helyi időspolitika kialakítása nem történhet meg anélkül, hogy ne illeszkedjék az EU időspolitikájából és a nemzeti sajátosságokból építkező Idősügyi Nemzeti Stratégiához, mely célul tűzte ki, hogy 2034. évre olyan állapotot érjen el és tegyen mindennapi gyakorlattá, amelynek társadalma az alábbiak szerint jellemezhető:

1. minden korosztály számára élhető, magas kohézióval bíró társadalom, hogy biztosítottak legyenek az idősek számára is nyitott lehetőségek a részvételre, az önmegvalósításra és a védelemre,
2. magas színvonalon, mindenki számára egyenlő eséllyel hozzáférhető módon, az egyéni igényekre rugalmasan reagálva képes a szükségleteket kielégíteni az öngondoskodás lehetőségeinek széles választékával annak érdekében, hogy valamennyi állampolgár biztonságban és méltóságban tudja megélni az időskort, a társadalom aktív tagja legyen és teljes jogú állampolgárként élhessen élete végéig.³³

Több, a 2009-ben megalkotott Stratégiában megfogalmazott elv, például a rugalmasság mára nyert igazán értelmet, számadásra és új stratégia kialakítására készítette a településeket, hiszen 2020 tavaszán hazánkban is megjelent a Covid-19 világjárvány. A vészhelyzeti korlátozások nehéz helyzetbe hozták a társadalom minden tagját, de különösen a családokat, ezen belül az időseket, és leginkább az egyedülálló nyugdíjasokat. Az önkormányzatoknak gyorsan kellett alkalmazkodniuk az új helyzethez, és a kihívásokra minél hatékonyabban válaszolni.

Településünkön a veszélyhelyzet első kihirdetését követően, még a részletszabályozások, szakmai útmutatók és lakossági tájékoztatások megjelenése előtt tapasztaltuk, hogy a jellemzően idősebb, az elektronikus felületek használatában kevésbé jártas és a társasági kapcsolataitól is elzárt korosztály első reakcióként a Polgármesteri Hivatalhoz fordult, információt és segítséget remélve. A – szociális ügyekkel is foglalkozó – Igazgatási Osztály, illetve Polgármesteri Kabinet mobiltelefonos elérhetőségeire számos aggódó hívás érkezett a pandémia miatt felmerült új élethelyzetek miatt. Több esetben attól tartottak, hogy az intézmények zárása, kijárási tilalom miatt ellátás és odafigyelés nélkül maradnak. A külterületeinken, üdülőövezeteinkben élő, bejelentett biatorbágyi lakcímmel nem rendelkező időseknek is segítséget nyújtott a Családsegítő Szolgálatunk, illetve Hivatalunk a helyi eseti települési (rendkívüli vagy temetési) támogatásainkhoz kapcsolódó nyomtatványt postázta részükre és a visszajuttatásban is segített. A telefonon történő segítségnyújtás, útmutatás hatékonynak bizonyult, ezeket az elérhetőségeket a veszélyhelyzet teljes fennállása idején fenntartottuk, a hívásokat munkaidőn kívül is figyelemmel kísértük, a visszahívást biztosítottuk. Az eleinte napi 20-25 jelzés között számtalan eset segítette Önkormányzatunkat a további döntések meghozatalához, így például az egy évre megállapított és a veszélyhelyzet alatt lejáró települési (ápolási, gyógyszer- és lakhatási) támogatásainkra való jogosultság meghosszabbításáról döntött a polgármester. Az erről rendelkező utasításról tájékoztatást kaptak az érintettek, majd a jogosultság tényleges lejártát követően nyomtatvány postázásával segítettük a további eljárást.

Családsegítő Szolgálatunk a járványügyi helyzetben előírt kötelező feladatain **túl** számtalan idős személynek nyújtott ellátást. Ennek során leginkább az élelmiszer vásárlásra, gyógyszer kiváltására, ügyintézésre került sor, melyre vonatkozó igényeket

³³ az Országgyűlés 81/2009. (X.6.) OGY határozata az Idősügyi Nemzeti Stratégiáról

egy újonnan bevezetett, a legtöbb esetben munkaidőn túl is fogadott mobil/krizisszámon lehetett jelezni.

Fontosnak éreztük, hogy a demenciával élők, illetve az őket gondozó családok a pandémia alatt is iránymutatást, a mindennapokban jól felhasználható tanácsokat kapjanak, így az Önkormányzatunk által támogatott, havi rendszerességű Memória Café rendezvényeit – a Juhász Ferenc Művelődési Központban megtartott januári és februári találkozón túl – a virtuális világba helyezte át a Boldog Gizella Alapítvány. A rendezvények (például „Demencia és COVID-19” fórum nézettsége, az előadás valós idejű megtekintése közel azonos volt a Café törzsközönségének létszámával (9-20 fő), a videók összes megtekintését nézve az összes kattintások száma 900-3,5 ezer között mozgott. A Boldog Gizella Alapítvány lehetőséget nyújtott chat-ben feltett kérdések megválaszolására is. Művelődési Központunk szervezésében nagy sikerekre örvendő Senior Akadémia és Senior Klub szintén – a pandémia idején – online térben került megrendezésre. Ekkor indultak el elsősorban a biatorbágyi lakosok számára a Juhász Ferenc Művelődési Központ honlapján és Facebook oldalán egy helyi klinikai szakpszichológus, csoportterapeuta pozitív üzeneteket, köszönetnyilvánításokat tartalmazó házi videóit. A minden hónapban új témákkal megjelenő, körülbelül 5-10 perces videóknak, melyek például a generációkról, egymás tiszteletéről, az egymástól tanulás fontosságáról szólnak, óriási nézettsége van, bár minden korosztályt megszólít, leginkább az 50+-osokat állítja a középpontba.

A fentiekben részletezett, meglévő pénzbeli és természetbeni szociális ellátásainkat, személyes gondoskodást nyújtó ellátásainkat, illetve az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó további szolgáltatásokat, programokat valós igények hívták életre. Önkormányzatunk ezek jövőbeni fenntartásával, működtetésével, illetve továbbfejlesztésével a jövőben is biztosítani kívánja az idősödő és idős biatorbágyiakról való gondoskodást, a Konceptió 1.2. pontjában meghatározott céljaink elérése érdekében.

Önkormányzatunk vállalja, hogy ezen Idősügyi Konceptióhoz kapcsolódóan kétévenként felülvizsgálható Intézkedési Tervet alkot, mely elsősorban a Képviselő-testület tagjai és az önkormányzati intézmények aktív szerepvállalására építve tartalmazza a konkrét intézkedést, az intézkedés felelősét, a határidőt, valamint a személyi és tárgyi feltételeket és azok forrásigényét. Az Intézkedési Terv tartalmának főbb elveit az alábbi pontokban határozzuk meg:

1. A helyi idősek rászorultságának és korosztályi igényeinek feltérképezése, az érintettek javaslatainak figyelembevétele.
2. A meglévő pénzbeli és természetbeni szociális támogatások, valamint a személyes gondoskodást nyújtó ellátások folyamatos felülvizsgálata, szükség esetén újragondolása, további szolgáltatások bevezetése.
3. A már rendszeresen működő programok, közösséget építő, az idősek mentális egészségét támogató, fontosságuk, hasznosságuk megélését segítő szolgáltatások továbbvitele. Elsősorban az idős korosztály aktív közreműködésével létrejövő közösségi színterek, a generációk közötti kapcsolat erősítését szolgáló együttlétek bővítése.

Biatorbágy Város Önkormányzat

Idősügyi Konceptiója

*/Második olvasat,
amely tartalmazza a 2022 júliusában megküldött, első olvasathoz
beérkezett észrevételek eltérő színnel történő átvezetését/*

Összeállította: Pomaházi Krisztina (Polgármesteri Hivatal igazgatási osztályvezető, Idősügyi Tanács titkár)

Biatorbágy

2022. október

Tartalomjegyzék

I. BEVEZETÉS	4
1.1. A koncepció megalkotásának előzményei, indokoltsága	4
1.2. A koncepció célja, a stratégia meghatározásának szempontjai	5
II. HELYZETELEMZÉS	6
2.1. Biatorbágy város demográfiai mutatói	6
2.2. Az idős lakosság egészségügyi, szociális és gazdasági helyzete	8
III. IDŐSEK ELLÁTÁSÁT SEGÍTŐ TÁMOGATÁSOK, SZOLGÁLTATÁSOK	11
3.1. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások	11
3.1.1. <u>Települési támogatás – lakhatási támogatás</u>	11
3.1.2. <u>Települési támogatás – gyógyszertámogatás</u>	12
3.1.3. <u>Települési támogatás – ápolási támogatás</u>	12
3.1.4. <u>Rendkívüli települési támogatás – eseti támogatás</u>	13
3.1.5. <u>Rendkívüli települési támogatás – temetési támogatás</u>	13
3.1.6. <u>Kamatmentes szociális kölcsön</u>	14
3.1.7. <u>85 év feletti karácsonyi támogatása</u>	14
3.1.8. <u>Hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díj átvállalása</u>	15
3.1.9. <u>Tértímentes helyi közösségi közlekedés biztosítása</u>	15
3.1.10. <u>Tűzelő támogatás és „Téli szomszédolás” akcióprogram</u>	16
3.1.11. <u>Köztemetés</u>	17
3.2. Személyes gondoskodást nyújtó ellátások	17
3.2.1. <u>Étkeztetés</u>	18
3.2.2. <u>Házi segítségnyújtás</u>	18
3.2.3. <u>Családsegítés</u>	19
3.2.4. <u>Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás</u>	20
3.2.5. <u>Idősek, demens személyek nappali ellátása</u>	22
3.2.6. <u>Támogató szolgáltatás</u>	22
3.2.7. <u>Szakosított ellátás keretében átmeneti elhelyezés</u>	23
3.2.8. <u>Tanyagondnoki szolgálat</u>	23

IV. AZ IDŐSEKET, AZ ÉLETKORRAL JÁRÓ SAJÁTOS IGÉNYEIK KIELÉGÍTÉSÉT CÉLZÓ TOVÁBBI SZOLGÁLTATÁSOK, PROGRAMOK A TELEPÜLÉSEN	25
4.1. Időskori egészségmegőrzés és jólét elősegítése, biztonságérzet növelése	25
4.1.1. <u>Biatorbágyi Egészségfejlesztési Iroda létrehozása</u>	25
4.1.2. <u>Memória Café programsorozat működtetése</u>	25
4.1.3. <u>Csatlakozás a Gyalogló Idősklub hálózathoz</u>	26
4.1.4. <u>Alzheimer Világnap - Szimpátia séta</u>	26
4.1.5. <u>Városi Egészségnap</u>	26
4.1.6. <u>Lakásfelügyelet, preventív előadások</u>	26
4.2. Családdal, közösséggel való kapcsolattartás elősegítése, közművelődéshez való hozzáférés támogatása	27
4.2.1. <u>Őszidő Nyugdíjas Klub működtetése, üdültetésének támogatása</u>	27
4.2.2. <u>Idősek Juniálisa rendezvény</u>	28
4.2.3. <u>Idősek Világnapja program</u>	28
4.2.4. <u>Idősek Karácsonya rendezvény</u>	28
4.2.5. <u>Szenior Klub működtetése</u>	28
4.2.6. <u>Szenior Akadémia előadássorozat</u>	28
4.2.7. <u>Olvasóklub</u>	29
4.2.8. <u>Foglalkozások számítógépkezelői alapismeretek elsajátításához</u>	29
4.3. Idősek társadalmi részvételének elősegítése, önbecsülésük erősítése	29
4.3.1. <u>Idősügyi Tanács</u>	29
4.3.2. <u>Életakadémia – beszélgetések</u>	30
4.3.3. <u>Idősek segítőként való közreműködése</u>	30
V. CÉLKITŪZÉSHEZ KAPCSOLÓDÓ ÖNKORMÁNYZATI STRATÉGIA	32

I. BEVEZETÉS

1.1. A koncepció megalkotásának előzményei, indokoltsága

Az utóbbi évtizedek modern társadalmában a születéskor várható élettartam meghosszabbodása az egyik legnagyobb elért eredmény. Az elsősorban a bővülő egészségügyi ellátásoknak és a környezet-egészségügyi fejlesztéseknek köszönhető társadalmi siker azonban egyúttal kihívás is, hiszen az idősek arányának lakosságon belüli növekedése, a népesség globális öregedése eddig nem ismert gazdasági és társadalmi következményekhez vezet. Olyan egységes időspolitika kialakítása vált szükségessé, amely állami, társadalmi, politikai és egyéni szinten határozza meg a fejlesztendő területeket, célokat, valamint a beavatkozáshoz szükséges feladatokat.¹

Az ENSZ által „hosszú élet forradalmának” nevezett demográfiai változással összefüggő kérdések, egyúttal megoldási lehetőséget jelentő új célok már 1991-ben, az ENSZ által elfogadott Idős Emberekkel Foglalkozó Alapelvekben megfogalmazásra kerültek. Az Európai Bizottság 2002-ben kiadott, „Európa válasza a világ öregedésére – gazdasági és társadalmi fejlődés előmozdítása egy öregedő világban” című Közleményében a főbb irányvonalak között szerepel az idősebb emberek és a fejlődés, az egészség és a jó közérzet elősegítése idős korban, illetve a gondoskodás kedvező és támogató környezet kérdésköre.² Az aktív idősödés elveivel összhangban készült el Magyarországon 2009-ben az Idősügyi Nemzeti Stratégia.

Településünkön a városvezetés döntéseiben, önkormányzati intézményeink működésében, valamint a biatorbágyi civil szervezetekkel való közös munka során számos formában érvényesül az idősbarát szemlélet. Szoros együttműködés valósul meg a 2016-ban megalakult Idősügyi Tanács tagjai és üléseinek állandó meghívottjai, így például önkormányzatunk intézményvezetőivel, a helyi Őszidő Nyugdíjas Klubbal, a Biatorbágy és Környéke Mozgáskorlátozottak Egyesületével, a történelmi egyházak képviselőivel, a Katolikus Karitással, a helyi Vöröskereszttel, az Egészséges Biatorbágyért Közhasznú Egyesülettel. A Képviselő-testület időspolitikájának elismeréseként önkormányzatunk 2021. évben elnyerte az Idősbarát Önkormányzat Díjat.

Különböző szakmai területeken több helyzetelemző dokumentum, szakmai koncepció fordít kiemelt figyelmet az idősek helyzetének, igényeinek feltárására, tartalmaz a korosztály életminőségének megőrzésére, javítására megoldási javaslatokat, így

- Biatorbágy Város Szociális térképe (2009),
- Biatorbágy közművelődési és közgyűjteményi koncepciója (2000, 2022),
- Biatorbágy Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programja (2013, 2018),
- Biatorbágy Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója (2016).

A 2020 tavaszán hazánkban is megjelenő koronavírus világjárvány miatt kialakult veszélyhelyzet, mely alatt a fokozott veszélynek kitett idős emberekre még nagyobb figyelmet kellett fordítani, tovább erősíti egy, az új kihívásokra is hatékony válaszokat megfogalmazó, célzottabb segítségnyújtást tartalmazó egységes dokumentum, Biatorbágy Város Idősügyi Koncepciója megalkotásának időszerűségét.

¹ az Országgyűlés 81/2009. (X.6.) OGY határozata az Idősügyi Nemzeti Stratégiáról

² Lampek Kinga – Rétsági Erzsébet: Egészséges idősödés. Az egészségfejlesztés lehetőségei idős korban. Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar. Pécs, 2015

1.2. A koncepció célja, a stratégia meghatározásának szempontjai

Idősügyi koncepciónkban a Biatorbágyon élő idősök és családjuk igényeire, problémáira, jellegzetes élethelyzeteire reagálva kívánunk irányvonalakat meghatározni, figyelembe véve az idősüggyel foglalkozó hazai és nemzetközi dokumentumokban megfogalmazott alapértékeket, általános célokat, követelményeket. Stratégiai fejlesztési javaslatainkat és az azokhoz kapcsolódó cselekvési terveket az alábbi, Idősügyi Nemzeti Stratégiában rögzített prioritások mentén kívánjuk meghatározni:

- 1) idősödő és idős emberek segítése aktivitásuk, függetlenségük és társadalmi presztízsük megőrzése érdekében,
- 2) biztonságuk és emberi méltóságuk megőrzésének elősegítése, a korcsoportra jellemző betegségek kockázatának alacsonyan tartása, megfelelő életminőségük biztosítása,
- 3) az élethosszig tartó fejlődésük, önmegvalósításuk támogatása, a sikeres idősödés előmozdítása az életöröm és autonómia megőrzésével,
- 4) a társadalmi részvétel és bevonódás segítése, a társadalmi összetartozás erősítése, ezáltal az idős személyek társadalmi megítélésének, közösségi megbecsültségének javítása,
- 5) az idősök esélyegyenlőségének, képviseletének biztosítása, szemlélet- és társadalmi tudatformálás.

A koncepció megalkotásával önkormányzatunk célja azok szempontok meghatározása, intézkedések tervezése, amelyek

- segítik az időskorúak esélyegyenlőségét, az önálló, biztonságos életvitelét lehetővé tevő feltételek és a támogató környezet fokozatos kialakítását,
- lehetővé teszik a családdal, a közösséggel való, változó igényeik szerinti kapcsolattartásukat,
- ösztönzik kulturális programokon való részvételüket, megkönnyítik közművelődéshez való hozzáférésüket,
- hozzájárulnak személyes biztonságérzetük, vagyonbiztonságuk növeléséhez,
- helyben biztosítják az idős, krónikus, mozgásszervi betegek definitív ellátását,
- a szükségletek mentén alakítják, bővítik a jelenlegi szociális ellátórendszert,
- megelőzik kirekesztődésüket, elmagányosodásukat,
- biztosítják a tevékeny időskort,
- erősítik a generációk közötti kapcsolatokat, támogatják a szemléletformálást
- fejlesztik az idősügy területén tevékenykedő intézmények, helyi szervezetek további, hatékonyabb együttműködését.

A kitűzött célok megvalósítása érdekében szükséges a település aktuális demográfiai jellemzőinek elemzése, a lakosság életkörülményeinek, az életminőséget befolyásoló tényezőknek a feltárása, elemzése. A népesedési folyamatok alakulására és a kitűzött célok megvalósulására tekintettel szükség szerint, de legalább 5 évente a koncepciót felül kell vizsgálni.

II. HELYZETELEMZÉS

2.1. Biatorbágy város demográfiai mutatói

Az időskor fogalomköre különböző dimenziókban eltérően értelmezhető: kronológiai életkor (évek száma), biológiai életkor (egészségi állapot függvénye), pszichológiai életkor (ki mennyi idősnak érzi magát) és szociológiai életkor (a társadalom kit mennyire tart idősnak) alapján. Az Idősügyi Nemzeti Stratégiában leggyakrabban az Egészségügyi Világszervezet (WHO) életkor szerinti felosztását használják, amely három korcsoportot különböztet meg:

- idősödők (60-74 évesek),
- idősek (75-89 évesek) és
- nagyon idősek, szépkorúak (90 éves és felette).

E három csoporthoz tartozó embereket együttesen nevezzük időseknek.

Ennek alapján Biatorbágyon a 60 év feletti lakónépesség évenkénti alakulását, illetve nemenkénti megoszlását az alábbi táblázatok szemléltetik:

Lakónépesség (állandó lakóhellyel és/vagy tartózkodási hellyel) rendelkezők száma az év végén

Év	Lakónépesség (fő)	60 év feletti lakónépesség (fő)
2015	13 030	2 563
2018	13 692	2 595
2021	15 058	2 793

Forrás: TeIR³ (2015, 2018), Helyi népesség-nyilvántartás (2021)

Lakónépesség száma (fő)			
	2015	2018	2021
nő	6604	6 917	7 627
férfi	6426	6 775	7 431
60-64 éves nők	417	340	302
60-64 éves férfiak	364	325	305
65 év feletti nők	1040	1143	1315
65 év feletti férfiak	713	787	871

Forrás: TeIR, Helyi népesség-nyilvántartás

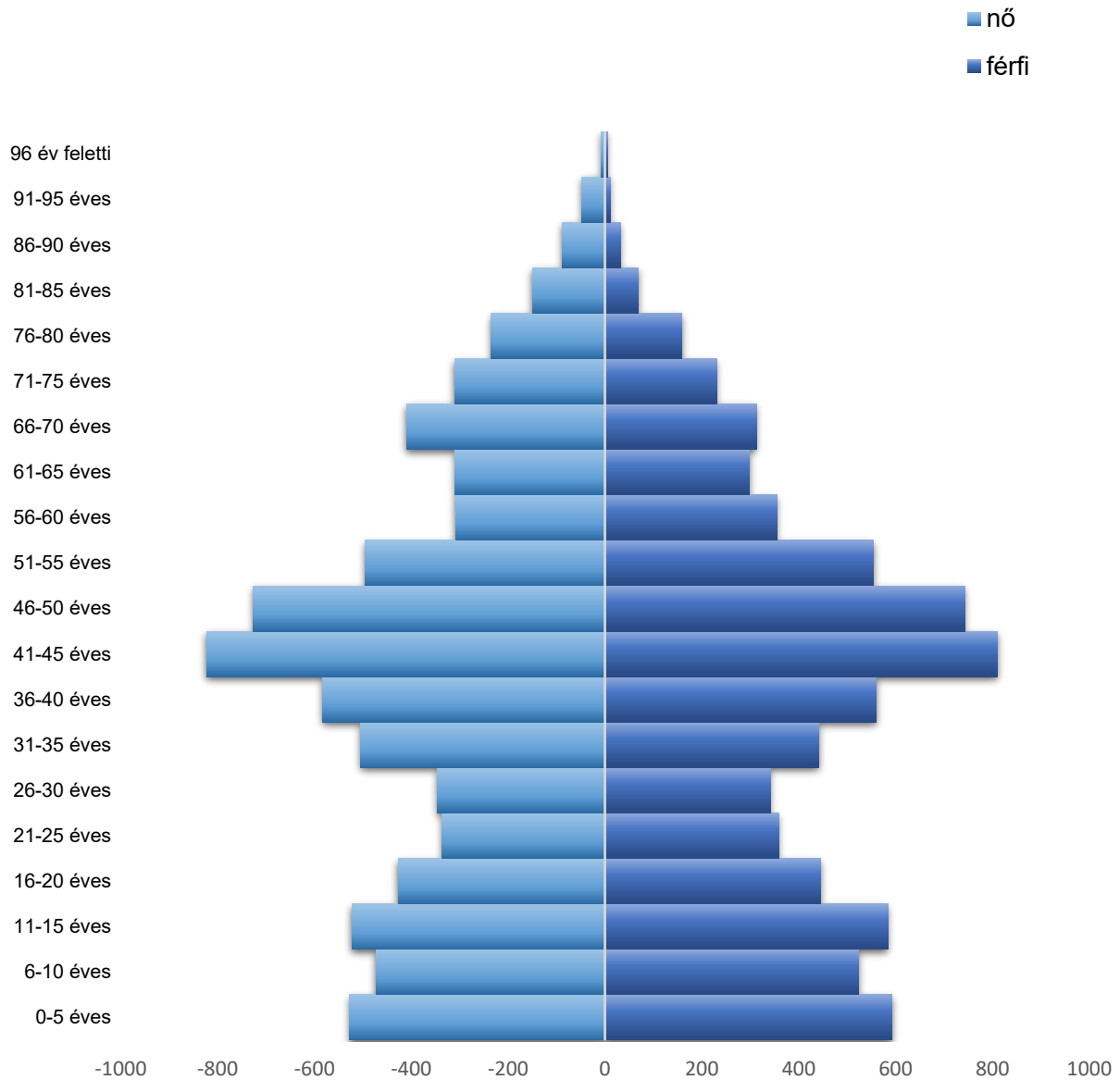
A magyarországi adatok elemzése során megállapítást nyert, hogy – részben a születéskor várható élettartamból következően – életük utolsó éveire a magyar nők igen jelentős hányada elveszti a társát, sokszor teljesen magára marad.⁴ Az adatok alapján látható, hogy Biatorbágyon is a 60 év felett a nők kerülnek számszerű többségbe a férfiakkal szemben, mindkét nem esetében elmondható azonban, hogy az évek során 60-64 éves kor között csökken, 65 éves kor felett növekszik a létszámuk.

³ TeIR : Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer, www.teir.hu

⁴ az Országgyűlés 81/2009. (X.6.) OGY határozata az Idősügyi Nemzeti Stratégiáról

Az idős korosztály létszáma az évek folyamán kis mértékben változott, a növekvő biatorbágyi lakosságához viszonyítva azonban csökkenő arányt mutat.

Korfa 2021

Forrás: Helyi népesség-nyilvántartás

A település lakosainak 2021. évre vonatkozó, nemek szerinti korösszetételét mutató korfák elemzésénél elmondhatjuk, hogy az „egészséges”: fenyőfa-jellegű formát mutat (alsó sávja szélesebb, mint a legfelső), hiszen a gyermekek aránya magasabb, mint az időseké.

Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2015	1 753	2 709	64,71
2018	1 930	2 795	69,05
2021	2 070	2 929	70,67

Forrás: TelR (2015, 2018), Helyi népesség-nyilvántartás (2021)

A demográfiai mutatók közül az öregedési index a 14 éves és ennél fiatalabb népességre jutó idősök (65 évesek és annál idősebbek) arányát mutatja, mely folyamatos emelkedést mutat ugyan (2015. évben 100 fiatalra mintegy 65 idős korú jutott, 2021. évben pedig már csaknem 71 idős korú), de településünk még mindig fiatalosnak mondható, jóval magasabb a 0-14 évesek száma, mint a 65 év felettieké.

2.2. Az idős lakosság egészségügyi, szociális és gazdasági helyzete

1998-ban így fogalmazta meg az OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) az aktív idős kor koncepcióját és definícióját: „az idős emberek képessége arra, hogy minél tovább aktívak maradjanak a társadalomban és a gazdaságban. Ez azt jelenti, hogy meg kell kapniuk a lehetőséget arra, hogy szabadon döntsenek arról, mivel töltik a szabadidejüket: tanulással, munkával, pihenéssel vagy ápolás és gondozás igénybevételével.” A definíció alapján elmondható: a cél elérése érdekében, azaz hogy az idősök minél hosszabb időt töltsenek egészségben, nemcsak a gazdasági, hanem mindenféle aktivitás fontos, hiszen bármelyik hasznos lehet az egyén és környezete számára. Ezen a területen tehát elengedhetetlen több szektor együttműködése.⁵

Biatorbágyon a helyi közszolgáltatások terén az idősekkel való foglalkozás magas színvonalú. Az egészségügyi szolgáltatások is biztosítottak településünk minden polgára részére, az ellátások egy része továbbá kor alapján, az idős korúak részére szerveződik. Önkormányzatunk eleget tesz valamennyi kötelező feladatának és számos, önként vállalt feladattal segíti az idősebb korosztály fizikai és mentális egészségi állapotának megőrzését, javítását. A házi orvosi ellátáson kívül rendelkezésre áll a működését 2009 szeptemberében megkezdő, akadálymentesített Egészségházban speciális szakorvosi vizsgálatokat, kezeléseket vehetnek igénybe a beteg, idős emberek.

Településünkön a felnőtt lakosság egészségügyi alapellátása kellő mértékben kiépült, a körzeteket összesen 5 házi orvos és 3 fogorvos látja el. A házi orvosok 2021. évi feladatellátásukról készült adatszolgáltatás alapján elmondható, hogy átlagosan a körzetekben 40-50 % a 65 év feletti ellátott betegek aránya. Az életkor előrehaladtával megfigyelhető, hogy gyakrabban fordulnak elő különböző krónikus megbetegedések. A házi orvosok adatai szerint a legjellemzőbb megbetegedések a biatorbágyi idősök körében az alábbiak:

1. magasvérnyomás,
2. mozgásszervi betegségek,

⁵ Lampek Kinga – Rétsági Erzsébet: Egészséges idősödés. Az egészségfejlesztés lehetőségei idős korban. Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar. Pécs, 2015

3. cukorbetegség,
4. asztma, krónikus hörghurut.

A 65-74 éves korosztály és a 75 év felettek körében eltérés látható a további, leggyakoribb betegségek tekintetében. A 65-74 éveseknél az emésztőszervi betegségek tartoznak sorrendben a leggyakoribb megbetegedések közé, ezt követik a daganatos betegségek, a koleszterin és egyéb vérzsír-rendellenességek, majd a szembetegségek. A 75 év felettiéknél ugyanakkor a szembetegség az 5. leggyakoribb megbetegedés, ezt követik a koleszterin és egyéb vérzsír-rendellenességek, az emésztőszervi betegségek és végül a daganatos betegségek.⁶

Az országos adatok azt tükrözik, hogy időskorra a jellemző megbetegedési/halálozási profil megváltozik, azaz egy és ugyanazon személynél egyidejűleg többféle betegség, illetve kóros állapot is fennállhat. Statisztikai adatok támasztják alá, hogy az idős emberek mintegy 80 %-a egy, 50 %-a két krónikus megbetegedésben szenved. A betegségek kialakulásában mára elfogadott, hogy az életmódnak elsődleges a szerepe. A kor előrehaladtával is kulcsfontosságú az egészségfejlesztés, egészségnevelés abból a célból, hogy a későbbi életévekben is csökkenjen a kockázati tényezők előfordulása. A háziiorvosi szolgáltatás fontos további feladata a primér prevenció, tehát felhívni a figyelmet a helytelen szokásokra (például mozgásszegény életmód, helytelen táplálkozás, kevés folyadékbevitel, gyógyszeresedés pontatlansága, túlzott foglalkozás a betegségekkel, kevés tartalmas elfoglaltság), biatorbágyi háziiorvosaink ennek megfelelően az alapellátáson, a betegség kezelésén túl életmód tanácsokkal is ellátják a hozzájuk forduló betegeket. Településünkön a másodlagos megelőzésre is nagy hangsúlyt fektetünk: az egyes betegségek kialakulására figyelmeztető állapotok, illetve a betegségek korai felismerését szolgáló szűréseink rendszeresek úgy a szakorvosok által az Egészségházban helyben végzett ellátások, mind a kampányszerű szűrő programok keretében.^{7,8}

Az aktív idősödés eszményéhez kapcsolódóan az Idősügyi Nemzeti Stratégiában tervezett beavatkozások az idősokkal szembeni negatív sztereotípiák (például a szépkorúak kiskorúsítása, mely szerint ez az életszakasz már nem hozhat új lehetőségeket, kiteljesedett önmegvalósítást) csökkentésére, a generációk közötti kapcsolatok és együttműködés fejlesztésére, a foglalkoztatás, munkaerő-piaci részvétel erősítésére, az alternatív képzési lehetőségek fejlesztésére, az időskori jövedelembiztonság megteremtésére irányulnak.⁹

Bár a TeIR rendszerből lekérdezhető adatok közül a 2019. évre vonatkozóak a legfrissebbek, a meglévő statisztikából is látszik, hogy a nyugdíjasok létszáma és a férfiak-nők aránya a vizsgált időszak alatt alig változott, a nők ebben a korosztályban majdnem 500 fővel többen kapnak nyugdíjat, mint a férfiak:

---

⁶ Forrás : Biatorbágy Város Képviselő-testületének a 290/2004. (11.25.) Öh. sz. határozatának megfelelően a háziiorvosok által benyújtott statisztikai adatok

⁷ Lampek Kinga – Rétsági Erzsébet: Egészséges idősödés. Az egészségfejlesztés lehetőségei idős korban. Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar. Pécs, 2015

⁸ Forrás : Biatorbágy Város Képviselő-testületének a 290/2004. (11.25.) Öh. sz. határozatának megfelelően a háziiorvosok által benyújtott statisztikai adatok

⁹ az Országgyűlés 81/2009. (X.6.) OGY határozata az Idősügyi Nemzeti Stratégiáról

Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

Év	Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma (fő)	Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma (fő)	Összes nyugdíjas (fő)
2015	992	1 496	2 488
2018	995	1 500	2 495
2021	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TelR

A korosztály erőssége a megbízhatóság, a nagy szakmai tapasztalat és az aktív munka befejeztével a megnövekedett szabadidő. Fontos a fiatalabb generációk munkájának kiegészítéseként – a hatályos jogszabályoknak megfelelően – részmunkaidőben, helyettesítéssel, távmunkában lehetőséget teremteni az idősök foglalkoztatására. Önkormányzatunknál és intézményeinknél alkalomszerűen sor kerül idősök foglalkoztatására (például a mobil tüdőszűrés lebonyolítása során).

III./ IDŐSEK ELLÁTÁSÁT SEGÍTŐ TÁMOGATÁSOK, SZOLGÁLTATÁSOK

3.1. *Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások*

Biatorbágy Város Önkormányzatának az egyes pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 7/2009. (10.30.) Ör. sz. rendelete szabályozza a szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátási formákat. További támogatást biztosít Biatorbágy Város Polgármesterének a helyi hulladékgazdálkodási közszolgáltatásról szóló 4/2021. (V.5.) rendelete, illetve a helyi közösségi közlekedéssel kapcsolatos közszolgáltatási szerződés alapján szerződéses partnerünk. A Képviselő-testület a helyi támogatási rendszer folyamatos felülvizsgálatával, a jogosultsági feltételek alakításával, a jövedelemhatárok és/vagy az odaítélhető összegek rendszeres megemelésével biztosítja a rászorultak fokozottabb támogatását.

Az ellátások közül az alábbiakban azokat emeljük ki, melyeket jellemzően az idősebb korosztály vesz igénybe, vagy amelyek közvetve befolyással lehetnek az idősek életére.

Pénzbeli és természetben nyújtott támogatások:

- települési támogatás (lakhatási, gyógyszer-, valamint ápolási támogatás),
- rendkívüli települési támogatás (eseti, illetve temetési támogatás),
- kamatmentes szociális kölcsön,
- 85 év feletti karácsonyi támogatása,
- hulladékszállítási díjfizetési mentesség,
- helyi közösségi közlekedés térítésmentes biztosítása,
- tüzelő támogatás,
- köztemetés.

3.1.1. Települési támogatás – lakhatási támogatás

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) rendelkezései értelmében 2015. március 1-jétől megszűnt a jegyzői hatáskörben megállapított lakásfenntartási támogatás lehetősége, önkormányzatunk azonban lakhatási támogatás formájában továbbra is hozzá kíván járulni a szociálisan rászorult személyek rendszeres lakásfenntartási költségeihez. A lakhatási támogatás egy évre állapítható meg, összege 5 000,- Ft/hó, egyszemélyes háztartás esetén 7 000,- Ft/hó. A kérelmek elbírálása során a jövedelem vizsgálatán túl figyelembevételre kerül a támogatott lakás nagysága, valamint az igazolt fenntartási kiadások összege. A jogosult jövedelme családos kérelmező esetén legfeljebb 85.500,- Ft/hó/fő, egyedül élő kérelmező esetén legfeljebb 99.750,- Ft/hó lehet. A támogatási összeg egy éves időtartamra 5.000,- Ft/hó (egyszemélyes háztartás esetén 7.000,- Ft/hó). 2020. évben lakhatási támogatás formájában nyújtott települési támogatásra összesen 1.345.000,- Ft, 2021. évben összesen 1.355.000,- Ft került kifizetésre.

Az ellátás(okat) igénybe vevők létszáma jelzi, hogy a támogatottak mintegy fele olyan egyedül élő, vagy családos idős ember, akinek nehézséget okoz a lakás működési kiadásainak kifizetése.

Év	Települési lakhatási támogatásban részesítettek száma ¹⁰		
	összesen (fő)	ebből 65 éven felüli	
		(fő)	(%)
2020	27	14	52
2021	25	11	44

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

3.1.2. Települési támogatás – gyógyszer-támogatás

A polgármester gyógyszer-támogatás formájában nyújtható települési támogatást biztosít a szociálisan rászorult azon személyek részére, akik a szociális törvény szerinti közgyógyellátásra nem jogosultak, de egészségi állapotuk, diagnosztizált krónikus betegségük miatt rendszeres gyógyszer-szedésre szorulnak. A kérelmek elbírálása során a jövedelem vizsgálatán túl figyelembevételre kerül a házi orvos és gyógyszer-tár által igazolt, rendszeres gyógyszerkiadások összege. A jogosult jövedelme családos kérelmező esetén legfeljebb 99.750,- Ft/hó/fő, egyedül élő kérelmező esetén legfeljebb 114.000,- Ft/hó lehet. A támogatási összeg egy éves időtartamra a gyógyszerkiadás mértéke, de legfeljebb 6.000,- Ft/hó.

2020. évben gyógyszer-támogatás formájában nyújtott települési támogatásra összesen 3.282.650,- Ft, 2021. évben összesen 2.921.680,- Ft került kifizetésre.

Év	Települési gyógyszer-támogatásban részesítettek száma ¹¹		
	összesen (fő)	ebből 65 éven felüli	
		(fő)	(%)
2020	59	49	83
2021	49	34	69

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

3.1.3. Települési támogatás – ápolási támogatás

Az ápolási támogatás formájában nyújtható települési támogatás a 18. életévét betöltött, tartósan beteg hozzátartozó otthoni ápolását, gondozását végző, szociálisan rászorult személy részére állapítható meg. A kérelmek elbírálása során a jövedelem vizsgálatán túl figyelembevételre kerül az ápoló személy lakcíme, illetve az ápolás helyének címe, valamint a szükséges ápolási feltételek megléte. A jogosult jövedelme családos kérelmező esetén legfeljebb 76.950,- Ft/hó/fő, egyedül élő kérelmező esetén legfeljebb 91.200,- Ft/hó lehet. A megemelt bruttó támogatási összeg egy éves időtartamra 37.050,- Ft/hó.

¹⁰ tárgyév legalább 1 hónapjában támogatásra jogosultak

¹¹ tárgyév legalább 1 hónapjában támogatásra jogosultak

2020. évben ápolási támogatás formájában nyújtott települési támogatásra összesen 5.075.850,- Ft, 2021. évben összesen 5.446.350,- Ft került kifizetésre.

Év	Települési ápolási támogatásban részesítettek száma ¹²		
	összesen (fő)	ebből 65 éven felüli ápoló személy	
		(fő)	(%)
2020	14	1	7
2021	13	1	8

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

A 2020. évben elrendelt, majd meghosszabbított időtartamú veszélyhelyzetre tekintettel a 3/2020. (IV.8.) sz. polgármesteri utasítás alapján a korábban megállapított és a veszélyhelyzet időtartama alatt lejárt települési támogatások (lakhatási, gyógyszer- és ápolási támogatás) továbbra is érvényben maradtak a veszélyhelyzet megszűnését követő 30 napig. Erről az érintettek több alkalommal tájékoztatást kaptak, majd a veszélyhelyzet megszűnését követően nyomtatvány került kipoztázásra részükre, egy újabb tájékoztatóval a további teendőkről.

3.1.4. Rendkívüli települési támogatás – eseti támogatás

Az eseti támogatás formájában, felnőtt rászorultságra tekintettel nyújtható rendkívüli települési támogatás az átmenetileg nehéz anyagi helyzetbe került személy(ek) kiadásainak mérsékléséhez, közüzemi díjak támogatásához, eseti gyógyszerkiadás mérsékléséhez nyújtható, alkalmanként. A jogosult jövedelme családos kérelmező esetén legfeljebb 74.100,- Ft/hó/fő, egyedül élő kérelmező esetén legfeljebb 82.650,- Ft/hó lehet.

2020. évben eseti támogatás formájában nyújtott rendkívüli települési támogatásra összesen 382.000,- Ft, 2021. évben összesen 399.000,- Ft került kifizetésre.

Év	Rendkívüli települési eseti támogatásban részesítettek száma		
	összesen (fő)	ebből 65 éven felüli	
		(fő)	(%)
2020	21 ¹³	7	33
2021	18 ¹⁴	2	11

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

3.1.5. Rendkívüli települési támogatás – temetési támogatás

A temetési támogatás formájában nyújtható rendkívüli települési támogatás az eltemettető temetési kiadásainak mérsékléséhez ad segítséget. A támogatás összege: az elhunyt temetőben történő eltemettetése esetén legalább 62.700,- Ft, amennyiben

¹² tárgyév legalább 1 hónapjában támogatásra jogosultak

¹³ tárgyévben személyenként 1-3 alkalommal

¹⁴ tárgyévben személyenként 1-4 alkalommal

a temetési költség a temetőben történő sírba helyezést, illetve urnaelhelyezést nem foglalja magában, legalább 28.500,- Ft. A jogosult jövedelme családos kérelmező esetén legfeljebb 85.500,- Ft/hó/fő, egyedül élő kérelmező esetén legfeljebb 114.000,- Ft/hó lehet.

2020. évben temetési támogatás formájában nyújtott rendkívüli települési támogatásra összesen 969.000,- Ft, 2021. évben 684.000,- Ft került kifizetésre.

Év	Rendkívüli települési temetési támogatásban részesítettek száma		
	összesen (fő)	ebből 65 éven felüli	
		(fő)	(%)
2020	10	3	30
2021	12	5	41

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

3.1.6. Kamatmentes szociális kölcsön

A kamatmentes szociális kölcsön biztosítása szintén önként vállalt feladata a Képviselő-testületnek, amelynek a megállapításával a kérelmezőt - a Hivatalban jegyzőkönyvezett megállapodás szerinti ütemezésben - visszafizetési kötelezettség terheli.

A helyi szociális rendelet értelmében kamatmentes szociális kölcsön adható

- közüzemi díjtartozás megfizetésére, amennyiben a tartozás meghaladja az 50.000,- Ft-ot,
- temetési költségek megelőlegezésére,
- elemi kár esetében,
- kivételes méltánylást érdemlő esetben.

A kölcsön 2, rendkívül indokolt esetben 3 évre állapítható meg, maximális összege 228.000,- Ft. 2020. évben kamatmentes szociális kölcsön támogatásra 1 fő 65 év feletti kérelmező részére 228.000,- Ft került kifizetésre, 2021. évben a tárgyban kérelem nem került benyújtásra.

3.1.7. 85 év felettek karácsonyi támogatása

Karácsony előtt Önkormányzatunk évek óta 5.000,- Ft összegű pénzbeli támogatásban és erre vonatkozó, névre szóló értesítésben és jókívánságban részesíti a biatorbágyi, adott évben a 85. életévüket betöltött személyeket. Azon idősek, akik ebben az időszakban a Biatorbágyi Gizella Otthon ellátását igénybe vevő lakói, a helyszínen személyes polgármesteri köszöntésben és még egy kis csekély tárgyi ajándékban is részesülnek.

A támogatásban 2020. évben 226 fő részesült, összesen 1.130.000,- Ft összegben, 2021. évben 222 fő részére összesen 1.110.000,- Ft került kifizetésre.

3.1.8. Hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díj átvállalása

A 2021. év tavaszán hatályba lépett, vonatkozó helyi szabályozás értelmében a hulladékkezelési közszolgáltatási díj fizetését az önkormányzat átvállalja annak a 85. életévét betöltött, egyedül élő kérelmezőnek, aki Biatorbágy város közigazgatási területén bejelentett állandó lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkezik a kérelmező bejelentett állandó lakóhelyéül, tartózkodási helyéül szolgáló ingatlanra vonatkozóan. A támogatás további feltétele, hogy a kérelmező 60 literes űrtartalmú gyűjtőedényre vagy külterületen megvalósuló zsákos gyűjtés esetén heti egy 60 literes zsák ürítésére vonatkozó, közszolgáltatóval szerződéssel rendelkezzen.

A szolgáltató a lakossági, költségvetési szervek és ápoló, gondozó intézmények díját a 60 literes űrtartalmú gyűjtőedényre bruttó 203,- Ft/ürítés összegben határozta meg, ez éves szinten mintegy 10.000,- Ft összegű támogatást jelent az érintettek részére. A díjfizetési mentesség igénylésére 2021. szeptemberétől 3 fő részére került sor támogató határozat megállapítására.

Bár a támogatás bevezetése óta hosszú idő még nem telt el, a beadványok kevés száma miatt indokolt átgondolni a támogatotti kör kibővítését, az életkor 70-75 évre történő megváltoztatása, a rendelet módosítására vonatkozó javaslat elbírálása folyamatban van.

3.1.9. Térítésmentes helyi közösségi közlekedés biztosítása

Az idősebb embereknek ügyeik intézéséhez nagy segítség a közlekedés. Biatorbágyon a távolsági buszjáratok mellett az Önkormányzat 2019 szeptemberében indította el helyi autóbusz szolgáltatását, kialakítva ezzel a helyi közösségi közlekedés rendszerét. A városban élők közösségi közlekedését a Viabusz menetrend szerint közlekedő járatai biztosítják azon az útvonalon, melyen jelentős a gyalogos közlekedés. A helyi járat, mely fontos intézményeket köt össze a város lakóterületeivel, 27 kijelölt megállóhelyet – az idősebb korosztály által leginkább látogatott élelmiszerboltok, orvosi rendelők, posta, temető – érint. A szolgáltatás a 65 év feletti, 6 éven aluli és fogyatékkal élő utasoknak ingyenes, lehetőség van továbbá nyugdíjas bérlet vásárlására is. A lakossági egyeztetéseket követően a szolgáltatás folyamatosan módosul, bővül (útvonal változása, menetrend bővítése, éjszakai különjárat stb.).

A szolgáltatásnál már a tervezési fázisban figyelembevételre került az akadálymentesség, esélyegyenlőség biztosítása. Ennek érdekében a vonalon kizárólag alacsonypadlós belső résszel is rendelkező Iveco midibuszok közlekednek, amelyekre a legtöbb megállóhelyen akadálymentesen megközelíthető, szintbeli belépést biztosító peronokról lehet felszállni, amelyek az idősebb, nehezebben mozgó korosztály számára is könnyű le- és felszállást biztosítanak.

A járat fejlesztése érdekében az utazási igények felmérése, például a belterületen kívüli övezetek bekapcsolása, a járat kétirányúsítása, további szociálpolitikai menetdíj-támogatás biztosítása, az idősebb korosztály kapcsolódó igényeinek minél teljesebb figyelembevétele, illetve a megvalósításra vonatkozó megoldási változatok kidolgozása jelenleg is folyamatban van. Az autóbuszok igény szerint mindkét irányban megállnak egyes külterületi helyközi megállóhelyeken, kísérleti jelleggel külterületi betétjáratok szolgálják ki az üdülőterületeken és a beépítésre nem szánt mezőgazdasági területeken életvitelszerűen tartózkodók igényeit.

3.1.10. Tüzelő támogatás és „Téli szomszédolás” akcióprogram

A Polgármester – egyedi elbírálás alapján – a fagyveszély miatt fennálló krízishelyzet mielőbbi megszüntetése érdekében természetben nyújtott tüzelő támogatást állapít meg az arra rászorult személyeknek. Ez a támogatási forma egy fűtési szezonban egy alkalommal adható, a támogatás mértéke megközelítőleg 1 m³, kalodás kiserelésű tűzifa, melynek házhozszállítását a Polgármesteri Hivatal Városgondnoksága végzi. (Tüzelőanyag vásárlásához továbbra is lehet felnőtt rászorultságára tekintettel megállapítható, pénzbeli települési támogatást igényelni, 6 hónapon belül azonban a kétféle támogatás – pénzbeli és természetbeni – nem állapítható meg.) A támogatottaknak továbbá lehetőségük van egy, a Családsegítő Szolgálat keretein belül biztosított együttműködési programban való részvételre, melynek célja a veszélyeztetett élethelyzet ismételt kialakulásának megelőzése.

2020. évben tüzelő támogatásra összesen 227.200,- Ft, 2021. évben 494.700,- Ft került kifizetésre.

Év	Tüzelő támogatásban részesítettek száma		
	összesen (fő)	ebből 65 éven felüli	
		(fő)	(%)
2020	9 ¹⁵	5	55
2021	16 ¹⁶	7	43

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

A természetben nyújtott tüzelő támogatás biztosításával párhuzamosan az Önkormányzat „Téli szomszédolás” elnevezésű akcióprogramot, illetve ahhoz kapcsolódó jelzőrendszert működtet. A program célja a lakások/házak fűtetlensége miatti fagyveszély (megbetegedések és elhalálozás) elkerülése, elsősorban az otthonukban egyedül élő, idős, mozgásukban korlátozott polgárok téli szükségleteinek megismerése, az igényelt segítség gyors biztosítása. Az akcióprogramot működtető partnerek: Biatorbágyi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Biatorbágyi Körzeti Megbízotti Szolgálat, Biatorbágyi Polgárőrség, Magyar Vöröskereszt Biatorbágyi Szervezete, Polgármesteri Hivatal Városgondnokság, valamint Polgármesteri Hivatal Igazgatási Osztály.

Az elfogadott intézkedési tervben szereplő feladatok:

- a fűtési időszakot megelőző előkészületek: adatszolgáltatás az előző fűtési időszakban igényelt természetbeni és pénzbeli tüzelőanyag támogatásokról, kizárólag települési szintű lakcímmel rendelkezőkről, tűzifa, valamint vászonzsákok beszerzése, illetve a lakosság felé felhívás közzététele a társadalmi szolidaritás erősítése céljából (felelős: Igazgatási Osztály)

¹⁵ tárgyévben személyenként 1-2 alkalommal

¹⁶ tárgyévben személyenként 1-2 alkalommal

- segítségnyújtás a beérkezett jelzésekre (valamennyi partner értesítése, szükség esetén orvos, mentő, hozzátartozó értesítése, tűzifa eljuttatása, esetleg tűzgyújtásban segítségnyújtás (felelős: akcióprogramot működtető érintettek),
- elszámolás, tételes beszámoló készítése (felelős: akcióprogramot működtető érintettek).

A Családsegítő Szolgálat beszámolója alapján az egyes fűtési időszakokban 8-10 fő, többségében idős személy részére, külterületre történt tűzifa kiszállítás részben adományból. Az ifjúságsegítés részéről több idős személynek nyújtottak segítséget a vásárolt tűzifa behordásában is.

3.1.11. Köztemetés

Az Szt. rendelkezéseinek megfelelően a közköltségen történő eltemettetés elrendelése, illetve a temetési költség megtérítésére vonatkozó kötelezés a haláleset helye szerint illetékes polgármester hatáskörébe tartozik. Köztemetés elrendelésére 2020. évben nem került sor, 2021. évben 3 személy (köztük 2 fő 65 éves kor feletti személy) közköltségen történő eltemettetéséről született döntés, mintegy 742.089,- Ft összegben.

3.2. Személyes gondoskodást nyújtó ellátások

A város vezetése az idősödő lakosságnak olyan megoldásokat dolgoz ki, amelyekkel minél tovább aktív tagjai maradhatnak a város társadalmi életének, egészségüket megőrizhetik, információhoz juthatnak, és ha szükségét látják, megfelelő és jó szintű ellátást vehessenek igénybe. Biatorbágy Város Önkormányzatának a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló 9/2009. (10.30.) Ör. sz. rendelete teremt meg a jogszabályi háttérét az egyénre szabott személyes gondoskodás nyújtásának a szociálisan rászorultak részére, figyelembe véve korukat, egészségi és mentális állapotukat. A szabályozás célja, hogy segítséget nyújtson a krízishelyzetbe került személyek, családok életvezetési képességének megőrzésére, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzésére, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítésére. E rendelet alapján Képviselő-testületünk részben a Biatorbágyi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat (a továbbiakban: Családsegítő Szolgálat) fenntartásával, illetve közreműködésével, részben a Polgármesteri Hivatal közreműködésével biztosít:

- étkeztetést,
- házi segítségnyújtást,
- családsegítést,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtást,
- idősek nappali ellátását,
- demens személyek nappali ellátását,
- támogató szolgáltatást,
- szakosított ellátás keretében átmeneti elhelyezést.

3.2.1. Étkeztetés

A Családsegítő Szolgálat e szolgáltatás keretében azoknak a rászorultaknak gondoskodik legalább a napi egyszeri meleg étkezéséről, akik azt nem képesek biztosítani önmaguk, vagy hozzátartozóik számára, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, vagy hajléktalanságuk miatt. Az elkészített meleg ételt egyszer használatos, eldobható, fóliázott műanyag edényben az ügyfél lakására szállítják az intézmény használatában lévő autóval. A dietetikus által felírt diétás étkeztetési igényt is ki tudjuk szolgálni. Az étkezést 2021 év folyamán rendszeresen 34 fő vette igénybe. Az ingyenesen étkezők aránya az elmúlt évekhez képest nem változott, az igénybe vevők közel 70%-át teszik ki.¹⁷

3.2.2. Házi segítségnyújtás

Az idős emberek segítségének egyik legfőbb helyszíne saját otthonuk, ezért a szolgáltatás feladata és célja, hogy megteremtsük mindazokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik az idős, beteg, rászoruló ellátottak lakókörnyezetükben történő gondozását. A Családsegítő Szolgálat munkatársai az ellátást kérők családtagjaival együttműködnek annak érdekében, hogy minél jobban bevonják őket a gondozásba, hogy a meglévő segítő szálakat ne váltsák ki, hanem inkább erősítsék a munkájukkal. Az ellátottak köre:

- azok az időskorú személyek, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből képtelenek és róluk nem gondoskodnak,
- azok a pszichiátriai és szenvedélybetegek, valamint fogyatékos személyek, akik állapotukból adódóan az önálló életvitellel kapcsolatos feladataik ellátásában segítséget igényelnek, de önmaguk ellátására képtelenek,
- azok a személyek, akik a kórházi tartózkodásukat követően a saját lakókörnyezetükbe való visszailleszkedés céljából támogatást igényelnek önálló életvitelük fenntartásához.

Házi segítségnyújtás keretében a leginkább igényelt szolgáltatások a következők:

- fürdetés, mosdatás, inkontinens beteg ellátása,
- sebek szakszerű kezelése.
- takarítás, mosogatás, mosás, ágyazás, ágynemű csere,
- bevásárlás, gyógyszeríratás és -kiváltás, gyógyszeradagolás, vérnyomás és vércukorszint
- mérése,
- csekkek feladása és egyéb ügyintézés.

A gondozónők munkájuk során együttműködnek az egészségügyi alap- és szakellátást nyújtó dolgozókkal. Ezen kívül jó kapcsolatot alakítottak ki a családsegítő kollégákkal, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást biztosító intézménnyel, a kórházak szociális munkásaival, a rendőrséggel, egyházakkal, nyugdíjas klubbal, valamint az adományok terén a Torbágyi Karitással, a gyógyszertárakkal, helyi kisvállalkozásokkal. Az

---

¹⁷ Forrás: Biatorbágyi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat 2021. évi tevékenységéről készült szakmai beszámoló

adománypontunkon keresztül járókeretet, elektromos ágyat, tábotot, fürdetőszéket, kerekesszéket, szobavécét, stb. tudunk kölcsönözni a rászoruló lakosságnak.

Az év folyamán rendszeresen 46 főt vontak gondozásba, 30 nőt és 16 férfit. Ebből 70 – 80 év közötti 16 fő, 80 év feletti 25 fő. Az ellátottak között sok a súlyos beteg és a krónikus megbetegedés. Rendszeresen előfordul, hogy a kórház nagyon hamar, a felépülés kezdetén hazaadja az ellátottat, akivel otthonában fokozott figyelmet, szaktudást, és sok időt kívánó gondozást végeztek. Ezekben az esetekben, az egyedül élők esetében pedig még inkább szakemberünk az egyetlen, aki segítséget ad, a munkánk nélkülözhetetlen.

Az ellátottak száma családi összetétel szerint:

- egyedül élő/özvegy 22 fő
- házas társával él együtt 13 fő
- egyéb családtaggal él együtt 11 fő

Elmondható, hogy az egyedül élő idősök száma növekvő tendenciát mutat. Az idősök az elmagányosodás miatt több gondoskodást és figyelmet igényelnek. Az egyedül maradtak mentálisan is sérülnek, nehezen tudják feldolgozni, hogy itt maradtak támasz nélkül. A Szolgálat tapasztalatai szerint, az idős embereket gondozó családok számára nagy segítséget jelent, ha a hozzátartozók mellett egy szakképzett gondozó is besegít az idős családtag gondozásába. Nagyon fontos, hogy az idős embernek helye legyen a családban és ne teherként éljék meg jelenlétüket. Szakembereik figyelemmel kísérik az idős emberek egészségi és mentális állapotváltozásait. Céljük az egyéni szükségletek figyelembevételével a szakszerű, emberközelű és jó kapcsolatokon alapuló gondozás megvalósítása.

A gondozás folyamatát, minőségét az ellenőrzési terv alapján végzik, a gondozókkal rendszeres megbeszéléseket tartanak. A munkatársak lelki-mentális egészségét szolgálja a havi rendszerességgel megtartott szupervízió is.

Karácsonykor adományokból és saját forrásból gondozottjaik többségének ajándékcsomagot készítettek, és személyesen adták át az idősöknek otthonaikban.¹⁸

3.2.3. Családsegítés

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzetmegszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás. A 2021-es évben az intézmény forgalmi naplójának adatai szerint 1564 esetben vették igénybe a szolgáltatást (a gyermekjóléti szolgálattal együtt), ez a szám azt mutatja, hogy ennyi alkalommal találkoztak ügyfeleikkel. Ez az adat 354 fő ügyfelet jelent, melyből a 62 év felettek létszáma 58 fő volt (nemenkénti bontásban: 25 férfi és 33 nő), ez a teljes ügyfélszám 16 %-a. Minden családdal, akik hosszabb távú, tervezett segítséget igényelnek, együttműködés megállapodás megkötésére került sor, melyben rögzítették az elérni kívánt célokat, azok felelőseit és határidőit. 5 fő 62 év feletti személy rendelkezik együttműködési megállapodással.

---

¹⁸ Forrás: Biatorbágyi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat 2021. évi tevékenységéről készült szakmai beszámoló

A szolgáltatáson belül az információnyújtás, a segítő beszélgetés és az ügyintézésben való segítségnyújtás a leginkább jellemző a családsegítők szakmai munkájára. Míg az információnyújtás rövid, önmagában álló interakciót jelent az ügyfél és a szakember közt, addig a segítő beszélgetés több alkalmas, bizalmon alapuló kapcsolatot jelent a közösen meghatározott célok eléréséhez. Az ügyintézésben segítségnyújtás jelenhet - a teljesség igénye nélkül - hivatalos szervekkel való kapcsolattartást, levelezést (pl.: közüzemi szolgáltatók, Államkincstár), hivatalos okmányok, nyomtatványok kitöltését. Az idősebb korosztály nagy számban kért segítséget nyugdíjazás elindításához, a szolgálati idők megkéréséhez, özvegyi nyugdíj igényléséhez. A helyi és országos támogatások dokumentumainak a nyomtatása és a kitöltésében való közreműködés is fontos ügyintézési szempont volt.

Jelentős számú a családlátogatások tevékenység, mely azt jelenti, hogy a családokat lakóhelyükön többször is meglátogatták, kiemelten azokat a családokat, ahol együttműködési megállapodás is történt.

Az esetkonferencia, az esetmegbeszélés, az esetkonzultáció és szakmaközi megbeszélések kiváló módjai annak, hogy az érintettek egy időben összeülve ugyanazt a problémát megismerjék, és összehangolt választ tudjanak rá adni. Az esetkonferenciánál nagyon fontos, hogy minden szakember, aki a családdal kapcsolatban van, megjelenjen és közös célokkal/javaslatokkal tudja segíteni őket.

Pszichológiai tanácsadás a szakmai tevékenységeik között szintén nagy számban fordul elő, mutatja mennyire nagy szükség van erre a szolgáltatásunkra. Ez kiterjedhet a család minden tagjára, de egyéni ügyfeleink részére is elérhető.

Jogi tanácsadás is működik a Családsegítő Szolgálatnál, melyet 1 hónapban egyszer lát el szakirányú végzettségű szakember.

A családsegítés keretein belül a rászoruló családoknak több alkalommal – kiemelten az ünnepi, karácsony előtti időszakban - élelmiszercsomagokat juttattak el, valamint más jellegű adományok közvetítésében is folyamatosan részt vesznek.

Szolgáltatásaik keretében biztosítanak mosási, tisztálkodási lehetőséget, amivel több olyan ügyfél él heti rendszerességgel, akiknek a lakhatás miatt ezek nem megoldottak.¹⁹

3.2.4. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Önkormányzatunk a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást az Esély Szociális Társulás és Gyermekjóléti Központtal kötött feladatellátási megállapodás útján biztosítja. A szolgáltatás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időszerű vagy fogyatékkal élő személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás keretében biztosítani kell:

- az ellátott személy segélyhívása esetén az ügyeletes gondozónak a helyszínen történő – 30 percen belüli – haladéktalan megjelenését,
- a segélyhívás okául szolgáló probléma megoldása érdekében szükséges azonnali intézkedések megtételét,

---

¹⁹ Forrás: Biatorbágyi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat 2021. évi tevékenységéről készült szakmai beszámoló

- szükség esetén további egészségügyi vagy szociális ellátás kezdeményezését.

A szolgáltatás legfőbb célja, hogy megakadályozza a perifériára szorulást, illetve a szociális helyzetük, életkoruk, fogyatékoságuk miatt peremhelyzetbe került embereket visszasegítse a társadalomba. A rászoruló személy a saját lakókörnyezetében kapja meg az aktuális állapotához igazodó, ahhoz alkalmazkodó szükséglet közeli, választható, többszintű differenciált szolgáltatást. Fő cél a valós szükségleteken alapuló, célzott és differenciált ellátások biztosítása, a veszélyeztetett személyek feltérképezése, problémáik hatékony megoldása.

Az ellátás igénybevétele szempontjából szociálisan rászorult az egyedül élő, 65 év feletti személy, az egyedül élő súlyosan fogyatékos, vagy pszichiátriai beteg személy, illetve a kétszemélyes háztartásban élő, 65 év feletti, illetve súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személy, ha egészségi állapota indokolja a szolgáltatás folyamatos biztosítását.

Városunk tekintetében 2021. évben összesen 23 fő (2 fő férfi és 21 fő nő) vette igénybe a térítésmentes szolgáltatást.

Korcsoport	Ellátottak száma	
	férfi (fő)	nő (fő)
0-59 éves	-	-
60-64 éves	-	1
65-69 éves	-	-
70-74 éves	-	1
75-79 éves	-	6
80-89 éves	-	8
90 év feletti	2	5
Összesen	2	21
Mindösszesen	23	

A 23 fő szociális rászorultság szerinti bontása alapján

- egyedül élő 64 év feletti személy: 19 fő,
- kétszemélyes háztartásban élő 65 év feletti személy: 3 fő,
- kétszemélyes háztartásban élő, 65 év feletti súlyosan fogyatékos személy: 1 fő.

A szolgáltatást végzők jelzéstől függetlenül negyedévente felkeresik a gondozottakat, ellenőrzik a készülékeket, tájékozódnak az ellátottak egészségi állapota és szociális helyzete felől, ha szükséges, kezdeményezik más szociális/egészségügyi ellátás igénybevételét. 2021-ben különösen fontos szerepet töltött be az ügyfelekkel történő kapcsolattartás, mert a pandémia okozta izoláció és az egészségügyi ellátások korlátozott elérhetősége sok kliens esetében állapotromláshoz vezetett.²⁰

²⁰ Forrás: Esély Szociális Társulás Szociális és Gyermekjóléti Központ 2021. évi szakmai beszámolója a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás feladatellátásról Biatorbágyon

3.2.5. Idősek, illetve demens személyek nappali ellátása

A szolgáltatást a Képviselő-testület a Boldog Gizella Alapítvánnyal kötött feladat-ellátási szerződés alapján, az Idősek Klubja keretében biztosítja. Az Idősek Klubjába a szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes időszerű napközbeni gondozása biztosított, az ellátás – az étkeztetés kivételével – térítésmentes. A Boldog Gizella Otthon az Idősek nappali ellátása keretében

- biztosítja az ellátást igénybe vevő részére szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő, napi életritmust biztosító szolgáltatást,
- a helyi igényeknek megfelelő közösségi programokat szervez, valamint helyet ad a közösségi szervezésű programoknak, csoportoknak,
- biztosítja, hogy a szolgáltatás nyitott formában, az ellátotti kör és a lakosság által egyaránt elérhető módon működjön.

A szolgáltatások különösen:

- szabadidős programok szervezése,
- szükség szerint az egészségügyi alapellátás megszervezése, a szakellátáshoz való hozzájutás segítése,
- hivatalos ügyek intézésének segítése, munkavégzés lehetőségének szervezése,
- életvitelre vonatkozó tanácsadás, életvezetés segítése,
- speciális önszerveződő csoportok szervezésének, működésének segítése, támogatása,
- együttműködés a személyi higiénia biztosításában.

A nappali ellátás nyitvatartási ideje minden hétköznap 8:00-16:00 óra, hétfőn és ünnepnapokon zárva tart. Az engedélyezett férőhelyszám 30 fő (valamint további 25 fő, demenciával élő idős). A pandémiát megelőzően éves szinten átlag 10-12 fő vette igénybe a szolgáltatást, a veszélyhelyzet alatti jogszabályi előírásoknak megfelelően a nappali ellátás időszakosan szünetelt, 2021. évben a szolgáltatást 7 fő biatorbágyi lakos vette igénybe.²¹

3.2.6. Támogató szolgáltatás

Az Szt. rendelkezései értelmében a támogató szolgáltatás célja a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása révén. A támogató szolgáltatás feladata a fogyatékoság jellegének megfelelően különösen

- az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása (speciális személyi szállítás, szállító szolgálat működtetése),
- az általános egészségi állapotnak és a fogyatékoság jellegének megfelelő egészségügyi-szociális ellátásokhoz, valamint a fejlesztő tevékenységhez való hozzájutás személyi és eszközfeltételeinek biztosítása,

²¹ Forrás: A Boldog Gizella Alapítvány Támogató Szolgálat szakmai beszámolója Biatorbágy Város Önkormányzatával kötött feladat-ellátási megállapodás keretében vállalt személyszállításról, 2022. május

- információnyújtás, ügyintézés, tanácsadás, a tanácsadást követően a társadalmi beilleszkedést segítő szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása,
- a jelnyelvi tolmácsszolgálat elérhetőségének biztosítása,
- segítségnyújtás a fogyatékos személyek kapcsolatkézségének javításához, családi kapcsolatainak erősítéséhez speciális, önszorgító csoportokban való részvételükhöz,
- egyes szociális alapszolgáltatási részfeladatok biztosítása a fogyatékos személyek speciális szükségleteihez igazodóan,
- segítségnyújtás a fogyatékos emberek társadalmi integrációjának megvalósulásához, valamint a családi, a közösségi, a kulturális, a szabadidős kapcsolatokban való egyenrangú részvételhez szükséges feltételek biztosítása,
- a fogyatékos személy munkavégzését, munkavállalását segítő szolgáltatások elérhetőségének, igénybevitelének elősegítése.

Önkormányzatunk és a Boldog Gizella Alapítvány között 2013. év óta fennálló együttműködési megállapodás alapján az Alapítvány támogató szolgálata biztosítja az időskorúak nappali ellátásában részesülő biatorbágyi személyek számára heti 5 alkalommal a lakóhelyük és a Boldog Gizella Otthonban működő Idősek Klubja között a közlekedést. A pandémia miatti jogszabályi előírásoknak megfelelően – a nappali ellátás szüneteltetésének időszakát kivéve – 2021. évben a szolgáltatást 7 fő biatorbágyi lakos vette igénybe. A zárvatartás alatt telefonon tartották a kapcsolatot az ellátottakkal, illetve aki több segítséget igényelt, személyi segítő szolgáltatást vehetett igénybe.²²

3.2.7. Szakosított ellátás keretében átmeneti elhelyezés

Az önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes személyek napi legalább háromszori étkeztetéséről, szükség szerint ruházattal, illetve textíliával való ellátásáról, mentális gondozásáról, a külön jogszabályban meghatározott egészségügyi ellátásról, valamint lakhatásról ápolást, gondozást nyújtó intézményben kell gondoskodni, feltéve, hogy ellátásuk más módon nem oldható meg. Településünkön egy idősek otthona működik, a Gizella Otthon, a Boldog Gizella Alapítvány fenntartásában.

Az Alapítvány feladatellátási szerződés alapján Önkormányzatunk által kijelölt 1 fő átmeneti ellátását biztosítja a Gizella Otthonban, amennyiben a törvényi előírásoknak megfelelő gondozási szükséglet megállapításra került. 2019-2020. években 1 fő átmeneti ellátására került sor, a betöltetlen férőhely után rendelkezésre állási támogatást fizetünk.

3.2.8. Tanyagondnoki szolgálat

A Családsegítő Szolgálat 2021. október 1-től működteti az Ürgehegyen lakó emberek számára a tanyagondnoki szolgáltatást. Ennek célja a külterületi lakosok hátrányainak enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatáshoz, valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás

²² Forrás: A Boldog Gizella Alapítvány Támogató Szolgálat szakmai beszámolója Biatorbágy Város Önkormányzatával kötött feladat-ellátási megállapodás keretében vállalt személyszállításról, 2022. május

biztosítása, ügyintézés, továbbá az egyéni, közösségi szintű szükségletek teljesítésének segítése, a közösségalkotás támogatása. Az év utolsó negyedében

- a szolgáltatást igénybe vevők száma (halmozott adat): 172 fő volt,
- a szolgáltatást igénybe vevők száma 26 fő volt.

Munkatársuk bejárta a területet, szórólapot dobott be minden portára, telekre, ahol lakásra, nyaralásra alkalmas épületet látott, és személyesen is beszélgetett a területen élőkkel. Felvette a kapcsolatot a helyi szerveződéssel, az Ürgehegyiek csoportjával, a kisbirtok tulajdonosával. A szolgáltatásról széles körben adtak információt, a fentiekén túl elektronikus felületeinken is. A szolgáltatás bevezetésekor a fenntartó önkormányzattal közös rendezvény keretében mutatkozott be kollégájuk, a helyi média is a segítségükre volt. Tevékenységeik:

- közreműködés a napi egyszeri meleg étel házhoz szállításában,
- információk gyűjtése és tájékoztatás a településen elérhető szociális és közösségi szolgáltatásokról, ellátásokról (hivatalok, intézmények stb.),
- bevásárláshoz szállítás, gépjárműben szállítható áruk beszerzése és házhoz szállítása, kapcsolattartás a szociális és egyéb, a szolgáltatás kapcsán érintett szervezet munkatársaival, részvétel a települési jelzőrendszer működtetésében,
- járóbetegek szakrendelésre szállítása,
- tájékoztatás az adott ügyben illetékes hivatalok, intézmények, szolgáltatók elérhetőségeiről (cím, telefon, félfogadás), az ügyintézéshez szükséges dokumentumok (űrlapok, nyomtatványok) beszerzésének, kitöltésének segítése, segítségnyújtás a lakossági kérelmek, igénylőlapok, egyéb beadványok továbbításában,
- felnőtt- és gyermek-háziorvoshoz történő szállítás,
- házi segítségnyújtáshoz kapcsolódó személyszállítás (gondozó szállítása); segítségnyújtás a ház körüli munkák elvégzésében, segítségnyújtás az ellátást igénybe vevőnek a környezetével való kapcsolattartásába,
- orvosi rendelvényre felírt gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök kiváltása, beszerzése és házhoz szállítása,
- gépjármű karbantartás, tisztítás, adminisztráció.

A szakmai munka túlnyomó többségét a napi egyszeri melegétel kiszállítása, bevásárlás, a hétköznapi élethez szükséges információadás tette ki. Felkerestek több magányos, rossz mentális és egészségi állapotban lévő személyt, akiknek az orvosi ellátáshoz, a tisztálkodáshoz, mosáshoz biztosítottak hozzáférést, ételt szállítottak a számukra. Pénzbeli ellátást intéztek (nyugdíj, rokkantsági ellátás), a fűtés problémájukat enyhítették, hivatalos iratok beszerzését intézték (személyi ig., TAJ kártya). Az elhagyatott személyek elszigeteltségén, depresszív hangulatán a heti többszöri beszélgetés nagyon sokat segített. Tevékenységük során a külterületi tanácsnokkal, ott lakó személyekkel (információ közvetítés), adományozókkal (tűzifa, lakásfelújítás) is együttműködtek. Munkájukkal sikerült megvalósítaniuk a szolgáltatás céljait, megmutatniuk a település gondoskodó arcát.²³

---

²³ Forrás: Biatorbágyi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat 2021. évi tevékenységéről készült szakmai beszámoló

IV. AZ IDŐSEKET, AZ ÉLETKORRAL JÁRÓ SAJÁTOS IGÉNYEIK KIELÉGÍTÉSÉT CÉLZÓ TOVÁBBI SZOLGÁLTATÁSOK, PROGRAMOK A TELEPÜLÉSEN

4.1. Időskori egészségmegőrzés és jólét elősegítése, biztonságérzet növelése

A korosztály tekintetében az egyik legfontosabb feladat az egészségfejlesztéshez, -megőrzéshez szükséges szemlélet és tudatosság erősítése, melynek keretében nagyobb hangsúlyt kell fektetni a korosztályt célzó alkalomszerű szűrések biztosítására, a népbetegségeknek számító – különösen a vércukor, vérnyomás, koleszterin – betegségek kiszűrésére, védőoltások beadására (például influenza elleni védőoltás).

4.1.1. Biatorbágyi Egészségfejlesztési Iroda létrehozása

Az Egészségházat üzemeltető Biatorbágy Város Egészségügyi Ellátó Nonprofit Kft. „Közösségek az egészségtudatos lakosságért a Budakeszi járásban” című nyertes pályázatával lehetőség nyílt egy biatorbágyi székhelyű egészségfejlesztési iroda (EFI) létrehozására 2018. évben. Az EFI, melynek működése 2020. évben a fenntartási időszakába lépett, olyan, a Budakeszi járás lakosai számára elérhető programok megvalósítására jött létre, amelyek célja az egészséges életmód és az egészségtudatos magatartás elemeinek megismertetése a betegségek megelőzése érdekében. A jobb életminőség elérését célozzák például a mozgás fontosságára felhívó vagy az étrenddel kapcsolatos tanácsadások. Lesznek a dohányzásról leszokást segítő csoportjaink és a lelki egészség megőrzését szolgáló foglalkozások is. Az Iroda működését az Emberi Erőforrások Minisztériuma által biztosított vissza nem térítendő támogatás teszi lehetővé, azonban a külön projektekhez, többek között az Idősbarát Önkormányzat programsorozathoz önkormányzati támogatási forrás is párosul.

Az időseket célzó számos kezdeményezés közül például 2021 novemberében ingyenes csontsűrűség mérésre biztosítottak lehetőséget az Egészségházban, ahová elsősorban az 50 év felettieket várták. Az Egészséges Biatorbágy Program keretében a 2021. évben különösen a 45 - 65 év közötti nőkre figyeltek és számukra mammográfiás szűrést szerveztek. A programokról hírt adtak a nyomtatott és elektronikus sajtóban, valamint a közösségi médiában is, a mammográfiás szűrés lehetőségével 341 fő élt ²⁴

4.1.2. Memória Café programsorozat működtetése

A Boldog Gizella Alapítvány 2018. év óta egy segítő közösség létrehozásával, a Memória Café működtetésével segíti a demenciával érintett családok mindennapjait, mivel a betegség hosszú évekre meghatározza az érintett családok életét. Az Alapítvány célja, hogy az érintett és gondozó családok csoportfoglalkozások keretén belül a tájékoztatáson, érzelmi támogatáson túl új ötleteket kapjanak egymástól, megosszák tapasztalataikat a gondozás során felmerült nehézségek leküzdésében és ezáltal kapcsolatokat építhessenek egymással. A Memória Café programjainak megvalósításához Önkormányzatunk minden évben támogatást biztosít feladatellátási szerződés alapján. Az Alapítvány csatlakozott az Alzheimer Café-k országos csoportjához, önkénteseik részt vettek az EFOP 1.9.4. projekt keretében az Alzheimer Cafék módszertani ajánlásának kidolgozásában. A klubszerűen megtartott programok

²⁴ Forrás: Biatorbágy Város Egészségügyi Ellátó Nonprofit Kft. 2021. évi szakmai beszámolója

közül néhány: „Egy kicsi mozgás mindenkinek kell”, „Betegség – orvosi vizsgálatok, beszélgetés a háziorvossal”, „Demencia a családi ellátás határán túl”.

4.1.3. Csatlakozás a Gyalogló Idősklub hálózathoz

2021. júniusában indult el a Biatorbágyi Gyaloglóklub, az Egészségfejlesztési Iroda szervezésében, az egyes túrákat kifejezetten a 60 év feletti korosztály igényeihez igazítva. Ezeknek a túráknak további különlegessége, hogy közösségekben, csapatban járhatják az idősödők/idősebbek a természetet, új ismeretségekre, barátságokra is szert téve, vagy a meglévők megerősítésére fókuszálva. További cél az idősek és krónikus betegek testi és mentális egészségének megőrzése, kiemelten a neurokognitív zavarokkal érintettekre.²⁵

4.1.4. Alzheimer Világnap - Szimpátia séta

A demencia egyik leggyakoribb formája az Alzheimer-kór. A Nemzetközi Alzheimer Társaság Edinburghban az 1994. szeptember 21-i éves konferenciáján hirdette meg az Alzheimer Világnapot, melynek jegyében a biatorbágyi civil támogató közösségek és a szakemberek is jelentős lépéseket tesznek a betegség nagyobb nyilvánosság előtti megismertetésére. A Világnaphoz kapcsolódóan került megszervezésre – sok magyarországi Alzheimer Caféhoz hasonlóan – a Nem vagy egyedül! szimpátiaséta. A séta célja felhívni a lakókörnyezetünkben élők figyelmét a betegségre; kifejezni együttérzésünket a betegséggel élőkkel és az őket gondozókkal. A rendszerint városunk Fő terének környékén körül megszervezett sétán részt vesznek a Gizella Otthon lakói, ápolói, a gondozottak hozzátartozói, Önkormányzatunk képviselői, a helyi általános iskola tanulói, a Biatorbágyi Önkéntes Tűzoltó Egyesület, az Egészségfejlesztési Iroda, valamint az Egészségház munkatársai. A programot a résztvevők által bemutatott flash mob dance színesíti, a sétálókat memóriavédő ételekből kialakított büfé várja. A szimpátiasétához kapcsolódóan a Juhász Ferenc Művelődési Központban további előadásokra kerül sor.²⁶

4.1.5. Városi Egészségnap

Városunkban évről-évre megrendezésre kerül – az utóbbi időszakban az Egészségfejlesztési Iroda szervezésében – a Családi Egészségnap, mely szűrővizsgálatokkal, tanácsadással, bemutatókkal és egyéb színes programokkal várja az egészségtudatos érdeklődőket. A programoknak általában két helyszín, az Egészségház és a Juhász Ferenc Művelődési Központ ad otthont, továbbá szűrőkamion is várja az érdeklődőket. Az Egészségnapon ingyenesen vehetők igénybe a vizsgálatok, a 2021. évben például a zöldhályog szűrésre helyezve a fókuszot.

4.1.6. Lakásfelügyelet, preventív előadások

A „Téli szomszédolás” akcióprogrammal párhuzamosan „lakásfelügyeletet” biztosítunk: egyrészt a Bűnmegelőzési Klub tagjai figyelik az egyedül élő, idős vagy beteg személyek lakóhelyét, számukra segítséget nyújtanak, másrészt a Klub tagjai,

²⁵ Forrás: Biatorbágy Város Egészségügyi Ellátó Nonprofit Kft. 2021. évi szakmai beszámolója

²⁶ Forrás: Biatorbágyi Körkép IX. évf. 8. szám, 2019. október

illetve rendészeti osztályos fiatalok és az 50 órás közösségi szolgálaton lévők bevonásával figyelik az elsősorban egyedül élő, idős vagy beteg személyek lakóhelyét. Az időseket érintő/veszélyeztető bűncselekmények gyakoriságára tekintettel továbbá felvilágosító fórumok, előadások kerülnek megrendezésre.

4.2. Családdal, közösséggel való kapcsolattartás elősegítése, közművelődéshez való hozzáférés támogatása

Az aktív, minőségi idősödés szempontjából rendkívül fontos, hogy az érintettek számára biztosítva legyenek azok a minőségi szabadidős szolgáltatások, közösségi terek, amelyek lehetőséget biztosítanak a közösségi életre, a szabadidő élményekben gazdag, hasznos eltöltésére. Az életminőséget nagyban befolyásolja az, hogy az idősödő és idős emberek részt tudjanak venni olyan közösségekben, olyan – számukra és velük együtt szervezett – programokban, amelyek alkalmasak a szellemi, fizikai és pszichikai aktivitás megőrzésére. A korosztályhoz tartozóknak Biatorbágyon számos lehetősége van önszerveződő csoportokhoz kapcsolódni, ahol a népi- és helyi hagyományokat őrizhetik, tánc, kézműves tudásukat átadhatják a következő nemzedéknek. Ezek a részvételek továbbá nemcsak hasznos elfoglaltságot, társaságot nyújthatnak az időskorúak számára, de az intellektus szinten tartása, fejlesztése megelőzi, illetve késlelteti az időskori demencia kialakulását is.

Az idős emberek mind többszöri kimozdítása zárt életterükből rendkívül fontos. A Családsegítő Szolgálat gondozásából már kikerült, illetve meglévő gondozottjait – még fizikai állapotuk romlása előtt – minél több programba igyekeznek bevonni. Tapasztalatuk alapján programjaikon a résztvevők jól érezték magukat, találkoztak és beszélgettek régi ismerőseikkel és hetekre feltöltődtek új élményekkel, mind többen fejezik ki az ilyen programokon való részvételi szándékukat.²⁷

Az érintett korosztálynak is szóló rendezvényeinket, programjainkat tartalmazó, a Juhász Ferenc Művelődési Központ által szerkesztett programfüzet elérhető a közintézményekben és számos ponton. Az egyes eseményeket Biatorbágy számtalan pontján, plakáton is lehet olvasni. Az önkormányzat havi rendszerességgel megjelenteti, és a postaládákba juttatja a helyi újságot, a Biatorbágyi Körképet. A városnak és intézményeinek weboldala (www.biatorbagy.hu) működik, településünkön továbbá helyi kábeltévé is üzemel, amelynek egyik fő célja a tájékoztatás.

4.2.1. Őszidő Nyugdíjas Klub működtetése, üdültetésének támogatása

A közművelődési intézményünk szervezésében 1992 szeptemberében létrejött - és azóta folyamatosan működő - Őszidő Nyugdíjas Klub a korosztály társas-közösségi kapcsolatainak egyik legrégebben fennálló színtere. Működésüket önkormányzatunk a Juhász Ferenc Művelődési Központ éves költségvetésén belül, évente meghatározott összeggel támogatja. Találkozóinknak is a közművelődési intézmény biztosít helyszínt, 2021. évben az Őszidő Nyugdíjas Klubnak 24 foglalkozása volt, átlag 38 fővel.²⁸ Önkormányzatunk 50 fős Fonyódligeti Üdülőjében 1 hetes, illetve a biatorbágyi Iharosi Táborunkban 1 napos díjmentes üdültetést biztosít a Klub részére. A magánszemélyként nyaraló nyugdíjasoknak továbbá mintegy féláron biztosítjuk a Fonyódligeti Üdülő igénybevételét.

²⁷ Forrás: Biatorbágyi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat 2017. és 2019. évi tevékenységéről készült szakmai beszámoló

²⁸ Forrás: Beszámoló a Biatorbágyi Juhász Ferenc Művelődési Központ 2021. évi tevékenységéről

4.2.2. Idősek Juniálisa rendezvény

Családsegítő Szolgálatunk évente, június első hetében évente a csodás környezetben lévő biatorbágyi Iharos területén 50-60 idős személynek tart csoportjátékokat, vetélkedőt, éneklést, mozgást a természetben. Megvendégelik őket ebéddel, ajándékokat nyernek a vetélkedőkön, többen ezen az alkalmon találkoznak személyesen egymással. A programra a résztvevőket kiszállítják, majd a végén hazaszállítják őket.

4.2.3. Idősek Világnapja program

Az ENSZ közgyűlés 1991-ben nyilvánította október elsejét az Idősek Világnapjává. Ez alkalomból településünkön is színes programmal, műsorral köszöntjük időseinket a Juhász Ferenc Művelődési Központ szervezésében, a Családsegítő Szolgálat közreműködésével. A Szolgálat a résztvevők gépjárművel történő szállításában igény esetén segítséget nyújt.

4.2.4. Idősek Karácsonya rendezvény

Általános iskolások, óvodások, művészeti iskolások közreműködésével minden év decemberében, főleg az egyedül élő időseknek színes előadással egybekötött karácsonyi köszöntőt tart a szenior korosztálynak a Családsegítő Szolgálat. A mintegy 50-60 fő részvételével zajló rendezvényre az ajándékokat és az üdvözlőlapokat a generációk közti együttműködés jegyében az ifjúságsegítésben lévő fiatalok készítik.

4.2.5. Szenior Klub működtetése

A pandémia idején az Őszidő Nyugdíjas Klub mellett és aktív tagjai részvételével egy újabb, idősekből közösség alakult a Juhász Ferenc Művelődési Központ szervezésében, a közművelődési intézmény közösségi oldalán. A Klub Facebook közösségi csoportja, mely mintegy 150 tagot számlál, olyan biatorbágyi 50+ -osok számára jött létre, akik szeretnének online is barátkozni, közösségi életet élni. Cél egy olyan közösség létrehozása volt, amely érdeklődik a helyi szabadidős tevékenységek iránt és online is követi a biatorbágyi eseményeket. Művelődési Központunk folyamatosan jelenléti foglalkozást is biztosít számukra és információval, programokkal látja el a tagokat. Ennek a korosztálynak a sajátossága, hogy a munka világából már kilépett, de még aktív, ami egyúttal nagyon komoly lelki terhet is jelenthet számára. Ebben segíthet ez a közösségi csoport, hogy az idősödő emberek ezt az átmeneti időt minél aktívabban tudják eltölteni, egyúttal a hasznosságukat is meg tudják élni.

4.2.6. Szenior Akadémia előadássorozat

Kísérleti jelleggel, kifejezetten az idősebb korosztály érdeklődésének megfelelő előadásokat hallgathattak a generáció tagjai művelődési központunk szervezésében. Ilyen előadások voltak az elmúlt években többek között, mint Nőképek és szépségideálok a Kádár-korban. Az előadások a pandémiát megelőzően havi rendszerességgel kerültek megtartásra, a résztvevők száma 12-30 fő volt, a veszélyhelyzet alatt azonban az online térben megrendezésre került előadássorozatot

átlagban mintegy 70 fő kísérte figyelemmel. Ez a típusú előadássorozat az újbóli jelenléti működésben átalakult és egyéb egészségmegőrző programokkal kapcsolódott össze.

4.2.7. Olvasóklub

A Biatorbágyi Karikó János Könyvtárban évről-évre növekszik a 65 éven felüli olvasók száma, kéréseiket figyelembe veszik a könyvállomány bővítésénél, ismeretterjesztő előadások szervezésénél (természetgyógyászat, kertészkedés, gasztronómia). Részükre – igény, pl. betegség esetén – könyvtárosaink vállalják a kért könyvek lakásra szállítását. A nyugdíjas korosztály szívesen beszélget az olvasott könyvekről, így jött létre a felnőttek számára szervezett Olvasóklub már 2018-ban, melynek tagjai döntő többségében nyugdíjasok. A „Hozza el kedvenc könyvét!” programsorozat keretében a beszélgetni szerető olvasókat teával és süteménnyel várja Könyvtár. A pandémia előtt, illetve utáni időszakot összevetve megállapítható, hogy a fiatalabb korcsoportokhoz képest az idősebbek körében a könyvtárlátogatások száma alig csökkent a pandémia miatt. Az 55-65 év közötti regisztrált olvasók száma 2019-ben 87 fő, 2021-ben 74 fő volt, a 65 év feletiek száma mindkét évben 97-97 fő volt.²⁹

4.2.8. Foglalkozások számítógépkezelői alapismeretek elsajátításához

Tapasztalataink alapján a helyi időskorúak egy része – a korábbi foglalkoztatottságából eredően – informatikai jártassággal is rendelkezik, nagy részük azonban nem ismeri és emiatt nem is gyakorolja a számítógép használatát. A Juhász Ferenc Művelődési Központ, valamint a Családsegítő Szolgálat több éve segít az időseknek a modern informatikai eszközök megismertetésében, számos alkalommal szervezett részükre alapszintű számítógépkezelői tanfolyamokat, melyek célja az elektronikus eszközök kapcsolatok fenntartására szolgáló használatának elősegítése.

Városunkban is jellemző probléma, hogy az idős emberek egyedül maradnak, gyermekük, unokájuk távol él tőlük. Erre is megoldást kínált az elmúlt években sikerrel záruló, idős emberek oktatását (számítógép kezelés, internet használat) célzó programunk. Jelenleg is folyik az Egészségfejlesztési Iroda és a Juhász Ferenc Művelődési Központ részéről is az idősek mobiltelefon használati képzése.

4.3. Idősek társadalmi részvételének elősegítése, önbecsülésük erősítése

4.3.1. Idősügyi Tanács

A településünkön megalakult Idősügyi Tanács konzultatív, véleményező, javaslattevő munkacsoportként működik. Véleménye kikérhető az idősek életkörülményeit közvetlenül érintő döntésekhez, feladata továbbá az időskorúak érdekeinek védelme, a korosztályra jellemző szükségletek kielégítésére irányuló álláspontok megfogalmazása, illetve az ezzel foglalkozó intézmények/szervek/csoportok véleményének közvetítése az önkormányzat felé. Elnöki tisztjét a polgármester tölti be, súlyt adva ezzel az idősügy fontosságának. A Tanácsot feladatai ellátásában a Polgármesteri Hivatal Igazgatási Osztályának vezetője segíti, a tárgyi feltételeket, a

²⁹ Forrás: Beszámoló a Biatorbágyi Karikó János Könyvtár 2021. évi szakmai munkájáról

működéssel kapcsolatban felmerült költségeket a Hivatal biztosítja. A Tanács tagjaként javaslattevési és szavazati joggal rendelkezik a városunkban működő nyugdíjas szervezet, az Őszidő Nyugdíjas Klub, ezzel is erősítve, ösztönözve közéleti szerepvállalásukat.³⁰

4.3.2. Életakadémia – beszélgetések

Fontos az idősebb emberek társadalmi megbecsülése mellett annak hangsúlyozása, hogy élettapasztalatuknak, bölcsességüknek önmagában is értéke van. A közösséget is építő programsorozattal a Juhász Ferenc Művelődési Központ vezetője emblematikus, többnyire az idősebb korosztályhoz tartozó biatorbágyi személyeket szólít meg, akikkel nemcsak a szakmájukról, hanem életútjuk fordulópontjairól, meghatározó élményeiről is beszélget. Az elmúlt években a beszélgetőtársak között szerepelt például – a teljesség igénye nélkül – a Pászti Miklós Művészeti Iskola alapító igazgatója, a Boldog Gizella Alapítvány Gizella Otthona és Biatorbágyi Egészségház vezetője, a Viadukt SE Sakk Szakosztályának vezetője, biatorbágyi nemzedékeket oktató általános iskolai tanárnő, több helyi televíziót alapítója és a Völgyhíd TV főszerkesztője, a Biatorbágyi Általános Iskola és Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola igazgatóhelyettese.³¹ Az Életakadémia – beszélgetések jelenleg élő felvétel mellett kerülnek megrendezésre, a Völgyhíd TV adásai visszanezhetők a Média Kft. oldalán, illetve a Juhász Ferenc Művelődési Központ online felületén is.

4.3.3. Idősek segítőként való közreműködése

Önkormányzatunk lehetőséget biztosít az aktív, friss nyugdíjasok foglalkoztatására, a minden évben a Törökbálinti Tüdőgyógyintézet által megszervezésre kerülő mobil tüdőszűrés során számítógépes adminisztratív tevékenységet végezhetnek, megbízási szerződés alapján. 2022. évben 4 fő közreműködésére számíthatunk. A Juhász Ferenc Művelődési Központ szintén rendszeresen felkéri a korosztály tagjait önkéntes segítő közreműködésre, például az államalapítás ünnepén a kenyérszentelés során.

A fiatalokhoz való kapcsolódást, generációk közötti kötetlen beszélgetések kialakulását segíti, hogy 2022. év nyarán – az Idősbarát Önkormányzati Díjjal járó pénzjutalom részbeni felhasználásával – az Őszidő Nyugdíjas Klub, valamint a Senior Klub tapasztalt háziasszonyai megosztották hagyományos baracklekvár-befőzési tudásukat az Ifjúsági Közösségi Tér fiataljaival.³²

A Polgármesteri Hivatalban, illetve intézményeinknél lehetőség van a nyugdíjba vonult munkatársak továbbfoglalkoztatására. Így amellett, hogy az idősebb kolléga számára a plusz bevételi forrás nem szociális támogatásként, hanem bérként kerül kifizetésre, nem szűnik meg az érzése, hogy továbbra is hasznos tagja a társadalomnak, kisebb közösségének, hiszen a fiatalabb, tapasztalatlanabb kollégák az ő segítségüket is igénybe vehetik hasonló tudásszint eléréséhez.

³⁰ Forrás: Biatorbágy Város Önkormányzat Képviselő-testületének 31/2016. (II.25.) határozata Biatorbágy Város Idősügyi Tanácsának létrehozásáról és a Tanács működési rendjének elfogadásáról

³¹ Forrás: Juhász Ferenc Művelődési Központ Programfüzete 2019., 2020., 2021., 2022.

³² Forrás: Biatorbágyi Körkép XII. évf. 6. szám, 2022. augusztus

Az alkalmanként megrendezésre kerülő, Három Királyfi, Három Királyné Mozgalom helyi programjai szintén a generációk közötti kapcsolódást, az aktív társadalmi részvételt erősítik. Az alapvetően a kívánt gyermekek megszületéséért létrejött kezdeményezéshez évekkal ezelőtt azért csatlakozott településünk a Juhász Ferenc Művelődési Központon keresztül, mert a Mozgalom és az intézmény működése egymást erősítve még többet tud tenni a családok egészséges működéséért. A kezdeményezés keretében több generáció számára együttesen kínál programokat, személyes találkozásokat, nagy sikere volt például a nagymamák és kismamák találkozásának a Községi Házban, ahol az idősebb korosztály számos gyermeknevelési, életvezetési tanáccsal láthatta el a kisgyermeket nevelő fiatalokat, vagy segítséget nyújthattak a családok ünnepekre való készülődéséhez, ráhangolódásához. – alkalmanként, a helyi csoport aktivitásától függ.

V. CÉLKITŰZÉSHEZ KAPCSOLÓDÓ ÖNKORMÁNYZATI STRATÉGIA

A helyi időspolitika kialakítása nem történhet meg anélkül, hogy ne illeszkedjék az EU időspolitikájából és a nemzeti sajátosságokból építkező Idősügyi Nemzeti Stratégiához, mely célul tűzte ki, hogy 2034. évre olyan állapotot érjen el és tegyen mindennapi gyakorlattá, amelynek társadalma az alábbiak szerint jellemezhető:

1. minden korosztály számára élhető, magas kohézióval bíró társadalom, hogy biztosítottak legyenek az idősek számára is nyitott lehetőségek a részvételre, az önmegvalósításra és a védelemre,
2. magas színvonalon, mindenki számára egyenlő eséllyel hozzáférhető módon, az egyéni igényekre rugalmasan reagálva képes a szükségleteket kielégíteni az öngondoskodás lehetőségeinek széles választékával annak érdekében, hogy valamennyi állampolgár biztonságban és méltóságban tudja megélni az időskort, a társadalom aktív tagja legyen és teljes jogú állampolgárként élhessen élete végéig.³³

Több, a 2009-ben megalkotott Stratégiában megfogalmazott elv, például a rugalmasság mára nyert igazán értelmet, számadásra és új stratégia kialakítására készítette a településeket, hiszen 2020 tavaszán hazánkban is megjelent a Covid-19 világjárvány. A vészhelyzeti korlátozások nehéz helyzetbe hozták a társadalom minden tagját, de különösen a családokat, ezen belül az időseket, és leginkább az egyedülálló nyugdíjasokat. Az önkormányzatoknak gyorsan kellett alkalmazkodniuk az új helyzethez, és a kihívásokra minél hatékonyabban válaszolni.

Településünkön a veszélyhelyzet első kihirdetését követően, még a részletszabályozások, szakmai útmutatók és lakossági tájékoztatások megjelenése előtt tapasztaltuk, hogy a jellemzően idősebb, az elektronikus felületek használatában kevésbé jártas és a társasági kapcsolataitól is elzárt korosztály első reakcióként a Polgármesteri Hivatalhoz fordult, információt és segítséget remélve. A – szociális ügyekkel is foglalkozó – Igazgatási Osztály, illetve Polgármesteri Kabinet mobiltelefonos elérhetőségeire számos aggódó hívás érkezett a pandémia miatt felmerült új élethelyzetek miatt. Több esetben attól tartottak, hogy az intézmények zárása, kijárási tilalom miatt ellátás és odafigyelés nélkül maradnak. A külterületeinken, üdülőövezeteinkben élő, bejelentett biatorbágyi lakcímmel nem rendelkező időseknek is segítséget nyújtott a Családsegítő Szolgálatunk, illetve Hivatalunk a helyi eseti települési (rendkívüli vagy temetési) támogatásainkhoz kapcsolódó nyomtatványt postázta részükre és a visszajuttatásban is segített. A telefonon történő segítségnyújtás, útmutatás hatékonynak bizonyult, ezeket az elérhetőségeket a veszélyhelyzet teljes fennállása idején fenntartottuk, a hívásokat munkaidőn kívül is figyelemmel kísértük, a visszahívást biztosítottuk. Az eleinte napi 20-25 jelzés között számtalan eset segítette Önkormányzatunkat a további döntések meghozatalához, így például az egy évre megállapított és a veszélyhelyzet alatt lejáró települési (ápolási, gyógyszer- és lakhatási) támogatásainkra való jogosultság meghosszabbításáról döntött a polgármester. Az erről rendelkező utasításról tájékoztatást kaptak az érintettek, majd a jogosultság tényleges lejártát követően nyomtatvány postázásával segítettük a további eljárást.

Családsegítő Szolgálatunk a járványügyi helyzetben előírt kötelező feladatain **túl** számtalan idős személynek nyújtott ellátást. Ennek során leginkább az élelmiszer vásárlásra, gyógyszer kiváltására, ügyintézésre került sor, melyre vonatkozó igényeket

³³ az Országgyűlés 81/2009. (X.6.) OGY határozata az Idősügyi Nemzeti Stratégiáról

egy újonnan bevezetett, a legtöbb esetben munkaidőn túl is fogadott mobil/krizisszámon lehetett jelezni.

Fontosnak éreztük, hogy a demenciával élők, illetve az őket gondozó családok a pandémia alatt is iránymutatást, a mindennapokban jól felhasználható tanácsokat kapjanak, így az Önkormányzatunk által támogatott, havi rendszerességű Memória Café rendezvényeit – a Juhász Ferenc Művelődési Központban megtartott januári és februári találkozón túl – a virtuális világba helyezte át a Boldog Gizella Alapítvány. A rendezvények (például „Demencia és COVID-19” fórum nézettsége, az előadás valós idejű megtekintése közel azonos volt a Café törzsközönségének létszámával (9-20 fő), a videók összes megtekintését nézve az összes kattintások száma 900-3,5 ezer között mozgott. A Boldog Gizella Alapítvány lehetőséget nyújtott chat-ben feltett kérdések megválaszolására is. Művelődési Központunk szervezésében nagy sikeren örvendő Szenior Akadémia és Szenior Klub szintén – a pandémia idején – online térben került megrendezésre. Ekkor indultak el elsősorban a biatorbágyi lakosok számára a Juhász Ferenc Művelődési Központ honlapján és Facebook oldalán egy helyi klinikai szakpszichológus, csoportterapeuta pozitív üzeneteket, köszönetnyilvánításokat tartalmazó házi videóit. A minden hónapban új témákkal megjelenő, körülbelül 5-10 perces videóknak, melyek például a generációkról, egymás tiszteletéről, az egymástól tanulás fontosságáról szólnak, óriási nézettsége van, bár minden korosztályt megszólít, leginkább az 50+-osokat állítja a középpontba.

A fentiekben részletezett, meglévő pénzbeli és természetbeni szociális ellátásainkat, személyes gondoskodást nyújtó ellátásainkat, illetve az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó további szolgáltatásokat, programokat valós igények hívták életre. Önkormányzatunk ezek jövőbeni fenntartásával, működtetésével, illetve továbbfejlesztésével a jövőben is biztosítani kívánja az idősödő és idős biatorbágyiakról való gondoskodást, a Konceptió 1.2. pontjában meghatározott céljaink elérése érdekében.

Önkormányzatunk vállalja, hogy ezen Idősügyi Konceptióhoz kapcsolódóan kétévenként felülvizsgálható Intézkedési Tervet alkot, mely elsősorban a Képviselő-testület tagjai és az önkormányzati intézmények aktív szerepvállalására építve tartalmazza a konkrét intézkedést, az intézkedés felelősét, a határidőt, valamint a személyi és tárgyi feltételeket és azok forrásigényét. Az Intézkedési Terv tartalmának főbb elveit az alábbi pontokban határozzuk meg:

1. A helyi idősek rászorultságának és korosztályi igényeinek feltérképezése, az érintettek javaslatainak figyelembevétele.
2. A meglévő pénzbeli és természetbeni szociális támogatások, valamint a személyes gondoskodást nyújtó ellátások folyamatos felülvizsgálata, szükség esetén újragondolása, további szolgáltatások bevezetése.
3. A már rendszeresen működő programok, közösséget építő, az idősek mentális egészségét támogató, fontosságuk, hasznosságuk megélését segítő szolgáltatások továbbvitele. Elsősorban az idős korosztály aktív közreműködésével létrejövő közösségi színterek, a generációk közötti kapcsolat erősítését szolgáló együttlétek bővítése.

Biatorbágy Város Idősügyi Koncepciójának Intézkedési Terve

<i>Intézkedés sor-száma</i>	<i>Az intézkedés címe, megnevezése</i>	<i>Az intézkedés tartalma</i>	<i>Az intézkedés felelőse, közreműködő(k)</i>	<i>Az intézkedés megvalósításának határideje</i>	<i>Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)</i>	<i>Az intézkedés megvalósulása</i>
1.	A helyi idősök rászorultságának és korosztályi igényeinek feltérképezése	A Biatorbágyon élő idősök és velük élő hozzátartozóik igényeinek, problémáinak, jellegzetes élethelyzeteinek megismerését követően lehetséges meghatározni az Önkormányzat idősügyi tevékenységének további irányait. Célravezető lenne egy, a 65 év feletti lakosság reprezentatív felmérésére igényfelmérő kérdőív összeállítása, lakcímükre kiküldése és a beérkezett válaszok feldolgozása.	PMH Igazgatási Osztály vezetője, közreműködők: PMH Ifjúsági koordinátor, a kérdőív összeállításában: Családsegítő intézményvezető és JFMK intézményvezető	2023.03.31.	A kérdőív összeállításához, kiküldéséhez, a beérkezett válaszok feldolgozásához az intézkedés felelőse, közreműködői részéről a humán erőforrás biztosított. A 65 év feletti lakosság mintegy 50 %-a részére a kérdőívek sokszorosításának, a megkérdezettekhez való eljuttatásának költsége az Önkormányzat 2023. évi költségvetési keret terhére biztosítandó.	
2.	Biatorbágyi idősök intézményi elhelyezése bővítésének lehetőségei	A Gizella Otthon férőhely kapacitásának végessége indokoltá teszi a Biatorbágyhoz hasonló méretű, illetve a szomszédos településeken működő idősotthonok létrehozása, működtetése feltérképezésének elvégzését. Szükséges feltárni az állami, önkormányzati, nonprofit vagy piaci szereplőkkel történő együttműködés lehetőségeit idősök otthona létrehozásában. Egy, Biatorbágyon létesítendő új idősök otthona lehetséges helyszíneit meg kell találni és a javaslatot a Képviselő-testület elé kell terjeszteni.	PMH Igazgatási Osztály vezetője, közreműködő: megbízás alapján jogász szakértő(k)	2023.06.30.	Az intézkedés végrehajtásához a humán erőforrás az intézkedés felelőse részéről biztosított. Az esetlegesen megbízás alapján közreműködő jogász szakértő(k) díjának költsége az Önkormányzat 2023. évi költségvetési keret terhére biztosítandó.	

Intézkedés sor-száma	Az intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse, közreműködő(k)	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés megvalósulása
3.	„Életjáradék ingatlanért” lehetőségének vizsgálata	Ki kell dolgozni a településen élő, egyenesági hozzátartozókkal nem, de ingatlan tulajdonjoggal rendelkező idősök és az Önkormányzat közötti életjáradéki szerződések megkötése feltételeit annak érdekében, hogy az örökös nélküli idős személy hátralévő életében magasabb életszínvonalon élhessen, az Önkormányzat pedig növelni tudja hasznosítható ingatlanjainak számát.	PMH Igazgatási Osztály vezetője, közreműködő: megbízás alapján jogász szakértő(k)	2023.12.31.	Az intézkedés végrehajtásához a humán erőforrás az intézkedés felelőse részéről biztosított. Az esetlegesen megbízás alapján közreműködő jogász szakértő(k) díjának költsége az Önkormányzat 2023. évi költségvetési keret terhére biztosítandó.	
4.	Idős emberek ellátásával, segítségével foglalkozó szakmákat képző oktatási intézmények népszerűsítése	A fiatalok pályaeorientációjában, továbbtanulásukat segítő városi programokban (pl. városi tanévnnyitó, pályaválasztási nap) meg kell jeleníteni az idős emberekkel foglalkozó szakmákat képző oktatási intézményeket. A rendezvényeken kapjon meghívást például a Zsámbéki Premontrei Technikum, Szakképző Iskola és Gimnázium, illetve hasonló képzést biztosító egyéb intézmények.	PMH ifjúsági koordinátor, közreműködők: biatorbágyi általános iskolák intézményvezetői	folyamatos, az intézkedéshez kapcsolódó városi programokhoz, rendezvényekhez igazodóan	Az intézkedés végrehajtásához a humán erőforrás az intézkedés felelőse, közreműködői részéről biztosított, Az intézkedés további pénzügyi forrást nem igényel.	
5.	Közösségi szolgálat idősökkel kapcsolatos lehetőségeinek népszerűsítése	Az érettségihez kapcsolódó iskolai közösségi szolgálat idősökkel kapcsolatos lehetőségeit (számítástechnikai eszközök, mobiltelefon használatának megismertetése stb., összhangban a Helyi Esélyegyenlőségi Programmal) szükséges városi szinten meghirdetni (pl. a Családsegítő és az Önkormányzat honlapján, közösségi oldalán), esetleg – a szolgáltatók önkéntes csatlakozásával – koordinálni.	Családsegítő intézményvezető, közreműködő: PMH ifjúsági koordinátor	2023.06.30., illetve folyamatos	Az intézkedés végrehajtásához a humán erőforrás az intézkedés felelőse, közreműködője részéről biztosított. Az intézkedés további pénzügyi forrást nem igényel.	
6.	Nagyszülői sátor létesítése a városi gyermeknapon, illetve egyéb, Önkormányzat által szervezett rendezvényen	A generációk közötti együttműködés következő lehetőségeként a városi gyermeknapon, illetve egyéb, Önkormányzat által szervezett rendezvényen Nagyszülői sátor felállításával a fiatalok, a gyermekek és családjaik beszélgethetnek idős lakosokkal, a nyugdíjas klub tagjaival, ott kóstolhatnak a nagyfi lekvárjából, kipróbálhatják a varrást, horgolást stb.	JFMK intézményvezető, közreműködő: PMH ifjúsági koordinátor, Biatorbágyi Ifjúsági Közösségi Tér (KÖZI)	2023.06.30., illetve rendezvényekhez igazodóan	Az intézkedés végrehajtásához a humán erőforrás az intézkedés felelőse, közreműködői részéről biztosított. Az intézményi rendezvényterv alapján a Nagyszülői sátor felállításának esetleges további költsége a JFMK 2023. évi költségvetési kerete terhére biztosítandó.	

Intézkedés sor-száma	Az intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse, közreműködő(k)	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés megvalósulása
7.	A családokban élő korosztályok, illetve az idősebb korosztály egymás közötti pozitív együttműködésének a megjelenítése	Az idősek megbecsültség-érzésének növelése érdekében ki kell dolgozni annak módját, miként lehetséges a korosztályok közötti és az idős korosztályon belüli pozitív együttműködések külön elismerése, a példamutató, közösséget építő jó példák, bölcs kezdeményezések település egészével való megismertetése.	JFMK intézményvezető, Családsegítő intézményvezető, közreműködő: PMH ifjúsági koordinátor	2023.12.31.	Az intézkedés végrehajtásához a humán erőforrás az intézkedés felelősei részéről biztosított.	

Biatorbágy, 2022. október 17.

Biatorbágy Város Idősügyi Konceptiójának Intézkedési Terve

<i>Intézkedés sor-száma</i>	<i>Az intézkedés címe, megnevezése</i>	<i>Az intézkedés tartalma</i>	<i>Az intézkedés felelőse, közreműködő(k)</i>	<i>Az intézkedés megvalósításának határideje</i>	<i>Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)</i>	<i>Az intézkedés megvalósulása</i>
1.	A helyi idősök rászorultságának és korosztályi igényeinek feltérképezése	A Biatorbágyon élő idősök és velük élő hozzátartozóik igényeinek, problémáinak, jellegzetes élethelyzeteinek megismerését követően lehetséges meghatározni az Önkormányzat idősügyi tevékenységének további irányait. Célravezető lenne egy, a 65 év feletti lakosság reprezentatív felmérésére igényfelmérő kérdőív összeállítása, lakcímükre kiküldése és a beérkezett válaszok feldolgozása.	PMH Igazgatási Osztály vezetője, közreműködők: PMH Ifjúsági koordinátor, a kérdőív összeállításában: Családsegítő intézményvezető és JFMK intézményvezető	2023.03.31.	A kérdőív összeállításához, kiküldéséhez, a beérkezett válaszok feldolgozásához az intézkedés felelőse, közreműködői részéről a humán erőforrás biztosított. A 65 év feletti lakosság mintegy 50 %-a részére a kérdőívek sokszorosításának, a megkérdezettekhez való eljuttatásának költsége az Önkormányzat 2023. évi költségvetési keret terhére biztosítandó.	
2.	Biatorbágyi idősök intézményi elhelyezése bővítésének lehetőségei	A Gizella Otthon férőhely kapacitásának végessége indokoltá teszi a Biatorbágyhoz hasonló méretű, illetve a szomszédos településeken működő idősotthonok létrehozása, működtetése feltérképezésének elvégzését. Szükséges feltárni az állami, önkormányzati, nonprofit vagy piaci szereplőkkel történő együttműködés lehetőségeit idősök otthona létrehozásában. Egy, Biatorbágyon létesítendő új idősök otthona lehetséges helyszíneit meg kell találni és a javaslatot a Képviselő-testület elé kell terjeszteni.	PMH Igazgatási Osztály vezetője, közreműködő: megbízás alapján jogász szakértő(k)	2023.06.30.	Az intézkedés végrehajtásához a humán erőforrás az intézkedés felelőse részéről biztosított. Az esetlegesen megbízás alapján közreműködő jogász szakértő(k) díjának költsége az Önkormányzat 2023. évi költségvetési keret terhére biztosítandó.	

Intézkedés sor-száma	Az intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse, közreműködő(k)	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés megvalósulása
3.	„Életjáradék ingatlanért” lehetőségének vizsgálata	Ki kell dolgozni a településen élő, egyenesági hozzátartozókkal nem, de ingatlan tulajdonjoggal rendelkező idősök és az Önkormányzat közötti életjáradéki szerződések megkötése feltételeit annak érdekében, hogy az örökös nélküli idős személy hátralévő életében magasabb életszínvonalon élhessen, az Önkormányzat pedig növelni tudja hasznosítható ingatlanjainak számát.	PMH Igazgatási Osztály vezetője, közreműködő: megbízás alapján jogász szakértő(k)	2023.12.31.	Az intézkedés végrehajtásához a humán erőforrás az intézkedés felelőse részéről biztosított. Az esetlegesen megbízás alapján közreműködő jogász szakértő(k) díjának költsége az Önkormányzat 2023. évi költségvetési keret terhére biztosítandó.	
4.	Idős emberek ellátásával, segítségével foglalkozó szakmákat képző oktatási intézmények népszerűsítése	A fiatalok pályaeorientációjában, továbbtanulásukat segítő városi programokban (pl. városi tanévnnyitó, pályaválasztási nap) meg kell jeleníteni az idős emberekkel foglalkozó szakmákat képző oktatási intézményeket. A rendezvényeken kapjon meghívást például a Zsámbéki Premontrei Technikum, Szakképző Iskola és Gimnázium, illetve hasonló képzést biztosító egyéb intézmények.	PMH ifjúsági koordinátor, közreműködők: biatorbágyi általános iskolák intézményvezetői	folyamatos, az intézkedéshez kapcsolódó városi programokhoz, rendezvényekhez igazodóan	Az intézkedés végrehajtásához a humán erőforrás az intézkedés felelőse, közreműködői részéről biztosított, Az intézkedés további pénzügyi forrást nem igényel.	
5.	Közösségi szolgálat idősekkel kapcsolatos lehetőségeinek népszerűsítése	Az érettségihez kapcsolódó iskolai közösségi szolgálat idősekkel kapcsolatos lehetőségeit (számítástechnikai eszközök, mobiltelefon használatának megismertetése stb., összhangban a Helyi Esélyegyenlőségi Programmal) szükséges városi szinten meghirdetni (pl. a Családsegítő és az Önkormányzat honlapján, közösségi oldalán), esetleg – a szolgáltatók önkéntes csatlakozásával – koordinálni.	Családsegítő intézményvezető, közreműködő: PMH ifjúsági koordinátor	2023.06.30., illetve folyamatos	Az intézkedés végrehajtásához a humán erőforrás az intézkedés felelőse, közreműködője részéről biztosított. Az intézkedés további pénzügyi forrást nem igényel.	
6.	Nagyszülői sátor létesítése a városi gyermeknapon, illetve egyéb, Önkormányzat által szervezett rendezvényen	A generációk közötti együttműködés következő lehetőségeként a városi gyermeknapon, illetve egyéb, Önkormányzat által szervezett rendezvényen Nagyszülői sátor felállításával a fiatalok, a gyermekek és családjaik beszélgethetnek idős lakosokkal, a nyugdíjas klub tagjaival, ott kóstolhatnak a nagyfi lekvárjából, kipróbálhatják a varrást, horgolást stb.	JFMK intézményvezető, közreműködő: PMH ifjúsági koordinátor, Biatorbágyi Ifjúsági Közösségi Tér (KÖZI)	2023.06.30., illetve rendezvényekhez igazodóan	Az intézkedés végrehajtásához a humán erőforrás az intézkedés felelőse, közreműködői részéről biztosított. Az intézményi rendezvényterv alapján a Nagyszülői sátor felállításának esetleges további költsége a JFMK 2023. évi költségvetési kerete terhére biztosítandó.	

Intézkedés sor-száma	Az intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse, közreműködő(k)	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés megvalósulása
7.	A családokban élő korosztályok, illetve az idősebb korosztály egymás közötti pozitív együttműködésének a megjelenítése	Az idősek megbecsültség-érzésének növelése érdekében ki kell dolgozni annak módját, miként lehetséges a korosztályok közötti és az idős korosztályon belüli pozitív együttműködések külön elismerése, a példamutató, közösséget építő jó példák, bölcs kezdeményezések település egészével való megismertetése.	JFMK intézményvezető, Családsegítő intézményvezető, közreműködő: PMH ifjúsági koordinátor	2023.12.31.	Az intézkedés végrehajtásához a humán erőforrás az intézkedés felelősei részéről biztosított.	

Biatorbágy, 2022. október 17.